

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a VIII-a ORDINARĂ – IULIE 2014

Ședința din ziua de 21 iulie 2014 – continuarea ședinței din 18 iulie 2014

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.240 din 12 iunie 2013 pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr.260 din 27 iulie 2006.

2. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.234 din 18 iunie 2014 pentru modificarea unor acte legislative (*Legea asistenței sociale – art.5; Legea cu privire la ajutorul social – art.4; ș.a.*).

3. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.296 din 17 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II).

4. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.297 din 17 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de credit dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II).

5. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.210 din 5 iunie 2014 privind preluarea unei datorii de către stat. Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară, urmează doar procedura de vot.

6. Aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.279 din 9 iulie 2014 pentru completarea Legii nr.764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova (*art.8, anexa nr.2, anexa nr.3*).

7. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.278 din 9 iulie 2014 privind numirea în funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor (*domnul Alexandru Mariș*).

8. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.174 din 13 mai 2014 privind eliberarea din funcție a Directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

9. Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.256 din 30 iunie 2014 pentru modificarea unor acte legislative (*Codul vamal – art. 1, 174, 18⁴¹; Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice – art. 2, 5, 10*). Proiectul a fost dezbătut într-o ședință anterioară, urmează doar procedura de vot.

10. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.294 din 17 iulie 2014. cu privire la încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2014.

11. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.184 din 16 mai 2014 privind modificarea și completarea Legii nr.156 din 14 august 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (*art.46*).

12. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.84 din 3 martie 2014 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public – art.67; Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar – art.8; ș.a.*).

13. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.69 din 21 februarie 2014 pentru modificarea și completarea Legii nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 privind Codul electoral (*art.8*).

14. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.291 din 16 iulie 2014 pentru completarea și abrogarea unor acte legislative (*Codul funciar – art.40; ș.a.*).

15. Dezbateră proiectului de Hotărâre nr.262 din 2 iulie 2014 privind numirea în funcție de Avocat al Poporului și în funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului + raport. În urma procedurii de vot, va avea turul doi, deoarece candidații nu au acumulat 51 de voturi ale deputaților.

Ședința începe la ora 11.11.

Lucrările sînt prezidate de domnul Igor Corman, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnii Serghei Sîrbu și Oleg Bodrug, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Igor Corman:

Bună dimineața, domnilor deputați.

Vă rog să vă ocupați locurile.

Continuăm ședința.

Și rog Secretariatul să anunțe prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 54 de deputați. Frațiunea Partidului Comuniștilor nu s-a înregistrat, continuă protestul începînd cu ziua de vineri. Nu s-au înregistrat deputații: Vieru Boris – din motive de sănătate, Mișin Vadim – la cerere, Bolboceanu Iurie, Botnariuc Tatiana, Ceban Ion, Dodon Igor, Godea Mihai, Greceanîi Zinaida, Guțu Ana, Ioniță Veaceslav.

Domnul Igor Corman:

Deci cvorumul îl avem. Continuăm ședința.

Primul proiect, pe care îl propun dezbaterilor pentru primă lectură, este proiectul de Lege cu nr.240 pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr.260 din 27 iulie 2006. Un grup de deputați au înregistrat această inițiativă.

Proiectul va fi prezentat de domnul Chiril Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

De foarte mult timp discutăm despre necesitatea asigurării transparenței proprietății mass-media în Republica Moldova, de altfel un angajament pe care ni l-am asumat când am venit la guvernare. Doar că transparența mass-media nu poate fi asigurată atît timp cît nu există un cadru legal clar și bine definit.

La ora actuală, legislația noastră acoperă superficial problema transparenței mass-media, situație ce impune crearea unor mecanisme concrete. Mai mult decît atît, este absolut necesar să racordăm legislația națională la recomandările europene, aici mă refer la prevederile privind transparența proprietății mass-media care se regăsesc în recomandările Consiliului Europei, în Convenția privind televiziunea transfrontalieră, precum și în Rezoluția Parlamentului European din 25 septembrie 2008 privind concentrarea și pluralismul mass-media în Uniunea Europeană.

Subiectul este unul foarte important. Sînt ferm convins că, asigurînd transparența proprietății mass-media în Republica Moldova, vom reuși să responsabilizăm proprietarii de media și nu doar. În particular, jurnaliștii vor avea o altă abordare vizavi de activitatea lor, pe care noi o dorim imparțială și profesionistă, în conformitate cu prevederile Codului deontologic al jurnalistului.

Suspiciunile existente în societate cu privire la așa-ziii autori din umbră sînt generate anume din lipsa transparenței, iar, pentru a le pune punct la toate, consumatorii de informații trebuie să cunoască proprietarii adevărați.

Proiectul, pe care îl prezint atenției dumneavoastră, a fost elaborat în comun cu Centrul pentru Jurnalism Independent și de mult timp sîntem în așteptarea examinării și aprobării, pentru care sperăm să avem susținerea dumneavoastră.

Proiectul în sine prevede noțiuni noi de completare a Codului audiovizualului, dar și proceduri concrete de participare a radiodifuzorilor la concursul de obținere a licenței de emisie. În acest sens, informațiile participantului urmează a fi publicate pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului în cel mult trei zile lucrătoare de la depunerea solicitării.

Mai mult decît atît, orice schimbare intervenită în perioada de la depunerea dosarului și pînă la acordarea licenței de emisie trebuie comunicat CCA. În aceeași ordine de idei, radiodifuzorii privați vor fi obligați să prezinte, pînă la data de 1 mai a fiecărui an, un raport de activitate a instituției mass-media, sursele de finanțare ale acesteia, conform modelului aprobat de Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Mai mult decît atît, vreau să vă informez că proiectul a fost expertizat de OSCE și a fost apreciat ca unul pozitiv.

Stimați colegi,
Mulțumesc pentru atenție și rog să susțineți acest proiect.

Domnul Igor Corman:

Mulțumim, domnule președinte.
Și acum întrebări.
Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Stimate domnule raportor,

În acest proiect de lege, în articolul 66 alineatul (6), se prevede că, în scopul asigurării dreptului consumatorilor de a-și forma o opinie privind valoarea informației și a opiniilor difuzate de serviciile de programe audiovizuale, radiodifuzorii privați sînt obligați să prezinte o serie de informații. Întrebarea mea este: cum dumneavoastră considerați la modul practic?

Deoarece, din punct de vedere teoretic, situația este clară, dar la modul practic cum? Deci informația referitoare la denumirea și sediul administrației, datele de contact, lista cu numele proprietarilor, cota de participare, lista membrilor Consiliului de administrare și alte informații de ordin comercial vor forma opinia privind valoarea informației și a opiniilor difuzate de serviciile de programe audiovizuale.

Sau, cu alte cuvinte, cum moș Ion din Sărata Verde, de exemplu, va înțelege valoarea informației, dacă va cunoaște adresa radiodifuzorului, numărul de telefon și că proprietar este, de exemplu, cetățeanul Mark Liebenstein din Belize. Iată, cum, la modul practic, moș Ion, în calitate de consumator, îl va ajuta să cunoască valoarea informației, dacă va cunoaște aceste date de contact?

Vă mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu nu știu dacă moș Ion se interesează de Karl ..., cum spuneți dumneavoastră? Din Belize. Poate această informație poate să-l ajute, dar cred că sînt și alți oameni care locuiesc, de exemplu, la Chișinău care se ocupă de monitorizarea știrilor, de calitatea știrilor, de calitatea pluralismului de opinii, care trebuie să existe pe aceste posturi de televiziune. Și eu cred că această informație poate fi foarte sugestivă și judicioasă pentru a pregăti un raport, să punem, obiectiv, vizavi de ceea ce se întîmplă pe piața mass-media.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc pentru răspuns, domnule președinte al comisiei.

Practic, prin răspunsul dumneavoastră ați confirmat că, de fapt, această transparență mass-media nu este îndreptată către consumatorul final, de fapt către

moș Ion, dar mai degrabă către participanții la piața media, către jurnaliști și către acei analiști. În acest caz, este foarte clar, dar ar trebui atunci de operat unele modificări la articolul 6, să fie scris expres, că nu este, de fapt, dreptul consumatorului, dar dreptul altor entități.

Vă mulțumesc.

Dar, pentru lectura a doua, noi vom mai veni cu unele perfecționări, amendamente, ca, într-adevăr, să avem un proiect bun.

Vă mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu vreau doar să menționez, domnule deputat, că aceste prevederi au fost examinate nu doar de OSCE, dar și de alte organizații fie nonguvernamentale, fie care fac parte din structurile europene și exact la acest alineat absolut nu a fost formulată nici o obiecție. La celelalte, da, noi putem vorbi, dar exact la aceste alineate, la aceste documente, care urmează să fie prezentate CCA, nu vor fi formulate obiecții.

Eu nu știu dacă trebuie să intervenim. Da, poate de reformulat, ca lista respectivă să fie mai precisă, dar, pînă la urmă, nu am văzut nici o informație care nu poate să poarte o tentă publică. De exemplu, da, oamenii trebuie să cunoască cine este administratorul companiei, da, oamenii trebuie să cunoască unde este adresa acestei companii, oamenii trebuie să cunoască și cine este, poate, și redactorul-șef la știri. Deci informația care, pînă la urmă, este una publică.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Lucinschi,

Vreau să apreciez această inițiativă, este un proiect bun, din punctul meu de vedere. Și am participat la una dintre dezbaterile publice pe marginea acestui proiect, în care reprezentanții mass-media vorbeau despre articolul 23, modificarea pe care o propuneți la alineatul (6), unde propuneți, la finalul alineatului, după cuvîntul „solicitantului” să se adauge „copia documentului de constituire” ș.a.m.d.

Întrebarea era atunci, din partea mass-media, că nu era clar al cărui document? Copia cărui document? Spuneți-mi, vă rog frumos, pentru lectura a doua, aveți careva concretizări la acest punct sau nu?

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, neapărat. Noi trebuie să îmbunătățim, acest proiect. Unele prevederi, cred, pot fi excluse, altele trebuie să fie reformulate, ca să fie prevederea explicită în aplicare.

De aceea, da, o să venim cu niște modificări.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Și, în continuare, la articolul 23 alineatul (7²), unde este scris că membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului pot cere de la solicitant.

Eu cred că cuvântul „pot” lasă posibilități de la unii să poată cere, de la alții să nu ceară. Deci propunerea mea ar fi de exclus cuvântul „pot”, pentru ca aceasta să fie condiție obligatorie pentru toți.

Domnul Chiril Lucinschi:

Mulțumesc pentru această propunere.

Dar eu cred că noi ar trebui, în genere, să discutăm cât de bună este această prevedere, fiindcă ea creează o abordare subiectivă. Nici „pot”. Nici „poate să mai ceară” niște documente de la... adică nu poate fi deviere de la lista documentelor care trebuie să fie prezentate inițial, fiindcă următoarea cerință din parte CCA poate să creeze o abordare subiectivă.

Apropo, acest lucru a fost... această obiecție a fost expusă și de CNA în expertiza sa.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Noi vrem să facem ordine și e bine, salutăm această inițiativă. Dar cum, totuși, va fi mai departe cu proprietarii care sînt în umbră, care, cu adevărat, nu sînt ei proprietarii sau stăpînii unor posturi de televiziune? Cum vom face noi ca să fie ei... să apară adevăratul stăpîn?

Și a doua întrebare. Vine și își înregistrează firma SRL X M. Cum putem noi să îi spunem lui: mă, tu nu ieși proprietar. Care este adevăratul proprietar? Oricum, aici nu este atît de simplu. Cum vrem noi... și cum trebuie, ca să fie ordine și lumea să cunoască cine sînt eroii principali care oferă societății democratice presă liberă?

Mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc, domnule președinte Ghimpu.

Eu vreau să vă spun: exact acest proiect care prevede că trebuie să fie... trebuie să fie prezentată informația cu privire la beneficiarul final al companiei, așa cum se face și se aplică această procedură în sistemul bancar la etapa actuală, doar că acolo informația respectivă nu este una publică, dar e în domeniul respectiv. Ceea ce vizează activitatea mass-media va fi una publică, adică trebuie să fie publicată pe site-ul CCA.

De aceea, în acea listă a documentelor care trebuie să fie prezentată CCA pentru obținerea licenței sau pentru participarea la un concurs, trebuie să prezinte și beneficiarul final al companiei care pretinde.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Astăzi nimeni nu cunoaște cine este stăpînul, proprietarul canalului de televiziune „Jurnal TV” și „Publika”. Cum să aflăm noi? Cum să știm? Legea ce va spune în această privință?

Domnul Chiril Lucinschi:

Exact. Deci noi am prevăzut aici, am citit deja din raport că, pînă pe data de 1 mai, fiecare radiodifuzor trebuie să prezinte un raport de activitate. Deci, în acest raport trebuie să prezinți și informații cu privire la beneficiarul final al companiei care deține licența. Dacă m-ați auzit.

Domnul Igor Corman:

Deoarece ați fost foarte succint la primele două intervenții, ca excepție.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Eu toată viața sînt succint.

Domnul Igor Corman:

Demonstrați și de data aceasta, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Da. Mulțumesc.

Noi cunoaștem cine este proprietarul la „Jurnal TV” și la „Publika”, de facto și toată lumea știe, rar de iure este Vasile. Ce facem cu Iura?

Domnul Chiril Lucinschi:

Păi, eu de aceea și am zis, adică trebuie să fie prezentată de iure, dar nu de facto, pentru că este vorba despre un document. Documentul prezintă cine este de iure, dar nu cine este de facto. Așa este în toată lumea.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Pentru ca să clarificăm. Doar sînt posibilități cine întreține financiar, de unde vin banii, cum... se vede că nu este firma care a venit ca fondator și de unde vin

banii. Iată, cum vom reglementa aici această problemă? Doar este clar de unde vin banii. Acestea sînt documente prin care se vede că acel care a înregistrat și a obținut licența nu este stăpînul. Banii vin din altă parte.

Iată aici cum vom face noi, ca să... cred că ar trebui să găsim această posibilitate ca banii să vină de la acel care e și fondator, care a obținut licența, nu unul obține licența, dar altul finanțează și dirijează din umbră toată politica.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Eu am zis. Va fi publicat de iure cine este proprietarul companiei. Aceasta unu la mîină.

Doi la mîină. În raportul său, compania, deci deținătorul licenței trebuie să prezinte informația cum aceasta, televiziunea, a fost finanțată de-a lungul anului. În raportul respectiv această informație trebuie să intre.

Și, după aceasta, eu cred că fiecare om poate deja să tragă concluzia cine e de facto și cine e de iure persoana care deține această companie. Are astfel de surse sau nu are astfel de surse de a finanța televiziunea.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cu moș Ion, anunțat de domnul Sîrbu, el vorbește la telefon, căci am vrut să îi spun...

Domnul Chiril Lucinschi:

Cu moș Ion.

Domnul Igor Corman:

Moș Ion.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da. Moș Ion.

În anii '40, la Academia de Științe a Moldovei Sovietice, se discuta care limbă este literară: cea care se vorbește în Academie, în universități sau cea care se vorbește la piață. Știți cine a câștigat această competiție? I. D. Ciobanu, care a convins administrația sovietică că limba literară se vorbește la piață.

Și, atunci, s-a făcut cu totul altă gramatică și altă literatură, avînd mostre foarte serioase și clare că limba literară o fac oamenii intelectuali, acei care sînt instruiți în problemă.

Așa și cu moș Ion. Noi nu facem legea pentru moș Ion. A anunța, a fi transparent în ceea ce privește proprietarul instituției media este lege și lucrul acesta trebuie să fie cunoscut.

Este o normalitate în toată lumea, fiindcă noi, acum, avem această situație și este una cu totul și cu totul nepotrivită în comparație cu legile europene.

Domnule președinte Lucinschi,

Și Frațiunea noastră are proiectul de Lege nr.152, înregistrat la 14 aprilie 2014, care prevede, printre altele, și modificarea Codului audiovizualului în ceea ce privește contracararea propagandei, un articol expres, pornind de la situația care se întâmplă acum în Republica Moldova, atrasă în războiul informațional, dar și în ceea ce privește proprietarul, în ceea ce privește difuzarea filmelor în afara contractelor prevăzute și alte lucruri care ar îmbunătăți Codul audiovizualului.

Nu credeți că ar fi fost, ca să nu ne simțim și noi marginalizați, pentru că nu ar fost fi corect... ca și proiectul doamnei Ana Guțu, care privește cota limbii oficiale a Republicii Moldova, care să fie respectată în cadrul emisiunilor, dar și acest proiect al nostru, care prevede aceste... nu credeți că ar fi fost bine să fie inclus sau acceptați ca aceste proiecte să vină ca și amendamente la proiectul dumneavoastră de lege?

Domnul Chiril Lucinschi:

Noi acceptăm orice fel de amendamente care ar putea să îmbunătățească proiectul. De aceea, poftim, dacă... pentru lectura a doua, aveți tot dreptul să faceți lucrul acesta.

Domnul Igor Corman:

Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Noi o să formulăm ca și amendamente aceste propuneri, acest proiect de lege pe care noi îl avem pregătit și vom completa proiectul dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

Poftim.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Eu referitor la acei care socot că în Republică sînt numai moș Ion și mătușa Mărioara. Aș vrea să îl dezamăgesc: în Republică chiar și moș Ion, și mătușa Mărioara acum cunosc multe lucruri.

Mai mult ca atît, eu înțeleg și sensul acestei afirmații cu moș Ion și mătușa Mărioara.

Domnule președinte,

Către dumneavoastră întrebarea: spuneți-mi, vă rog, noi ar trebui... prin lege să fie anunțat, impus să fie anunțat stăpînul de facto, nu de jure, aiurea, și pentru aceasta ar fi trebuit de modificat și Codul penal.

Dacă, în cazul în care, după intrarea legii în vigoare, este anunțat nu stăpînul de facto, dar stăpînul de jure, aiurea, înseamnă că trebuie tras la răspundere penal stăpînul de facto.

Cum credeți?

Domnul Chiril Lucinschi:

Noi... Codul penal... eu cred că e prea mult, prea exagerat lucrul acesta, dar sancțiunile o să fie, deja sînt prevăzute în Codul audiovizualului, care vor fi aplicate în situația în care informația va fi prezentată una falsă. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Totuși eu insist să fie schimbat și în Codul penal, pentru că este loc acolo, Codul penal, eu am uitat articolul, să fie sancționat și penal.

Pentru că Codul audiovizualului e una, au mai plătit, au mai schimbat, au mai modificat, dar Codul penal este Codul penal.

Și stăpînul de facto, dacă nu-și anunță că el este stăpîn, să fie tras la răspundere penală, așa cum se merită. Să nu tindem noi spre ceea ce în republică avem numai mătușa Mărioara și moș Ion, care nu înțeleg nimic.

Mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc.

Nu trebuie să uităm că companiile care activează în acest domeniu se ghidează și de altă lege, Legea cu privire la antreprenoriat.

De aceea, nu cred că putem ... mare diferența sau să discriminăm agenții economici. Cred că nu ar fi corect.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule președinte Lucinschi,

În Republica Moldova băncile nu pot fi înregistrate sau proprietarii băncilor nu pot să fie firme offshore.

Georgia a mers și mai departe și a extins aceste prevederi și în domeniul audiovizual. Astăzi, în Georgia nu poate fi înregistrată o întreprindere sau proprietarii unei întreprinderi mass-media nu pot fi firme offshore.

În Republica Moldova, chiar și după aprobarea prevederilor pe care le-ați propus, acest lucru încă o să fie permis.

Spuneți-ne, vă rog frumos, dacă, la lectura a doua, sînteți gata să stabilim această obligativitate ca toți acei care vor să activeze în domeniul mass-media să înregistreze întreprinderea în Republica Moldova conform legislației în vigoare.

Domnul Chiril Lucinschi:

Mulțumesc.

În afară de Georgia cred că nu veți găsi alt stat unde sînt astfel de reglementări. De aceea, ar fi bine să aplicăm în practica noastră niște practici bune, care sînt lucrative, funcționale și în alte state, nu doar aici.

Lucrative, pentru că vorbesc despre activitatea unor întreprinderi comerciale, de aceea.

Dacă vorbim despre offshore-uri, noi am vorbit, am discutat nu o dată această propunere împreună cu societatea civilă, cu Centrul pentru Jurnalism, pentru... cer scuze, societatea civilă, și am discutat cît de oportună este această prevedere. Centrul pentru Jurnalism Independent. Îmi cer scuze.

Și am ajuns la părerea că ar fi bine și ar fi mult mai eficient dacă chiar companiile offshore, da... oricum o să prezinte informația despre beneficiarul final al acestora și cred că este o prevedere bună.

Dar dacă dumneavoastră considerați că puteți, prin acest amendament veți îmbunătăți transparență și prevederile transparenței în proprietatea mass-mediei, poftim, puteți să înaintați. Noi o să discutăm împreună și în prezența societății civile.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare – domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cu siguranță, vom face un astfel de amendament pentru lectura a doua.

Eu nu cred că este Georgia un exemplu singular în acest sens.

Domnul Chiril Lucinschi:

Ba da...

Domnul Valeriu Munteanu:

Georgia a încercat ...

Domnul Chiril Lucinschi:

...exemplu singular.

Domnul Valeriu Munteanu:

... prin astfel de metode să lupte în mod eficient, în primul rînd, cu efectele corupției. Da, ei au considerat că aceasta este o măsură națională, importantă pentru ei și au aplicat-o.

Eu cred că în situația în care noi vom considera că în Republica Moldova altă soluție nu există, există un pericol iminent ca noi să fim înghițiți exact de ceea ce sîntem înghițiți în continuare, trebuie să aplicăm.

De aceea noi o să facem acest amendament și vreau ca, pentru lectura a doua, cu toată aplecarea să priviți acest amendament.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu:

Da. Domnule președinte,

Sigur, noi vom sprijini acest proiect de lege, unul extrem de necesar, dar care ar fi trebuit mult mai înainte să fie votat de către Parlamentul Republicii Moldova.

Am o întrebare către dumneavoastră. La alineatul (7³) articol 23 – Consiliul Coordonator al Audiovizualului va respinge oferta solicitantului care nu a prezentat integral informațiile și documentele prevăzute în articolul 23.

Deci în această situație sînt obligați ca, în conținutul licenței, da, pentru a primi o licență, ei să prezinte documentele necesare, inclusiv cine sînt proprietarii beneficiari. Și vom face regulă, sperăm, cu încetul, poate nu imediat.

Dar ce se întîmplă în cazul proprietarilor audiovizuali care deja au licență, dar, la momentul potrivit, pentru că nu li se solicita aceste documente de proprietar beneficiar, atunci și o parte vor fi obligați să își declare la depunerea solicitării pentru licitație, iar acei deja existenți și suspectați că își ascund adevăratul nume de proprietar și beneficiar vor rămîne oricum privilegiați.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Vă mulțumesc pentru întrebare.

Răspunsul se află la alineatul (7) – radiodifuzorii privați sînt obligați să publice anual, pînă la 1 mai, și să prezinte Consiliului Coordonator al Audiovizualului un raport de activitate conform modelului aprobat de CCA, care să cuprindă cel puțin următoarele. Și se descrie informația care trebuie să fie prezentată CCA în fiecare an.

Respectiv, această informație de orice radiodifuzor, chiar acela care deja deține licență, trebuie să fie prezentată Consiliului Coordonator al Audiovizualului și acolo vom afla cine este beneficiarul final și organigrama companiei. Adică toată informația care se va cere conform modelului care trebuie să fie pregătită în două luni de CCA.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare – doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu:

Da. Domnule președinte,
Sînt de acord cu dumneavoastră.

Cu toate acestea, am veni cu o propunere, ca conținutul la articolul „Conținutul licenței audiovizuale” să fie expres scris toate documentele necesare pentru a obține această licență.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, de acord.

Doamna Corina Fusu:

Și o să mă înscriu cu o luare de cuvînt înainte de vot.

Domnul Igor Corman:

Am înregistrat.

Acestea au fost întrebările, domnule Lucinschi.

Și acum, vă rog să prezentați și raportul comisiei.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, noi am înregistrat acest proiect încă în 3 octombrie 2013 și majoritatea membrilor, la acel moment 7 membri „pro” și s-au înregistrat doar două voturi de abținere, au susținut, pentru prima lectură, proiectul de Lege nr.240 și urmează, pentru lectura a doua, să organizăm încă o rundă de dezbateri publice, audieri publice cu participarea deputaților care vor înainta amendamente și, respectiv, cred că pentru lectura a doua deja va fi un proiect mai bun.

De aceea, rog să susțineți acest proiect în primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări către comisie nu sînt.

Avem două luări de cuvînt pe marginea acestui proiect de lege.

Primul vorbitor este doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu:

Stimați colegi și colege deputate,

Onorată mass-media,

Republica Moldova dispune de toate instrumentele constituționale și legislative necesare pentru a apăra libertatea de exprimare și libertatea mass-media și nu are nici o lege care ar recepționa nejustificat mass-media. Legea cu privire la libertatea de exprimare, adoptată în 2010, prevede măsuri de protecție suplimentare, menite să modifice procedura de defăimare.

În ultimii ani în Republica Moldova nu au fost documentate cazuri de cenzură externă, cu toate acestea mulți jurnaliști și experți recunosc că oarecare cenzură internă ar putea exista. Piața mass-media profitabilă este foarte mult influențată de unii politicieni care sînt proprietari ai unor media private. Experții

argumentează că autocenzura este destul de frecventă în instituțiile media, unde jurnaliștii sînt plătiți cu salarii mari în schimbul loialității față de partidul politic sau de interesele de afaceri ale proprietarului lor.

De asemenea, acest fapt contribuie la manipularea opiniei publice prin intermediul mass-media în timpul crizelor politice. Legislația Republicii Moldova nu prevede garanții esențiale pentru transparența proprietății mass-media. Prin urmare, în mare parte, identitatea proprietarilor care dețin canale de televiziune rămîne obscură sau societății îi este prezentat un proprietar fictiv.

Destul de des beneficiarul final al unei instituții mass-media poate fi ghicit după așa-numita politică editorială. Legislația actuală privind dreptul de proprietate mass-media folosește termenul de „fondator” în loc de „proprietar” și de obicei chiar dacă numele persoanei juridice este cunoscut, este foarte puțin probabil că acest lucru va determina proprietarul real al mass-media, ceea ce poate conduce la concentrarea pieței mass-media și concurență nedreaptă.

În 2009 și 2010, Alianța de guvernare și-a asumat adoptarea unui nou Cod al audiovizualului, recomandat în mai multe rînduri de Consiliul Europei. Noul Cod a fost elaborat în prealabil de către organizațiile societății civile din Republica Moldova, avînd expertiza Consiliului Europei și al OSCE și prezentat publicului pentru examinare preliminară în 2011.

În 2013, un grup de deputați ai Partidului Liberal au înregistrat un nou proiect al Codului audiovizualului care prevede noi capitole despre publicitate, digitalizare, transparența proprietății mass-media și alte modificări importante.

Nu a fost adus în dezbateri Parlamentului, astăzi, iată, se vine cu o nouă cîrpală la Codul audiovizualului, sperăm să nu fie una populistă, acest proiect de lege de astăzi, și, cel puțin sau cel tîrziu, în luna septembrie, să fie votat și pentru lectura a doua. Pentru ca, în campania electorală din noiembrie 2014, să cunoaștem cu exactitate cine este proprietarul adevărat al fiecărei instituții audiovizuale din Republica Moldova.

Dar un alt obstacol în transparența mass-mediei se găsește în sursele de venit frecvent obscure ale instituțiilor mass-media. Dimensiunea redusă a pieței de publicitate din Republica Moldova și, respectiv, veniturile insuficiente din publicitate nu pot asigura durabilitatea piețelor de desfacere media.

Prin urmare, mulți dintre ei, în special canalele de televiziune, care necesită cheltuieli mari, sînt sprijinite în mod artificial de către proprietarii lor, pentru a putea fi folosite în scopuri politice sau pentru a pune presiuni asupra Guvernului sau concurenților de afaceri.

În afară de aceasta, nu există suficiente măsuri împotriva concentrării proprietății mass-media care constituie o amenințare în creștere la pluralismul mass-media în Republica Moldova.

Unii jucători de piață mass-media și-au exprimat, de asemenea, nemulțumirea față de distribuția publicității. Astfel, în ultimii patru ani, mulți editori și difuzori s-au plîns de distribuția inechitabilă și nejustificată de publicitate și implicit fluxul de numerar pe piața media.

În mod special se știe că există o înțelegere de cartel între unele agenții de publicitate și singura Agenție de Rating TV, care pare a fi legată cu un anumit grup

mass-media. În acest sens, este extrem de important să se adopte o nouă Lege cu privire la publicitate, ori fără un anumit progres concurența de piață nu poate fi una corectă.

O să vă atrag atenția asupra încă a unui lucru, pe care Parlamentul Republicii Moldova nu a reușit încă să-l rezolve și vreau să vă reamintesc că Consiliul de Observatori al Companiei Publice „Teleradio-Moldova” de mai bine de jumătate de an este unul nelucrativ, șase locuri fiind vacante pînă în ziua de astăzi.

În luna decembrie 12 persoane au trecut concursul la CCA, au fost audiați în comisia noastră de specialitate, dar, pînă în prezent, se pare că Coaliția de guvernare sau partidele reprezentate în această Coaliție nu au ajuns încă la un numitor comun ce persoane vor veni de la fiecare partid.

Vă anunț că Consiliul de Observatori trebuie să fie unul apolitic și, în cazul în care se apropie și alegerile parlamentare, cu un Consiliu de Observatori nefuncțional care are și menirea ...*(s-a întrerupt)* se vede că astăzi nu vom reuși să-i alegem pe acei șase membri ai Curții de Conturi.

Și vin către dumneavoastră, stimați deputați, să vă pătrundeți de importanța Consiliului de Observatori și, cel puțin, în septembrie, să vedem ce facem cu aceste 12 persoane, pentru că se află acum suspendate în aer.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Igor Corman:

Următoarea luare de cuvînt – domnul Ghenadie Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Unul dintre criteriile de bază, după care se legitimează un stat de drept, este libertatea și independența instituțiilor media. Dar pentru ca media să fie cu adevărat liberă și independentă, pentru ca ea să-și poată exercita rolul de cîine de pază al societății, pentru ca presa să fie realmente a patra putere în stat, trebuie să existe și reglementări clare privind mecanismul de creare, funcționare și gestionare a instituțiilor media. Cu alte cuvinte, trebuie asigurată o transparență totală a acestui mecanism.

Din 2009, după revenire în Republica Moldova la procesele democratice, odată cu debarcarea Partidului Comuniștilor de la guvernare, în Republica Moldova piața mediatică s-a diversificat foarte mult, au apărut noi posturi de televiziune și radio, noi publicații scrise sau electronice. Și acesta este un lucru nemaipomenit de bun, pentru că astfel cetățenii se pot informa din mai multe surse despre procesele politice, economice, culturale care au loc în țara noastră sau oriunde în lume.

Dar noi, ca legislatori, avem datoria să veghem pentru ca acest proces de informare să fie unul obiectiv, pentru ca instituțiile media să funcționeze în cadrul legal prestabilit și, mai ales, pentru ca aceste instituții de presă să nu devină instrumente de influență politică în mâinile celor care le gestionează. Acesta, de fapt, este scopul general al proiectului pe care îl discutăm, tocmai de aceea a și fost

elaborat acest proiect de lege, dar mecanismele de perfecționare urmează a fi aflate.

Codul audiovizualului, la fel, ca și orice lege scrisă de mîna omului, nu este un document perfect, ci unul perfectibil. Noi, astăzi, trebuie să decidem asupra unor modificări care ar conduce în definitiv la perfecționarea mecanismului de aplicare a prevederilor legale referitoare la transparența proprietății instituțiilor media în Republica Moldova.

Cetățenii sînt în drept să știe nu doar programele posturilor de televiziune și radio, nu doar numele membrilor colectivelor de redacție sau ale prezentatorilor, dar și numele și identitatea proprietarilor acestor instituții media.

De aceea, autorii prezentei inițiative legislative propun noțiuni noi de completare a Codului audiovizualului, precum și proceduri concrete de participare a radiodifuzorilor la concursul de obținere a licenței de emisie.

Noi propunem ca informațiile despre participantul la concurs să fie publicate pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, iar membrii CCA să poată solicita informații suplimentare despre proprietar și despre raporturile juridice ale acestuia cu persoanele afiliate.

De asemenea, credem că radiodifuzorii privați trebuie să prezinte periodic opiniei publice un raport de activitate a instituțiilor media, pe care le gestionează.

De asemenea, propunem ca, după aprobarea acestui proiect de lege, Consiliul Coordonator al Audiovizualului să aprobe, la rîndul său, un model de declarație cu privire la asigurarea transparenței proprietății pentru solicitanții licențelor de emisie, precum și modelul raportului de activitate pentru radiodifuzorii privați.

Facem precizarea încă o dată, toate aceste măsuri legislative nu necesită cheltuieli financiare.

Stimați colegi,

Republica Moldova tinde să devină membru deplin al Uniunii Europene, dar, potrivit normelor europene, cetățenii au dreptul să solicite acces la informațiile despre... la un anumit post de televiziune sau orice altă instituție media, tot așa cum orice consumator are dreptul să știe totul despre proveniența produselor pe care le consumă.

De aceea, noi trebuie să asigurăm acest drept prin modificările legislației naționale.

Vă mulțumesc pentru atenție. *(Aplauze în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Acum voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu nr.240. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea clară a deputaților prezenți în sală, proiectul cu nr.240 este adoptat în primă lectură.

Și acum voi propune dezbaterilor pentru a doua lectură proiectul de Lege cu nr.234.

Îl rog pe domnul Hotineanu să prezinte raportul comisiei.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Onorate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege, inițiativă a unui grup de deputați, care vine să susțină familiile și copiii participanților la cel de al Doilea Război Mondial, acțiunile de luptă în timp de pace din rîndurile militarilor și ofițerilor, majorînd această alocație de la 250 la 500 de lei.

Avînd în vedere cele relatate, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință (6 au votat „pro”, 6 au fost), propune examinarea acestui proiect de lege în lectura a doua.

Domnul Igor Corman:

Întrebări sînt? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Noi sîntem gata să votăm în lectura a doua aceste proiect?

Atunci, eu supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului cu nr.234.

Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.234 este adoptat în a doua lectură.

Și acum, stimați colegi, voi supune votului adoptarea în a doua lectură și a două acorduri internaționale.

Primul este cu nr.296, proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.296 este adoptat în a doua lectură.

De asemenea, supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului cu nr.297 pentru ratificarea Acordului de credit dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.297 este adoptat în a doua lectură.

Supun votului adoptarea în a doua lectură și a proiectului cu nr.210 privind preluarea unei datorii de către stat. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 27.

Domnul Igor Corman:

Avem rezultatele sau nu avem rezultatele votului?

Stimați colegi,

Eu am supus votului adoptarea în lectura a doua a unui proiect de lege și nu am auzit rezultatele, cel puțin o explicație a numărătorilor de la microfon. Să repet votul?

Încă o dată, ca să fie clar pentru numărători. Proiectul nr.210, adoptarea în a doua lectură. Cine este pentru?

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 28.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Igor Corman:

Cu 51 de voturi, proiectul cu nr.210 este adoptat în a doua lectură.

Următorul proiect pe care îl propun atenției pentru aprobare în primă lectură este proiectul cu nr.279 pentru completarea Legii nr.764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

Un grup de deputați au înregistrat acest proiect care va fi prezentat de domnul Todor Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Astăzi, 21 iulie, ora 11.59, putem repara o greșeală care există astăzi în legislația Republicii Moldova cu referire la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, deci Legea nr.764.

Vreau să vă aduc aminte că scopul prezentului proiect de lege vizează completarea Legii privind organizarea administrativ-teritorială în vederea acordării statutului de municipiu pentru orașele Cahul, Orhei, Soroca și Ungheni.

Ziceam că vrem să reparăm o greșeală, deoarece la 7 decembrie 1994, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind organizarea administrativ-teritorială, unde, peste noapte, ne-am trezit cu peste 60 de orașe, dintre care și aceste 4, Cahulul, Orheiul, Ungheniul și, respectiv, Soroca, care, pînă la momentul anului 1994, erau orașele care, nemijlocit, aveau acces la Guvernul Republicii.

Deci au fost egalate la 7 decembrie 1994 orașele nou-înființate, cum ar fi Bucovățul, Ghindeștiul ș.a. Nu am nimic împotriva acestor urbe, dar, totuși, nu le putem egala cu Ungheniul, Cahulul și celelalte pe care le-am numit eu în continuare... anterior.

Respectiv, dacă facem o referință la Legea privind organizarea administrativ-teritorială, unde se definesc noțiunile de sat, comună, oraș și, respectiv, municipiu, o să citim că municipiul este o localitate de tip urban cu un rol deosebit în viața economică, social-culturală, științifică și administrativă a țării, cu importante structuri industriale, comerciale și instituții în domeniul învățămîntului, ocrotirii sănătății și culturii.

Coraportînd prevederile acestei definiții la orașele pe care le-am menționat, o să vedem că, totalmente sau întru totul se încadrează în prevederile legale, și, respectiv, putem să le atribuim statut de municipiu.

Odată... dar și încă ceva. Atribuirea acestora... o perioadă foarte îndelungată de timp în Republica Moldova au fost dezvoltate doar două urbe. Mă refer la Chișinău și la Bălți.

Cu părere de rău, am uitat de cîteva porți ale țării, cum ar fi Cahulul – poarta de Sud-Vest, Ungheniul – poarta de Vest a republicii; Soroca – poarta de Nord-Est a republicii, inclusiv Centrul – Orheiul.

Și, de aceea, astăzi eu rog susținerea dumneavoastră în acordarea statutului de municipiu acestor patru urbe din Republica Moldova care, încă o dată repet, totalmente coincid prevederilor legale.

Sper și cred că, cu votul unanim al tuturor deputaților, noi vom putea conferi acestor localități statutul de municipiu.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Ca și coautor al acestui proiect de lege, și anunț că și Frațiunea Partidului Liberal Reformator a susținut, vreau să ne spuneți, domnule Deliu: care este regula completării, adică intrării în componența municipiilor a localităților adiacente? Fiindcă asemenea întrebări vin din aceste localități și lumea ar vrea să știe.

Vă rog, dacă puteți să ne dați această precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc, domnule Saharneau.

Deci în anul 1996, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat, prin Legea nr.741, Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.

Inclusiv în acest Regulament, încă odată repet, adoptat prin lege, se prevăd toate posibilitățile de modificare a statutului de trecere dintr-o unitate administrativă în alta, respectiv, de schimbare a granițelor dintre unitățile administrativ-teritoriale.

Pentru ca în componența municipiilor să intre unele localități, e necesar de următoarele acte să zicem.

În primul rînd, decizia consiliului respectiv care-i va primi.

A doua. Decizia consiliului unității administrativ-teritoriale care dorește să încadreze în noua unitate administrativ-teritorială.

Și, respectiv, consultarea cetățenilor din această unitate administrativ-teritorială.

Vreau să vă zic, domnule Saharneau, că atunci cînd am lucrat împreună asupra acestui proiect de lege, noi am discutat și aceste probleme.

Astăzi, practic, este imposibil de a încadra în municipiile, pe care sper că le vom vota, alte unități administrativ-teritoriale, deoarece în aceste unități administrativ-teritoriale există autorități legal alese în anul 2011 și nu putem întrerupe, eu am să mă exprim prin... civil deci contractul dintre cetățean și administrație, care a fost încheiat pe o perioadă de 4 ani.

Dar dacă Parlamentul va avea voința politică să facă o organizare administrativ-teritorială în genere, o nouă lege, acolo se poate de făcut aceste lucruri.

Domnul Igor Corman:

Domnule Saharneau,

Mai aveți o întrebare? Nu.

Următoarea întrebare – domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Noi am semnat acest proiect de lege. Este un proiect important.

Totodată, din numele Frațiunii Pariului Democrat, noi am mai înaintat un amendament, reieșind din importanța în special de dezvoltare pe viitor a localităților Hîncești și Edineț.

Noi solicităm suplimentarea ca și aceste două localități: orașul Hîncești și orașul Edineț, să le fie atribuit statut de municipiu și, din cîte am înțeles, s-a acceptat de principiu pentru lectura a doua dacă, puteți să-mi confirmați, domnule autor.

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Da, domnule Sîrbu.

Mulțumesc de întrebare.

Deci eu am prezentat proiectul inițial unde sînteți și dumneavoastră semnatar, cu cele patru orașe cărora vrem să le acordăm sau dorim să le acordăm statut de municipiu.

Eu, domnule Sîrbu, sînt de părerea că noi ar trebui să facem tot posibilul ca să eficientizăm întreaga activitate a autorităților publice locale din Republica Moldova, care, cu părere de rău, a fost dată uitării foarte mulți ani.

În ceea ce privește persoana, umila mea persoană, eu nu sînt acel care voi decide, va decide plenul Parlamentului.

Vreau doar să anunț că în comisie a fost examinat amendamentul dumneavoastră, inclusiv amendamentul dumneavoastră se conține și în avizul pozitiv, care a venit de la Guvern.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Stratulat.

Domnul Ion Stratulat:

Domnule Deliu,

Bună...

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am o întrebare. Dacă la lectura a doua se va putea comasa cu proiectul de Lege înregistrat în 2011, cu nr.1129, al cărui autor era fostul deputat Valeriu Guma, care prevede mai multe modificări și în alte legi, care se anexează la funcționarea mai eficientă a autorităților publice locale și anume a municipiilor?

Domnul Tudor Deliu:

Deci, domnule deputat,

Eu nu pot să mă pronunț nici „da”, nici „împotrivă”, deoarece proiectul trebuie discutat în primă lectură.

Dar vreau să vă zic că atunci cînd am elaborat acest proiect, noi ne-am gîndit și la modificarea și a altor acte legislative și normative, însă procedura este foarte complicată.

De aceea, noi, în „Dispoziții finale și tranzitorii” sau în articolul 2 mai bine zis al acestui proiect de lege, am prevăzut ca Guvernul, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare, să vină cu propuneri de modificare.

De ce am purces așa? Deoarece e vorba de modificarea și a Legii privind finanțele publice locale, care necesită alți coeficienți atunci cînd se elaborează bugetul și alte legi.

Și aici aș veni cu o propunere, care a fost acceptată de comisie, dar vreau să fie auzită și de dumneavoastră. Eu am venit singur cu un amendament la acest proiect de lege, ca termenul de 6 luni să îl extindem, de 3 luni să îl extindem pînă la 6 luni, deoarece va fi imposibil ca Guvernul să poată să ajusteze toate actele sale sau să vină cu proiecte pentru a ne pronunța asupra modificării.

Dar, domnule Stratulat,

Eu încă o dată repet, aş vrea ca acest proiect să fie prezentat și mai apoi, pentru a doua lectură, este iarăși voința plenului Parlamentului.

Dar eu cred că, prin specificarea la articolul 2 al acestui proiect de lege, că Guvernul va veni cu aceste modificări, cred că este mai rațional, deoarece noi, deputații, am putut să greșim undeva, ca mai apoi aceste greșeli să fie, să aducă niște consecințe asupra activității pe viitor a acestor unități administrativ-teritoriale.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Deliu,

Domnule profesor,

Știu că este un proiect de lege în care dumneavoastră vă regăsiți și este o reparație, dacă vreți, morală a ceea ce trebuia să facem demult.

Dar o întrebare legată de amendamentul, din punctul meu de vedere, absolut politic al domnului Sîrbu.

Și vă rog frumos să-îmi răspundeți foarte exact: ce prescrie Legea cu privire la, Legea privind administrația publică locală atunci când trebuie să conferim unui oraș statutul de municipiu?

Care sînt criteriile pe care trebuie să le întrunească și dacă este suficient doar susținerea politică pentru ca un oraș să devină municipiu?

Domnul Tudor Deliu:

Da. Vă mulțumesc, domnule Munteanu.

Cu părere de rău, în Legea privind organizarea administrativ-teritorială nu avem niște precizări exhaustive asupra municipiului.

Doar definiția, pe care o mai repet o dată, că statut de... sau municipiu este o localitate de tip urban, cu un rol deosebit în viața economică, social-culturală, științifică și administrativă a țării.

Și, iată, fac aici o mică pauză și coraportez la aceste patru orașe. Cred că aceste patru orașe întru totul coincid acestei prevederi, mai apoi, cu importante structuri industriale, comerciale și instituții din domeniul învățămîntului, ocrotirii sănătății și culturii.

Respectiv, în două din aceste urbe noi avem instituții de învățămînt superior, avem școală de arte, avem colegii. Deci în toate aceste patru unități administrativ-teritoriale.

Acuși, domnule Lupu. Deci, cu părere de rău, nu e specificat numărul populației.

Și dacă o să facem o comparație cu ceea ce propun, deci dacă Cahulul are o populație de peste 40 mii de locuitori, respectiv Orheiul – peste 34 mii, Soroca – peste 35 mii, respectiv Ungheni – aproape 34 mii.

Deci aceste două urbe, despre care vorbiți dumneavoastră, dacă nu mă înșeală memoria, ele au o populație undeva în jurul la 13 mii de locuitori. Respectiv, în orașul actual, în orașul Hîncești există Colegiul de Construcții, există o Școală Profesională. Respectiv, în Edineț nu cunosc instituții de învățământ, cum ar fi deci de la liceu în sus. Dar, încă o dată zic, aceasta este vrerea și voința Parlamentului, dacă dorește să includă.

Dar eu v-am spus, domnule Munteanu, prevederile legale și ceea ce cred eu. Eu am venit cu aceste patru, dacă Parlamentul va susține și celelalte două, eu nu mă voi împotrivi, deoarece doresc ca administrația publică locală din țară să fie eficientă.

Domnul Igor Corman:

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Stimați colegi,

Eu cred că noi aici trebuie să dăm dovadă de, nu știu, mi-e greu să spun acest cuvînt, maturitate politică și să punem mai presus interesele cetățenilor, ale localităților și aplicarea corectă a legii, decît anumite angajamente și promisiuni de ale noastre politice sau electorale, făcute în anumită conjunctură de la anumite tribune, da. Pentru că hramul satului sau hramul acestor orașe o să mai fie și voi puteți să corectați aceste lucruri.

Dar, așa, pentru concludentă, vă dau următoarele date. Orașul Hîncești și orașul Edineț sînt mai mici decît Ceadîr-Lunga, Strășeni, Căușeni, Drochia, Slobozia, Durlăști și pot să citesc mai departe. Este regretabil că noi încercăm să mergem pe o astfel de pistă și noi discriminăm alte orașe care nu au susținere politică în Parlament, decît celelalte orașe.

Noi putem să punem în lege: toate orașele care o să fie conduse, de exemplu, de exponenții partidului X sau Y devin municipii, da? Pentru că, mergînd pe logica aceasta, și Colonița, și Floreni tot trebuie să fie municipii, pentru că nu este absolut nici o relevanță în acest sens.

De aceea, stimați colegi, să dăm dovadă ... Legea românească este mult mai explicită decît legea noastră din Republica Moldova și stabilește foarte clar criteriile pe care trebuie să le întrunească o comună cînd vrea să devină oraș și un oraș cînd vrea să devină municipiu.

Dar dacă noi acoperim cu ... politică, atunci gîndiți-vă ce o să spună cele șapte orașe pe care le-am citit eu, care au criterii mult mai clare decît Hînceștiul și Edinețul. Cu tot respectul pentru aceste două localități.

Mulțumesc foarte mult.

Domnul Igor Corman:

Domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Stimați colegi,

Eu tot nu aș împărtăși tonalitatea festivă a autorilor de la început, că, uite, astăzi e o zi istorică. Eu cred că noi trebuia să venim cu niște precizări la legislația în vigoare, încă o dată să trecem peste aceste prevederi, ca ele să fie foarte clare și să nu creăm aceste așteptări false, confuzii și paradă. Fiindcă noi presupunem că, după adoptarea acestui proiect, noi o să ne trezim în pragul Parlamentului cu mai multe cereri.

De aceea, sigur că trebuia foarte bine gândit. Noi trebuie, pe de o parte, să stimulăm creșterea orașelor noastre și transformarea lor în municipiu, dar nici în mod automat să nu frînăm unele din ele, cum este Hînceștiul și Edinețul. În conformitate cu planurile de perspectivă ale acestor două orașe, ele au șansa să devină municipii adevărate. Fiindcă, într-adevăr, planurile de perspectivă sînt foarte clare.

Dar eu vreau să fie clar, domnule Deliu, noi avem o înțelegere clară că oferim acestor șase orașe? Fiindcă dumneavoastră tot timpul vorbiți de patru.

Noi am avut o discuție înainte de aceasta și am spus: comisia propune spre aprobare proiectul cu amendamentul respectiv și noi, cînd votăm în primă lectură, noi votăm în conștiință de cauză.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Bine. Domnule Diacov,

Eu, în primul rînd, nu am zis că este zi istorică, am zis că vom repara o greșeală istorică, care se trage din anul 1994. Eu, ca autor, prezint proiectul înregistrat sub nr.279, nu pot să mă pronunț asupra altor urbe, dacă ele nu sînt incluse în acest proiect.

Eu am răspuns domnului Sîrbu și am zis că în avizul care vine de la Guvern sînt acceptate toate șase și, respectiv, și comisia cînd a examinat sau a discutat această problemă va veni cu raportul comisiei.

Eu nu pot să mă pronunț, deoarece nu față de mine a fost înaintat amendamentul, ci a fost înaintat față de comisie. De aceea, eu nu am spus că nu accept sau că accept. Eu prezint proiectul înregistrat cu patru urbe, care a fost înregistrat.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Înainte de a oferi cuvîntul pentru o întrebare, de fapt, domnului Arhire, eu vă aduc la cunoștință, pentru acei care nu știu, că domnul Anatolie Arhire, colegul nostru, și-a sărbătorit ieri ziua de naștere. Să îl felicităm, să îi dorim La Mulți Ani, multă sănătate și succese în activitate. *(Aplauze.)*

Și acum, ca un cadou din partea Parlamentului, domnule Arhire, aveți dreptul la două întrebări.

Domnul Anatolie Arhire:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

În contextul propus de Frațiunea Partidului Democrat, din partea Frațiunii Partidului Liberal Reformatoer aș veni și eu cu un amendament, întrucât orașul Strășeni este în topul absorbției fondurilor externe, implementării proiectelor și ar fi o nedreptate dacă astăzi nu am include și orașul Strășeni să fie în lista celor care să aibă statutul de municipiu. Rog frumos, stimați colegi deputați, să susțineți această inițiativă.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Stimate domnule deputat,

Deci încă o dată zic, eu nu pot să mă pronunț asupra acceptării sau inacceptării, este comisia care trebuie să decidă și va veni cu raportul comisiei, unde se va pronunța. Dar încă o dată zic: ține de latitudinea Parlamentului.

Dar eu am zis-o și la Soroca, când am fost la întâlnirea cu cetățenii privind aflarea viziunii lor, aceasta a fost duminica trecută, și am zis-o chiar din scenă, de la microfonul principal, că eu nu aș vrea să politizăm această problemă, eu vreau să îi dăm Cezarului ce-i a Cezarului. Deoarece aceste patru urbe specificate în proiect, într-adevăr, merită să fie municipii în Republica Moldova.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc.

Domnule Deliu,

Am o întrebare, cred că și una firească. Din ceea ce aud aici, bineînțeles, pentru lectura a doua cred că lista va fi extinsă, cel puțin ...

Domnul Tudor Deliu:

La 32. (*Rîde.*)

Domnul Chiril Lucinschi:

Exact. Așa e practica noastră.

Dar vreau să vă întreb: cum considerați, totuși, municipiul Chișinău, fiind capitală a Republicii Moldova, trebuie să aibă un statut un pic special, diferențiat de acele stataturi pe care poate să le aibă celelalte orașe?

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc de întrebare.

Dar eu vreau să specific că pentru aceste orașe propunem doar statutul de municipiu, fără a intra în a le da un statut aparte, pur și simplu denumirea din oraș se schimbă în municipiu.

În ceea ce privește municipiul Chișinău. Încă în anul 1995 a fost adoptată Legea privind statutul municipiului Chișinău, care, cu părere de rău, este învechită demult. S-a intervenit în această lege cu unele modificări, dar eu cred că imperios se cere adoptarea unui nou proiect de lege privind statutul municipiului Chișinău.

Au fost câteva variante, ele undeva sînt pe rafturile dulapilor din Parlament, există acest proiect, dar, cu părere de rău, deci încă astăzi municipiul Chișinău se ghidează de Legea din anul 1995 privind statutul municipiului Chișinău.

În repararea acestei greșeli acum se lucrează și cred că în timpul apropiat va fi înregistrat și statutul municipiului Bălți.

Deoarece noi, în 2012, am conferit statut de municipiu. În componența municipiului Bălți intră Sadovoe și, respectiv, Elizaveta sau Elizavetovca.

Și, respectiv, ele... aceste 4 nu vor fi ca Bălți și Chișinău, ele, pur și simplu, denumirea de oraș se schimbă în municipiu, dar ele rămîn în continuare urbă de reședință a raionului și cu administrație publică de nivelul întîi în aceste urbe.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Doar vreau să vă mulțumesc pentru acest răspuns și să vă propun să ne gîndim, totuși, la redacția nouă pentru... cu privire la statutul municipiului Chișinău, pentru că, după mine, mi se pare că este un lucru foarte important. Atît timp cînd avem o capitală, capitala trebuie să fie determinată foarte bine în tot ceea ce privește partajarea obligațiunilor...

Domnul Tudor Deliu:

Funcțiilor.

Domnul Chiril Lucinschi:

... funcțiilor ș.a.m.d. cu puterea centrală.

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Sînt de acord, domnule Lucinschi. Și cred că în următoarea sesiune va fi necesar poate de format chiar o comisie, pentru a lucra asupra acestui proiect, cu reprezentanți din toate fracțiunile parlamentare.

Mulțumesc mult.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

Inițiativa este una salutară și una importantă în raport cu recunoașterea meritelor acestor localități, probabil, ale administrațiilor locale în aceste localități.

Sigur că am înțeles exact logica propunerii sau proiectului inițial referitor la aceste 4 așezări urbane.

În condițiile în care se mai adaugă două, în condițiile amendamentului domnului Sîrbu, rămîne un sigur oraș în afara acestui... pentru că dacă nu luăm la bază criteriul demografic, nu luăm la bază criteriul economic, alte criterii foarte clare, și mi se pare un lucru periculos chestia aceasta, pentru că, într-adevăr, se deschid foarte larg ecluzele, rămîne criteriul istoric – reședințele ținutale, cu excepții, Ungheniul – Iașul, Edinețul – Hotinul, care, temporar, se află în altă țară. Rămîne Căușeniul, în condițiile în care Tighina este așa cum este.

Cum rămîne cu Căușeniul în condițiile astea?

Domnul Tudor Deliu:

Deci eu nu am să repet ceea ce a spus domnul Munteanu... (*Rumoare în sală.*) Nu am să repet ceea ce a spus domnul Munteanu, fiindcă, dacă facem o analiză din punct de vedere al prevederilor pe care le-ați enunțat dumneavoastră, Căușeniul poate este în topul celorlalte.

Dar, domnule Godea, ce pot eu să zic. Veniți cu o inițiativă legislativă și noi o vom susține.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Mulțumesc.

Ca să oprim dezbaterile aici, și cu respect pentru propunerile, amendamentele care s-au făcut pentru alte localități, alte orașe, eu, cu drag pentru Rezina, Orhei, aș opta pentru aceasta, dar cred că trebuie să ne oprim aici, la propunerile pe care le-a făcut comisia. Aceste candidaturi au trecut prin anumite analize.

Iar următoarele propuneri să le includem, mă rog, într-un proces de așteptare sau de pregătire de corespundere a criteriilor de acces la acest titlu, cum ar fi și...

Domnul Tudor Deliu:

Statut.

Domnul Vladimir Saharneau:

... statut pe care să îl aibă aceste localități. Și eu propun să ne oprim la aceste 4 și să votăm aceste 4 orașe pentru statutul de municipiu.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Eu voi face foarte scurtă informația la acest capitol, după care o să urmeze o întrebare.

Întîi de toate, eu consider corect și din punct de vedere uman, și din punct de vedere profesionist să îi pomenim pe acei care, acum 3 ani, au stat la originea unui proiect de lege, care a fost blocat în toate instanțele în Parlament timp de 3 ani de zile și anume: domnul Stratulat, domnul Brașovschi, domnul Guma.

Eu gîndesc că era să fie bărbătește și colegial, dacă era să le fie propusă ideea să semneze și acest proiect.

Dar eu cel puțin vreau să apreciez profesionalismul și profesionalitatea colegilor care nu s-au supărat pe faptul că ideea lor inițială a fost preluată și nu s-au opus acestui proiect. Aceasta, așa, ca o primă remarcă.

Doi la mîină.

Stimați colegi,

Toate discuțiile noastre din această sală se datorează, de fapt, unui cadru legal incert. Un cadru legal care nu are contururi clare, care nu fixează criteriile foarte clare. Iată de ce această neclaritate lasă un spațiu de interpretare și de decizii la latitudinea Parlamentului.

Trei la mîină.

Mult stimați colegi care au făcut referință la criteriul demografic,

Nici cele 4 urbe propuse... iată, o să vedeți ce o să arate rezultatele recensămîntului, nici ele, fiind prezentate că sînt unicele care corespund acestor criterii, eu astăzi vă asigur, nici ele nu corespund. Nu mai este atîta lume, în conformitate cu cifrele prezentate.

Însă numărul de populație, nici pe departe, nu trebuie să fie unicul criteriu de apreciere.

Eu aș face referință și aș aduce la cunoștința fiecăruia că, de fapt, în Strategia de dezvoltare regională a Republicii Moldova există o noțiune de poluri de creștere economică, ceea ce înseamnă potențial economic, parcuri industriale, zone economice libere, deci instrumente care o să ofere acestor localități noi perspective de dezvoltare economică, locuri de muncă și indici de creștere economică și socială.

Edinețul și Hînceștiul, de rînd cu celelalte 4 propuse, perfect se încadrează, de fapt, și Strășeniul merge aici. Iată de ce avem... (*rumoare în sală*) repet încă o dată, deja proiecte potențiale de investiții.

Și să nu uităm că această Strategie de dezvoltare regională a anume acestor urbe le conferă statutul de pol de creștere economic.

Acum, întrebarea propriu-zisă, stimată domnule autor. Evident că întrebarea o să fie pusă și comisiei. Noi știm că Guvernul a dat aviz pozitiv la completarea listei de 4 cu celelalte propuse.

Domnul Tudor Deliu:

Eu am anunțat.

Domnul Marian Lupu:

Și întrebarea este una foarte simplă. Dumneavoastră, ca unul dintre autori, neprezentînd poziția comisiei, dar o poziție personală, care contează foarte mult și de acest răspuns depinde votul Frațiunii Partidului Democrat, ați fi de acord ca această listă să fie completată cu încă acele 3 propuse?

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Așa, deci pentru început, am să încerc să răspund la... nu le zic învinuiri, dar ceea ce ați menționat dumneavoastră la început.

Problema acordării statutului acestor urbe nu vine de 2 – 3 ani, ci încă din anul 1995, după adoptarea la 7 decembrie a Legii privind organizarea administrativ-teritorială. Demersuri au fost de la toți primarii, începînd din anul 1995 și pînă în 2014.

Cît privește semnarea de către colegi. Vreau să vă anunț că acest proiect nu a fost ținut în secret. A fost elaborat și propus spre semnare tuturor fracțiunilor.

Să mă ierte domnul Stratulat, dar dumnealui a refuzat să semneze acest proiect de lege cînd am propus să îl semneze. Așa că, vă rog aici să fim așa cum...

Cu referire la cele două orașe. Deci răspunsul meu corect. Eu am zis: ca autor, eu nu pot să mă pronunț pentru sau împotriva includerii în acest proiect de lege, dar eu mă voi conforma deciziei comisiei. Dacă comisia consideră că este necesar, eu voi vota. Dar, sincer, eu nu văd aceste două urbe cu statut de municipiu, dar voi vota. Da.

Domnul Igor Corman:

Domnul Stratulat a fost vizat.

Vă rog, domnul Stratulat.

Domnul Ion Stratulat:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu, stimat coleg,

Eu nu puteam să semnez, să vizez acest proiect de lege, căci am vizat altul mai înainte...

Domnul Tudor Deliu:

Dar eu nu v-am acuzat, domnule...

Domnul Ion Stratulat:

... și de aceea, nu puteam să vizez dublu. Dubla tratare a aceleiași probleme nu poate să fie.

Eu am... mizez pe proiectul acela de lege care prevede și modificări... alte modificări, ca și Codul funciar, prețul normativ al pămîntului, finanțele publice,

modificări în multe legi care ar permite, mă repet, reiterez, ar permite ca autoritățile care ar căpăta statutul de municipiu vor avea posibilități de a eficientiza activitatea lor.

Dar vreau să spun încă la supliment că criteriile de bază pentru selectarea... alte țări îl au, ca Germania, Franța. Este vorba de nivelul de urbanizare a localității. Acesta este primul deziderat. Celelalte – populația...

Al doilea este pilonul de dezvoltare regională de mai departe, că nu poate să fie dezvoltarea numai în Chișinău și Bălți și celelalte... Republica rămâne fără piloni de dezvoltare regionali.

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Stimate coleg,

Am un respect deosebit față de dumneavoastră. Eu nu v-am acuzat, pur și simplu am dat răspuns ca, adică, de ce nu am dat proiectul să îl semnați și dumneavoastră.

Aveți perfectă dreptate în ceea ce ați zis, dar eu vreau să zic că eu țin minte acel proiect, el totdeauna trebuia refăcut, deoarece, din momentul înregistrării lui și pînă astăzi, noi am operat foarte multe modificări în legislațiile conexe și totdeauna eu cred că Guvernul cel mai bine o să se isprăvească, să zic așa, cu modificările în ceea ce privește acordarea statutului de municipiu.

Mă refer la legile conexe.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – doamna Jantuan, originară din municipiul Bălți.

Doamna Stella Jantuan:

Bălți. Da.

Mulțumesc mult. Da.

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

Cu toată stima și respectul față de dumneavoastră, ca și autor, și față de toți autorii care au subsemnat acest proiect de lege, întrebarea mea, adică, am vrut să spun așa, că nu am auzit un argument pertinent pentru acordarea statutului de municipiu acestor localități pe care dumneavoastră le-ați numit astăzi în acest proiect de lege.

Și vreau să îi susțin pe colegii mei, și pe domnul Lupu, și domnul Stratulat, atunci cînd nu există criterii clare în cadrul legal, atunci cînd nu avem strategii de dezvoltare regională care nicidecum nu se racordează, altceva atunci cînd urmează să fie modificări la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, de ce noi punem carul înaintea boilor?

Și noi creăm un precedent foarte și foarte, să spun așa, rău, pentru că acum... aceste orașe care nu au nici un nivel de urbanizare, de exemplu, domnul Președinte a spus că sînt din orașul Bălți, noi avem 127 de mii de locuitori în orașul Bălți, care are statut de municipiu, și aceste localități, pe care

dumneavoastră acum le-ați numit, care au 20, 22 de mii, 15 sînt sau încă diferite, atunci nu poate să urmeze nici o consecință juridică după ce le acordăm acest statut de municipiu.

Nu înțeleg de ce dumneavoastră totuși ieșiți cu acest proiect de lege, insistați, neavînd criterii clare de a da statut de municipiu.

Și de ce ne grăbim noi, dacă urmează încă să fie făcută reforma administrativ-teritorială?

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci, doamnă deputat,

Eu aș vrea să vă văd atunci cînd, într-adevăr, se va purcede la o organizare administrativ-teritorială, să vedem poziția. Aici pun punct și încerc să argumentez următoarele.

Există. În Legea privind organizarea administrativ-teritorială este clară definiția de municipiu. Și acum, pe sintagme, să încercăm să vedem dacă aceste patru orașe pe care le propun coincid. (*Rumoare în sală.*)

Așa, este o localitate de tip urban, cu un rol deosebit în viața economică, socioculturală, științifică și administrativă a țării.

Poate cineva să îmi reproșeze asupra Cahulului, asupra Sorocii, asupra Ungheniului și asupra Orheiului din punct de vedere la acestea? Eu cred că nu. Cu importante structuri industriale, comerciale și instituții din domeniul învățămîntului, ocrotirii sănătății și culturii.

Iată, coraportînd și această jumătate de frază la aceste patru urbe, eu aduc sute de argumente care sînt și în notele informative, care absolut coincid prevederilor Legii privind organizarea administrativ-teritorială.

Cît privește Bălțul, noi nu egalăm Soroca, Ungheniul, Orheiul și Cahulul cu Bălțul. Bălțul are un statut aparte. El are statut de municipiu dat fiind faptul că este o urbă în componența căreia mai intră două unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea..., întîi, cer scuze, care împreună aleg consiliul și împreună aleg primarul de Bălți.

Pe cînd la nivel de aceste orașe doar se schimbă denumirea din oraș în municipiu. Și am spus, se repară greșeala cea istorică, deoarece pînă în anul 1995 aceste orașe au avut nemijlocit ieșire direct la Guvern, mai ales în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii la alocațiile financiare.

Și aceea că aceste orașe sînt mai puțin dezvoltate decît celelalte, e grație faptului că ei au avut un regim preferențial o perioadă de timp.

Dar din '94, încă o dată zic, noi am egalat Cahulul cu Iargara, Soroca cu Ghindești, Orheiul cu Bucovăț ș. a. m. d. Sînt orașe și acelea.

Din '94 a dispărut noțiunea de „orașel”. Nu mai este orașel în Republica Moldova. De la 7 decembrie '94 în țară sînt toate orașe. Durlăști e oraș, și Vatra e oraș, și Bucovăț e oraș, și Cahul, și Soroca sînt tot orașe. Același statut îl au.

De aceea am și venit cu această modificare.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul George Mocanu.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Domnule Deliu,

Eu susțin acest proiect de lege și, totodată, stimați colegi, sînt firești întrebările care apar, pentru că, neavînd criterii fixe în lege, așa cum sînt în majoritatea țărilor, pînă la urmă este o decizie politică.

Deci noi nu avem criterii precum populația activă ocupată în sectorul neagricol pe care, de exemplu, în România trebuie să fie 85 la sută.

Nu avem criterii precum dotarea locuințelor cu instalații de alimentare și apă, care trebuie să fie mai mare de 80 la sută sau prezența unui veceu în locuință, care trebuie să fie mai mare de 75 la sută și tot așa.

De aceea, vedem, decizia fiind una politică, vreau să vă întreb dacă nu credeți că, iată, este cazul, în sfîrșit, să preluăm practica Balcanilor de Vest, care au următoarele criterii.

Dacă toți deputații doresc să creeze un municipiu din orașul care vin, creăm 32 de municipii, cu un primar general, cu un consiliu general, în felul acesta facem și primul pas, în sfîrșit, important de reformă administrativ-teritorială.

Noi înțelegem că consiliile raionale doar consumă bani.

Dacă sînt careva atribuții, putem să le trecem la consiliul general și, în felul acesta, creăm 32 de municipalități în Republica Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci, domnule deputat,

Nu este subiectul acestui proiect de lege.

Dumneavoastră cunoașteți foarte bine poziția mea în ceea ce privește organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, fiindcă nu am mai văzut așa fărîmițare administrativ-teritorială în nici o țară, dar să nu uităm că dezvoltarea sau eficiența administrației publice locale depinde în mare parte de organizarea judicioasă a teritoriului.

De aceea, este o idee. Chiar lucrez asupra unui proiect care coincide cu ideile dumneavoastră. Cred că vom forma sau vom discuta și vom găsi un numitor comun.

Însă eu nu sînt sigur astăzi că noi trebuie să punem problema organizării administrativ-teritoriale atunci cînd nu există o voință politică.

În ceea ce privește criteriile că nu sînt prea bine definite, sînt absolut de acord. Să nu uităm că Legea privind organizarea administrativ-teritorială a fost adoptată la 27 decembrie 2001, atunci cînd, după venirea la putere a comuniștilor, au încercat și le-a reușit în anul 2003 să răstoarne la 180 de grade organizarea administrativ-teritorială, care era pe atunci județele.

Și, respectiv, adoptînd această lege în 2001, la 27 decembrie, în fugă, nu mă tem să zic, mai apoi vin cu ideea de organizare anticipată a alegerilor locale, care e declarată de Curtea Constituțională drept neconstituțională și această lege, Legea

privind organizarea administrativ-teritorială a stat în sertarele parlamentarilor din 2001 pînă a fost stabilită data alegerilor locale în anul 2003.

De aceea, aveți perfectă dreptate, e necesar de a interveni în organizarea administrativ-teritorială a țării.

Domnul Igor Corman:

Iar eu, stimați colegi, fiind originar din raionul Telenești, cred că am să îl sprijin pe domnul Mocanu și pe domnul Deliu.

Domnul Ghimpu,

Următoarea întrebare.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnule Deliu,

Am două întrebări. Dar, înainte de a pune întrebările, vreau să vă întreb: dacă mama nu e liberă, cum credeți: copiii au să fie liberi?

Noi am înaintat de doi ani în urmă două proiecte de lege cu privire la administrația publică locală, modificările... ajustînd... la legislația europeană și proiectul de Lege cu privire la statutul municipiului Chișinău, care contravine astăzi Legii cu privire la administrația publică locală, așa încît să avem, să pornim din, cum spun eu ...mama, capitala...

Noi nu am rezolvat cu capitala. Am pus în situație primăria, oamenii, oamenii care, conform Codului funciar, au un teren pe lîngă casă ca proprietatea lor, numai le trebuie titlu, stau ani întregi și nu primesc documentul. Și acesta e un motiv de nemulțumire a oamenilor și de a îmbogăți acei care stau funcționari pe la primărie, care unii sînt închiși... acum. Poate începem totuși de la aceste două proiecte.

Și doi, a doua întrebare. Cum vă uitați dacă Colonița și Floreni au să fie municipii?

Mulțumesc.

Susținîndu-l pe domnul Corman cu Telenești.

Domnul Tudor Deliu:

Bine. Deci am să răspund. De fapt, au fost trei întrebări. Prima a fost cu mama. Eu am să vin cu o zicală din înțelepciunea poporului „Cînd mama nu-i acasă, joacă șoarcii pe masă”. Cam așa ceva, da.

A doua întrebare, cu privire la municipiul Chișinău. Eu, de fapt, domnule Ghimpu, am răspuns fix la așa întrebare, care a fost pusă de către domnul Lucinschi, și am constatat că, într-adevăr, este un lucru deosebit de grav ceea ce se întîmplă astăzi în urbea Chișinău, dat fiind faptul că se conduce de Legea privind statutul municipiului Chișinău adoptată încă în anul 1995. Și noi de urgență va trebui să intervenim în adoptarea statutului municipiului Chișinău.

Și am spus despre faptul că, astăzi, undeva, să folosesc un arhaism, prin sertarele Parlamentului, se tăvălesc niște proiecte de lege care au fost elaborate. Trebuie să facem un grup de lucru, eu cred, și să revenim la această problemă.

Domnul Igor Corman:

Domnule Ghimpu,

Dacă o să insistați pe Colonița și Floreni, atunci eu am să insist pe satul Ciulucani, de fapt, căci acesta este satul meu de baștină.

Domnul Ghimpu.

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Și la a doua întrebare, cu Colonița. Știți, domnule Ghimpu, eu nu v-aș sfătui, deoarece veșnicia s-a născut la sat, și nu în oraș.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Deliu,

Dar Colonița ... De fapt, Chișinăul e periferia Coloniței. Și Colonița rămâne Colonița.

Domnul Tudor Deliu:

Fără vorbă.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Și am vrut să întreb ... nu, să spun.

Domnilor din Coaliție și doamnelor,

Amînăm proiectul acesta, revenim și examinăm și cu aceste două proiecte ce țin de municipiul Chișinău. Așa cînd am spus eu că mama, am avut în vedere capitala este mama tuturor ... Municipiul Chișinău este mama tuturor municipiilor și întotdeauna lucrurile pornesc de la gară. Și cred că ar fi așa corect, stimați colegi din Coaliție, ca să nu mai punem noi primarul în situație, fiindcă e Primar liberal, să dăm exemplu că vin alegerile și va trebui să răspundeți în fața cetățenilor.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu putem compara ceea ce vrem să facem cu municipiul Chișinău. Municipiul Chișinău este unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea cu un statut aparte. Pe cînd noi, astăzi, încă o dată repet, doar schimbăm denumirea din „oraș” în „municipiu” și nicidecum nu putem să egalăm acestea cu Chișinăul. Acestea sînt două lucruri absolut diferite.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Nu egalăm, Doamne ferește.

Domnul Tudor Deliu:

Dar nici nu poate fi.

Domnul Mihai Ghimpu:

Noi vorbim de adoptarea a 2 – 3 proiecte de lege. Asta-i problema. Vreți, doriți, Coaliția, votul liberalilor, confirmați-vă, nu ...

Domnul Tudor Deliu:

Eu mi-am spus poziția mea ...

Domnul Mihai Ghimpu:

... bună dimineța.

Domnul Tudor Deliu:

... în această ordine de idei, cred că ea a fost înțeleasă.

Domnul Igor Corman:

Acestea au fost întrebările.

Vă mulțumesc, domnule Deliu.

Și am să îl rog pe domnul Țap să prezinte raportul comisiei.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a examinat în ședința sa proiectul de Lege, propus de către un grup de deputați, pentru completarea Legii nr.764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

Au fost prezentate rapoartele comisiilor permanente, avizul Direcției generale juridice. Între timp, deci pînă la ședință nu a fost, dar avem deja și avizul pozitiv al Guvernului Republicii Moldova.

Discuțiile pe care le-am avut în comisie... au fost prezenți patru membri din șapte, deci, pînă la urmă, voturile s-au divizat (2 – „pro”, 2 – „contra”), deci noi nu avem un raport pozitiv aprobat pe care să îl propunem plenului Parlamentului. De aceea, subiectul o să rămînă la latitudinea Parlamentului și, evident, este posibilă votarea acestui proiect de lege în primă lectură.

Dacă ... cu permisiunea dumneavoastră, eu am să fac cîteva ... Da, cer scuze, a fost prezentat și amendamentul semnat de deputații Dumitru Diacov și Sergiu Sîrbu și astăzi avem acest amendament care a fost enunțat aici, care pot fi examinate pentru lectura a doua.

Doar cîteva precizări foarte importante. Într-adevăr, noi nu avem bine definit criteriul de municipalitate. Este, de fapt, un subiect ce ține de sistemul de administrație publică, inclusiv locală, al Republicii Moldova, pe care noi trebuie să îl realizăm în contextul implementării Strategiei naționale de descentralizare și Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia.

Doi. Proiectul, despre care s-a vorbit astăzi că a fost blocat, de fapt, era un proiect care prevedea modificări și ale sistemului de finanțe publice etc., care nu putea fi pus în aplicare atunci, pentru că se elabora, și noi am votat cu dumneavoastră acest nou sistem al finanțelor publice locale. De aceea, aici să încercăm așa obiectiv să apreciem situația, pentru că, de fapt, așa este corect.

Și partea a doua.

Stimați colegi,

Vorbeam despre acel sistem al administrației publice locale pe care noi trebuie să îl constituim, care să fie unul lucrativ. Este important că anumite localități care întrunesc condițiile să aibă acest statut de municipiu, pentru a putea valorifica acel potențial istoric, economic, cultural pe care îl dețin, într-adevăr. Deci este important să facem acest pas.

Doar că dacă e să vorbim de al doilea aspect, atunci când vor fi acordate sau alocate competențele unităților teritorial-administrative, iată atunci, în dependență de potențial, municipiile ar putea beneficia de mai multe competențe decât celelalte unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

Și foarte important, municipiul nu înseamnă că i se schimbă statutul de nivelul întâi în nivelul al doilea, categoric nu, deci rămîne nivelul întâi. Și zic încă o dată, doar atunci când vor fi alocate competențele, ceea ce va fi făcut prin lege specială, fie că va fi Legea-cadru privind descentralizarea sau altele, atunci, în dependență de potențialul deținut, am putea decide împreună cu dumneavoastră alocarea de competențe pe potrivă. La competență vor fi alocate și resursele financiare, patrimoniale, așa cum o prevede mecanismul.

În prezent, noi vă propunem să aprobăm în primă lectură proiectul propus și comisia să îl pregătească pentru lectura a doua, pornind de la acele propuneri, amendamente făcute, luînd în calcul toate propunerile înaintate astăzi.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Da, stimate coleg, domnule Țap, v-ați cam abătut de la raportul comisiei, dar am economisit o luare de cuvînt. Așa că special v-am lăsat ca să ...

Da. Mulțumesc.

O întrebare, chiar două. Două întrebări.

Domnule Țap,

Două întrebări către comisie.

Domnul Munteau și domnul Diacov.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Țap,

Noi, iată, ne-am sfătuit cu poporul și am hotărît că acest proiect trebuie votat în primă lectură, iar, în septembrie, acesta trebuie comasat cu proiectele sau examinat concomitent ori odată cu proiectele privind noul statut al municipiului Chișinău și modificări la Legea administrației publice locale. Să vedem cum se

coraportează aceste modificări la noile modificări ale statutului municipiului Chișinău. Și credem că o să găsim, în luna septembrie, o soluție.

Mulțumesc.

Noi o să votăm aprobarea în primă lectură a acestui proiect.

Domnul Iurie Țap:

Da. Domnule deputat Munteanu,

De fapt, sînt două subiecte diferite. Doar că Legea privind statutul municipiului Chișinău, la sigur, trebuie să fie revăzută, urmează să fie aprobată. Eu aș zice și mai mult, dumneavoastră cunoașteți bine, că, cîțiva ani în urmă, experții internaționali au elaborat un studiu privind funcționalitatea municipiului Chișinău, unde au demonstrat, practic, că, mă iertați, este un sistem nefuncțional de la care au a pierde cetățenii.

Și dacă o să luăm recomandările Congresului puterilor locale și regionale și Recomandarea 322, rămîne valabilă o nouă redacție a Legii privind statutul municipiului Chișinău, la care, sigur, trebuie s-o realizăm.

Domnul Igor Corman:

Domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, domnule raportor,

Eu sînt împuternicit, din partea Frațiunii, să întreb: noi votăm cu amendamentul Frațiunii noastre sau nu? Nu, a fost înțelegerea că noi votăm din start în primă lectură pentru proiect plus aceste două. (*Rumoare în sală.*) Eu înțeleg, dar a fost foarte clar discutat.

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat,

De fapt, amendamentele, de regulă, se iau în considerare și se votează în lectura a doua. Eu, de fapt, cred că este același, pentru că altfel lectura a doua nu poate să aibă loc și nu vor avea nici aceste patru localități. Eu cred că e o variantă. Sigur că colegii au spus că, pentru lectura a doua, urmează să fie discutate împreună, la pachet.

Domnul Igor Corman:

Domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Țap,

Eu înțeleg procedurile cum se votează. Dar a fost o discuție foarte clară, că votăm inclusiv cu poziția clară a comisiei, că se votează... fiindcă aici s-a vorbit tot timpul de 4, 4, 4, de două, așa, cînd am adus aminte.

De aceea, cu amendamentul fracțiunii... eu nu fac altceva decît să transmit mesajul din partea grupului parlamentar. Care este poziția comisiei?

Domnul Iurie Țap:

Deci domnule Diacov,

Zic încă o dată, comisia nu a putut lua o decizie, pentru că voturile s-au împărțit (două la două). De aceea și am zis: Parlamentul urmează să ia decizia.

Cu părere de rău, comisia nu a putut aproba un raport pozitiv.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Încă o întrebare, domnule Țap.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Eu, ca să fie clar, expun simplu. Votăm în primă lectură astăzi acest proiect. Venim în toamnă, discutăm, votăm în primă lectură aceste proiecte ce țin de administrația publică locală și statutul municipiului Chișinău. Și apoi, a treia examinare a acestui proiect și a acestor două proiecte ce țin de municipiul Chișinău și administrația locală le votăm mai târziu, împreună, în lectura a doua, așa încât să oferim posibilitatea ca administrația locală să se poată bucura de această autonomie care... și administrare de care vorbim noi de ani de zile. Sînteți de acord, domnule Țap?

Domnul Iurie Țap:

Domnule Ghimpu,

Eu pot doar să concretizez că comisia specială creată și în 2010, aș putea doar să fac o concretizare: în lunile iulie, august, septembrie a pregătit un pachet de documente la acest capitol.

Noi demult eram gata și cu proiectul nr.2474, și cu Legea privind statutul municipiului Chișinău. De aceea, nu poate fi pus la îndoială. Împreună să le pregătim, fiindcă ele sînt imperios necesare.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumesc, domnule Țap.

Acestea au fost întrebările.

Pe marginea acestui proiect de lege avem două luări de cuvînt.

Primul este domnul Cimbriciuc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Orașele și politicile de dezvoltare urbană joacă un rol important în asigurarea unei dezvoltări social-economice durabile a țării.

În mod tradițional, în țările europene, anume orașele au fost locomotivele dezvoltării, influențînd și atrăgînd după ele și zonele teritoriale adiacente.

Rapoartele programului Națiunilor Unite pentru așezări umane atestă existența unei legături directe dintre gradul de urbanizare și nivelul de dezvoltare ale unei țări.

Cele mai sărace țări din lume se caracterizează prin cel mai scăzut grad de urbanizare, în timp ce țările cele mai dezvoltate sînt și cele mai urbanizate. Deci există unele excepții. Această relație este recunoscută deja ca axiomă. În acest sens, dezvoltarea orașelor și creșterea economică sînt două procese interdependente.

În comparație cu țările europene puternic urbanizate, Republica Moldova continuă să fie țara cu cel mai scăzut grad de urbanizare în Europa, doar 41% din populație locuiește în localitățile urbane, iar 58,4% – din cele rurale.

Conform situației de la 1 ianuarie 2011, peste 48,5% din populația urbană locuiește în municipiul Chișinău. Iar dacă adăugăm aici și municipiul Bălți, atunci circa 60% din populația urbană a Republicii Moldova locuiesc în două orașe. În celelalte peste 60 de orașe locuiesc circa 40% din locuitori.

Întru realizarea obiectivelor reformei și descentralizării, este oportună inițiativa de atribuire acestor orașe a statutului de municipiu, ca un factor ce va contribui la consolidarea capacităților administrative, îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice, dezvoltarea durabilă a orașelor și localităților din zonele adiacente.

În continuare, ca sorocean, mă voi axa pe argumentarea necesității de atribuire a statutului de municipiu orașului Soroca.

Soroca este orașul din nord-estul Republicii Moldova, situat pe malul drept al râului Nistru la frontieră cu Ucraina. Poziția pe care o ocupă localitatea, la o cotitură a fluviului Nistru, au atras cetățeni din cele mai vechi timpuri.

Timp de secole, Soroca a fost centru administrativ-militar al ținutului cu același nume Soroca. Existența orașului și a Cetății a fost condiționată de crearea unei frontiere politice de-a lungul Nistrului, asigurarea unei vieți economice și comerciale protejate de invaziile străine.

Astfel, sute de ani orașul Soroca a fost unul dintre cele mai importante centre comerciale meșteșugărești și agricole ale Principatului Moldovei.

Orașul Soroca este unul din centrele economice importante din nordul țării noastre. Economia orașului este caracterizată de activitatea celor peste 2 mii de agenți economici. Principalele întreprinderi industriale sînt concentrate în industria ușoară.

Sectorul industrial deține circa 15% din beneficiul total al economiei orașului și asigură o pondere considerabilă în veniturile bugetare.

Una dintre fabricile de confecții din orașul Soroca. Din volumul total de producere peste 70% este exportat în Statele Unite, Canada, Marea Britanie, România, Italia și Germania.

O altă întreprindere de tricotate, înregistrată cu o capacitate de producție de 1 milion și 300 de mii de unități tricotate fabricate anual și exportate în aceste țări.

Fabrica de brînzeturi are o capacitate de prelucrare a 100 tone de lapte pe zi, care este colectat din tot nordul Republicii.

Un loc deosebit îl ocupă producerea sucului concentrat și în Tetra Pac. O singură întreprindere prelucrează circa 100 de mii de tone de materie primă pe an. Peste 80% din producție este exportată în Federația Rusă, care astăzi știm că își face de cap, Belarus, Germania, Austria, Canada. Cifra de afaceri este permanent în creștere. Și din 60% de angajați ai întreprinderii au și studii superioare.

În ultimii ani, în localitate au fost deschise un șir de agenții, instituții, menite să susțină dezvoltarea businessului local. În oraș există peste 20 de ONG, care au implementat diferite proiecte.

Industria turistică a orașului este reprezentată prin locuri pitorești din lunca Nistrului, 400 de monumente istorice vechi de valoare națională din oraș și raion.

Amplasarea geografică a orașului Soroca oferă posibilitate de antrenament pentru sportivi și de a organiza competiții sportive cum este deltaplanismul, canotajul etc.

Resursele funciare ale orașului constituie 1319 ha. Resursele acvatice dispunând pentru folosirea încă a 10 fântâni arteziene, apeductul Soroca – Bălți.

Pe teritoriul orașului Soroca este amplasată Fântâna arteziană de apă minerală curabilă nr. 2R, cu o adâncime de 150 de metri și debitul de 148 de m³ diurn.

În hotarele administrative ale orașului fondul forestier constituie 15 ha, parcuri – 50%, scuar – 20%, zona de agrement – 30%.

Și în final. Să susținem acest proiect să fie.. ca și orașele Soroca, Cahul, Ungheni, Orhei și celelalte care vor fi propuse, compatibile cu orașele europene.

Nu putem neglija potențialul economic și de resurse umane, care, odată consolidat, va oferi mai multe posibilități și oportunități de a atrage investiții și a accesa fonduri... 30 de secunde încă, de a fi compatibili cu localități similare din vecinătatea apropiată de peste hotare.

În concluzie. Cetățenii municipiului Soroca susțin acest proiect de lege care vine ca un concept nou de dezvoltare care deja a și început. Și este meritul fiecărui locuitor al orașului Soroca pentru a avea acest statut. Pentru ce și le mulțumesc tuturor acelor care au contribuit la această inițiativă legislativă și tuturor sorocenilor din orașul Soroca pentru a avea un municipiu care o să ne reprezinte pe toți noi.

Vă mulțumesc. *(Aplauze în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor – domnul Butmalai. Vocea Cahulului cred că o s-o auzim acuși. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Ion Butmalai:

Scurt nu se poate.

Onorat Parlament,

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Dragi concetățeni, și mult stimații, dragii mei cahuleni,

După proclamarea Independenței, Republica Moldova a cunoscut un șir de schimbări benefice, inclusiv deschiderea țării către exterior, democratizarea vieții

obștești, reforma proprietății și apariția sectorului privat, inclusiv reforma funciară, liberalizarea comerțului, libertatea cultelor religioase, mass-media și multe alte beneficii pentru cetățeni.

Evoluțiile economice, sociale și politice din ultimii ani în Republica Moldova au pus în evidență necesitatea unei reforme profunde și reale în domeniul administrației publice, în special al celei locale.

Dezvoltarea regională este importantă în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, avînd ca obiectiv dezvoltarea socială economică echilibrată și durabilă a țării, reducerea disparităților dintre regiuni și interiorul lor.

Totuși, trebuie să recunoaștem că, în comparație cu țările europene puternic urbanizate, Republica Moldova continuă să fie țara cu cel mai scăzut grad de urbanizare în Europa, în pofida faptului că istoria mondială ne-a demonstrat prin multiple exemple rolul stimulatив și organizatoric al urbanizării în dezvoltarea regiunilor și țărilor.

Ca și confirmare a acestui fapt ne servesc țările dezvoltate din Uniunea Europeană, unde 80% din populație locuiește în orașe.

Acest proiect de lege, cu care venim astăzi, privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, prin care orașele Cahul, Soroca, Orhei și Ungheni vor căpăta statut de municipiu se încadrează perfect în tendințele de dezvoltare a Republicii Moldova, luînd în considerare importanța majoră a acestor orașe, potențialul economic și demografic al acestora.

În acest an, la data de 6 iulie, s-au împlinit 512 ani de la prima atestare documentară a orașului Cahul, care, din punct de vedere istoric, este cel mai renumit oraș din sudul țării, cu populația de 42,5 mii locuitori, fiind supranumit Capitala de Sud a Republicii Moldova, care se află inclusiv la Porțile de Aur ale țării Republica Moldova.

Avantajele plasării față de transport, aeroport clasa unu, calea ferată, autostrăzi active în 5 direcții, râul Prut, existența a două posturi vamale internaționale: Cahul – Oancea, inclusiv Giurgiulești – Galați, inclusiv Terminalul Giurgiulești, situat la 50 de kilometri spre partea de sud, la gurile Dunării.

Complexul sanatorial pe baza izvoarelor de ape minerale, care este al doilea izvor după izvorul Matesta reprezintă importante avantaje economice care stimulează activitatea întreprinderilor industriei alimentare, ușoare și a materialelor de construcție, stimulează dezvoltarea ramurii agriculturii și a comerțului.

Orașul Cahul, la ziua de astăzi, avînd peste 3800 de agenți economici, are un potențial economic foarte puternic.

Și vreau să vă spun că, participînd în cadrul euroregiunilor, oferă mai multe oportunități pentru dezvoltarea socio-economică a orașului și raionului Cahul, dar și apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeană în general.

Astfel, la momentul actual, orașul Cahul este parte componentă a Euroregiunii Dunărea de Jos, fiind totodată și singurul oraș din țară membru al Euroregiunii Marea Neagră, inclusiv la ziua de astăzi, și avînd posibilitatea de a participa în proiectele Euroregiunii Siret – Prut – Nistru, inclusiv a SUERD-ului Strategia Uniunii Europene la regiunea Dunărea.

Rețeaua de transport a raionului Cahul este prezentă prin toate patru tipuri de transport, inclusiv aerian, auto, fluvial și feroviar.

Aeroportul Internațional Cahul oferă posibilități de accesibilitate aeriană, dar și care deocamdată nu este utilizat.

Este accesul la mare, inclusiv la Portul Giurgiulești și este important pentru oraș și raionul Cahul.

Noi urmează cu toții împreună să ne mobilizăm eforturile pentru a asigura o continuare a vectorului european, promovat de conducerea actuală a Republicii Moldova, inclusiv de Coaliția majoritară din Parlament prin reforma de descentralizare, realizată prin Strategia națională de descentralizare, astfel încât Republica Moldova să devină o țară prosperă cu o economie... cu o infrastructură fizică la nivelul cerințelor, cu un aspect de mediu favorabil atractiv pentru investitori și turiști, cu o populație mulțumită de nivelul său de trai.

În concluzie, aș vrea să vă menționez, stimați colegi, că noi, astăzi, dezbătând acest proiect, tragem fiecare la turta sa. Eu aș spune că este nevoie ca noi să avem grijă de fiecare cetățean, să avem grijă, inclusiv de municipiul Chișinău, de municipiul Bălți și aceste patru orașe care se propun în acest proiect.

Nu s-a menționat la ziua de astăzi că Comratul este municipiu, însă Cahulul nu este municipiu. Nu am nimic față de municipiul Bălți, însă noi avem multe de făcut și eu aș solicita ca noi să ajustăm legislația națională la cea internațională, la standardele europene și noi trebuie să ajungem în fiecare localitate, în fiecare sat, ca să fie aceste localități, de fapt, europene și ca să trăim în ele cu adevărat localități europene.

Cu regret, vreau să vă spun că pentru orașul Cahul, la ziua de astăzi, am o...

Este important, stimați colegi, pentru că acei comuniști care s-au aflat 8 ani la guvernare au reușit să distrugă județele, însă noi, în 5 ani de zile, nu am reușit să facem ca reforma administrativ-teritorială să aibă succes.

Mai mult ca atât, datorită unor deputați ca Gorilă, datorită primarului de Cahul Petru Burlacu, nici nu au dorit să asculte și să dorească pentru cahuleni ca orașul Cahul să fie un municipiu european.

Solicite, stimați colegi, ca astăzi să votăm în primă lectură, pe urmă toate amendamentele să le discutăm la rece și să hotărîm soarta acestor cetățeni, soarta acestor municipii, pentru a fi dezvoltate, ca ele să devină municipii europene.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Supun votului în primă lectură proiectul de Lege cu nr.279.

Cine este pentru rog să voteze. Cu majoritatea voturilor, proiectul cu nr.279 este aprobat în primă lectură.

De procedură, cu referire la un proiect deja adoptat în a doua lectură, nr.234, domnul Hotineanu. Da?

Vă rog.

De la microfonul domnului Streleț.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da. Rectificare pentru stenogramă. Deci proiectul de Lege nr.234 este din 2014 votat, dar nu cel din 2013 și 2014, este un proiect de Lege privind modificarea unor acte legislative venit din partea Guvernului și acest proiect de lege este, vine cu modificarea Legii nr.133 și se rectifică textul „străini apatrizi și refugiați” cu sintagma „străini”.

Domnul Igor Corman:

De procedură, domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte Corman,

Astăzi avem în ordinea de zi proiectul nr.278 privind numirea în funcție a membrului Consiliului Superior al Procurorilor și îl vedem în sală pe domnul candidat Mariț.

Și avem și două sute... Da... a șaptea oară vine omul aici. Și nr.262 privind numirea Avocatului Poporului.

Nu îi vedem aici pe candidați și citesc aici pe rețelele de socializare că nici nu i-ați chemat.

Eu cred că ar fi dovadă de condescendență din partea noastră să îi chemăm și oamenii să se pregătească, să nu vină cu limbile scoase atunci când pe la 12 de noapte o să catadicsiți voi să îi invitați.

Mulțumesc.

Pentru că altfel ducem departe și în ridicol această Lege cu privire la Avocatul Poporului.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Munteanu,

Stimate coleg,

Eu vă rog să urmăriți agenda noastră și să nu citiți pe facebook, pe rețelele de socializare ce comentează lumea.

Și, în afara de aceasta, lăsați să invităm oamenii atunci când, într-adevăr, este pus în discuție subiectul, să nu pătească așa cum ați spus dumneavoastră, că cineva deja la a treia ședință este aici prezent.

Și, în al treilea rând, să nu facem aprecieri de genul că demult îi scoasă limba omului, da. Lăsați-o limba în gura omului acolo unde stă.

Și acum, dînd curs solicitării dumneavoastră, domnule Munteanu, propun dezbaterilor proiectul de Hotărîre cu nr.278 privind numirea în funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

Prezintă proiectul doamna Raisa Apolschii.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități, în conformitate cu prevederile Hotărârii privind anunțarea concursului pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor de drept titulari din 28 mai 2014, ale Hotărârii Comisiei juridice, numiri și imunități cu privire la admiterea candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor de drept titulari din 18 iunie 2014, a examinat dosarele candidaților admiși la concurs Mariț Alexandru și Bivol Sergiu.

În corespundere cu punctele 3.5 și 3.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor de drept titulari, aprobat prin Hotărîrea comisiei din 28 mai, candidații au fost audiați în cadrul ședinței.

În rezultatul audierilor, în corespundere cu alineatul (4) articolul 81 din Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, punctul 4 din Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor de drept titulari, Comisia juridică, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor membrilor săi, a selectat candidatura domnului Mariț Alexandru la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor de drept și propune candidatura menționată plenului Parlamentului spre aprobare.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Domnul Saharneanu.

Domnul Vladimir Saharneanu:

Vreau să îl întreb pe candidat dacă știe care este deosebirea dintre justiția moldovenească și justiția europeană?

Domnul Igor Corman:

Vă rog conectați microfonul. Rîndul doi, primul. Atunci în primul rînd conectați, tehnicienii, microfonul. Dați unul dintre microfoane în primul rînd. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Alexandru Mariț – candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor:

Stimați deputați,

Bună ziua. Am onoarea să fiu împreună în acest for pentru prima dată, deci îmi cer scuze anticipat pentru emoții. Eu vă mulțumesc pentru întrebare.

Deci în practica mea de 17 ani de profesor universitar, bineînțeles că avînd și un stagiul de avocatură și făcînd și un doctorat, și participînd în diferite foruri

științifice, să îmi fie iertată modestia, dar, într-adevăr, cunosc distincția justiției europene și cu cea națională, adică cu specificul, particularitățile.

Avînd în vedere faptul, elementul autohton, deci specificul național, bineînțeles cu toate particularitățile care țin de etapa de tranziție, de mentalitate, bineînțeles cunosc și înțeleg aspirațiile noastre spre o justiție care este susceptibilă, de perfecțiune, deci tindem și aspirăm spre acest vector european, pentru a ne integra în marea familie europeană și ținem să respectăm acele deziderate și obiective pe care le pun deci atît Bruxelles, cît și Strasbourg, deci bineînțeles că sînt și alte aspecte sau nivele, sau foruri la care putem să aspirăm în corespundere cu hotărîrile de la Haga.

Nu știu, adică măsura în care pot fi mai explicit, mai elocvent.

Domnul Igor Corman:

Întrebare a fost: dacă înțelegeți? Și era suficient să spuneți: da, înțeleg.
A doua întrebare, domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

S-ar putea mult mai scurt, domnule procuror, să fie. Justiția noastră, din păcate, moldovenească este nedreaptă, justiția europeană este dreaptă și dumneavoastră intrați în mandat acum cînd noi am votat Acordul de Asociere și cred că misiunea pe care o aveți o știți foarte bine, de aia v-am întreat: care este deosebirea? Dacă sesizați deosebire între justiția din Republica Moldova și justiția europeană, la care trebuie să ne racordăm?

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări nu sînt.

Doamnă Apolschi ...

Mai este o întrebare, totuși.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

La această etapă de timp, atît timp cît nu este pus la vot concomitent sau astăzi, în mod deschis, și candidaturile privind Avocatul Poporului, noi nu vom vota pentru nici o numire în Parlamentul Republicii Moldova. Pentru că este lipsă de condescendență în ceea ce faceți voi. Așa că clarificați-vă voi singuri.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Munteanu,

Coadă vacii cu ștampila primăriei nu are nimic comun. Aceasta pentru informația dumneavoastră. Nu, dar căutați niște argumente mai pertinente.

Bine. Alte întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, doamnă Apolschi.

Stimați colegi,
Toți sînt prezenți în sală? Eu urmează să supun votului acest proiect de hotărîre.

Președinții fracțiunilor,
Vă rog să vedeți care este situația.

Stimați colegi,
Supun votului proiectul de Hotărîre cu nr.278. Cine este pentru rog să voteze. Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Igor Corman:

Cu 52 de voturi, proiectul de Hotărîre nr.278 este adoptat.

Și acum, stimați colegi, voi propune atenției dumneavoastră și proiectul de Hotărîre cu nr.174 privind eliberarea din funcție a Directorului general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Doamnă Apolschi,
Vă rog să prezentați proiectul de hotărîre.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre privind eliberarea din funcție a Directorului general al Consiliului de administrației al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Inițiativă legislativă a unui deputat.

În contextul sesizării Biroului de Probațiune a sectorului Rîșcani al municipiului Chișinău nr.2302/14 din 16 aprilie 2014 cu privire la executarea Hotărîrii judecătorei Buiucani din 20 decembrie 2013, care a intrat în vigoare și a rămas definitivă la data de 6 martie 2014, prin care, în temeiul articolului 365¹ alineatul (3) din Codul contravențional, domnul Parlicov este sancționat cu privire de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de un an.

Conform articolului 185 alineatul (3) al Codului de executare, organul abilitat urmează să adopte actul de eliberare din funcție cu remiterea ulterioară a actului respectiv către organul de probațiune.

Totodată, în temeiul articolului 4² alineatul (6), litera f) din Legea nr.1525 din 19 februarie 1998 cu privire la energetică, Directorul general poate fi eliberat de Parlament în cazul aflării în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

Astfel, urmare a votului majorității membrilor comisiei, propunem proiectul de Hotărîre privind eliberarea din funcție a Directorului general al Consiliului de

administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică spre examinare și aprobare în ședința plenară a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Întrebări, dacă sînt, către comisie? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumesc, doamnă președinte.

Stimați colegi,

Supun votului proiectul de Hotărîre cu nr.174. Cine este pentru rog să voteze. Toți deputații ... Deci majoritatea deputaților prezenți. Număr suficient pentru ca acest proiect de hotărîre să fie adoptat. (*Rumoare în sală.*) Nu.

Deci majoritatea deputaților prezenți, domnule Munteanu. În acest caz, proiectul de Hotărîre cu nr.174 este adoptat.

Și acum, stimați colegi, vă aduc la cunoștință că, în ședința din 18 iulie, noi am aprobat în primă lectură proiectul de Lege cu nr.256. Propunerea comisiei a fost, dacă nu sînt obiecții, să fie votat și în a doua lectură. El nu se regăsește în ordinea de zi, este vorba de un proiect privind modificarea unor acte legislative (Codul vamal, Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.)

Deci eu, în calitate de Președinte al ședinței, fac uz de acest drept și propun introducerea în ordinea de zi de astăzi a acestui proiect cu nr.256.

De procedură.

Domnul Brega,

Vă rog.

Domnul Gheorghe Brega:

Deci este vorba despre cetățenii noștri care muncesc peste hotare. Acesta e proiectul? Noi nu-l avem.

Domnul Igor Corman:

Nr.256, domnule Brega. Este vorba despre automobilele care circulă pe aici, prin Moldova, deci cu termenul, vinieta ș.a.m.d.

Domnul Gheorghe Brega:

Păi, se exclude termenul și se introduce vinieta pe un an, aceasta e? Acesta e proiectul?

Domnul Igor Corman:

Acesta este proiectul.

Eu acum supun votului propunerea ca să-l introducem în ordinea de zi. Cine este pentru rog să voteze. Și toți deputații sînt de acord. Proiectul este în ordinea de zi.

Și acum vreau să întreb fracțiunile: dacă nu sînt obiecții să-l supun votului în a doua lectură? (*Rumoare în sală.*) Raportul a fost prezentat, stimați colegi, propunerea comisiei a fost să fie votat în a doua lectură.

Domnul Butmalai.

Domnul Ion Butmalai:

Domnule Președinte,

La proiectul nr.256 noi iarăși ne grăbim și nu este bine. Ceea ce ține de segmentul criminologen la importul temporar în Republica Moldova a unităților de transport informația are să o dețină numai Serviciul Vamal.

Luând în considerație ultima perioadă, accidentele rutiere, comiterea crimelor grave și deosebit de grave, inclusiv starea tehnică a acestor autoturisme este de gândit aici.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Întrebarea a fost dacă toate fracțiunile sînt de acord? Aceasta a fost în primul rînd, fiindcă, încă o dată repet.

Domnule Munteanu,

Citiți raportul comisiei.

Acesta este raportul comisiei: „dacă nu sînt obiecții, să se voteze și în lectura a doua”. (*Rumoare în sală.*)

Doamnă Palihovici,

Vă rog, special, pentru domnul Munteanu, dați-i raportul. Noi îl avem aici, pe masă. (*Rumoare în sală.*)

Deci acestea sînt discuții inutile. Ne clarificăm dacă îl putem vota acum în lectura a doua. Aceasta era întrebarea.

Domnule Streleț,

Vă rog.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Fiecare proiect are un dosar în Secretariatul Parlamentului. Citesc...

Domnule Munteanu,

Vă rog să vă calmați și să ascultați ce o să citesc.

Citesc din dosarul proiectului nr.256 din 30.06.2014, proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative (Codul vamal – articolele 1, 174, 184; Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice – articolele 2, 5 și 10.

Raportul asupra proiectului de Lege nr.256 pentru modificarea unor acte legislative, raport semnat de președintele comisiei. Și citez doar ultimul alineat.

„Pornind de la cele menționate și ținînd cont de avizele pozitive ale comisiilor permanente, comisia propune proiectul de lege Parlamentului spre aprobare în primă lectură și, în cazul în care nu sînt obiecții, și în lectura a doua, ca lectură finală, conform anexei la raport.”

Domnul Igor Corman:

Domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Proiectul acesta este, într-adevăr, unul important, având în vedere faptul că o bună parte din conașionalii noștri revin acasă pe termene destul de lungi și revin cu propriile automobile procurate și înregistrate în Statele Uniunii Europene. Respectiv, apar deseori situații de dilemă.

De aceea, propun colegilor care, chiar și dacă au careva propuneri privind ținerea evidenței acestor tipuri de automobile care circulă în baza vinierei pe teritoriul Republicii Moldova, să vină cu un amendament separat, pe care îl vom vota la începutul sesiunii viitoare.

Iar acum, pentru a nu tergiversa situația și a oferi această oportunitate conașionalilor noștri, să-l votăm în a doua lectură, așa cum propune și comisia.

Domnul Igor Corman:

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu, la lectura întâi, am spus că în bugetul pentru 2014 de la acest capitol sînt prevăzute 810 de milioane de lei. Este absolut evident că dacă le permitem cetățenilor Moldovei... și este o opțiune a statului nostru să facă acest lucru, nu se vor acumula aproximativ 400 de milioane.

Eu am întrebat unde vor fi acoperite... cum vor fi acoperite aceste 400 de milioane de lei și nu s-a găsit răspuns.

De cînd sînt în Parlament, niciodată nu am văzut ca raportul comisiei să nu fie prezentat de președinte. Sînt vicepreședinți. Scrie Regulamentul foarte exact cum se prezintă rapoartele. Nu am văzut ca președintele sau vicepreședintele...

Domnul Igor Corman:

Ei, domnule Munteanu,

Lăsați toată demagogia aceasta, căci doamna Palihovici a dat citire acestui raport special pentru dumneavoastră.

Nu prostiți toată lumea, domnule Munteanu. Doamna Palihovici a dat citire, pentru dumneavoastră special, raportului prezentat. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Pentru claritate.

Cele 8 sute de milioane sînt prevăzute de la toate automobilele care se înregistrează în Republica Moldova, inclusiv noi, inclusiv cele de mîna a doua care se aduc în Republica Moldova, pentru înregistrare.

Și ceea ce e prevăzut pentru înregistrarea de la automobilele care cad sub această categorie constituie o sumă mult mai mică din cele 8 sute de milioane.

După calculele pe care le-au făcut și colegii noștri, în cazul în care, chiar dacă un automobil din această categorie ar prefera să ia viniete pe parcursul a 3 ani de zile acoperă suma, dacă ar fi plătit-o la momentul înregistrării.

De aceea să nu ezităm, să votăm în a doua lectură și să mergem înainte.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Eu nu am proiectul dinainte, de aceea vreau să concretizez. Care este prețul vinietei... o să fie pe un an de zile? Care este prețul? Și unde o să fie repartizat? Tot numai la vamă? Care este prețul? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Doamnă Palihovici,

Vă rog frumos.

De acum, faceți-o și pe președintele comisiei. Da. Pentru domnul Brega. Dați răspuns la întrebare.

Doamna Liliana Palihovici:

Eu nu am...

Domnule Munteanu,

Ascultați, vă rog. Eu am recitit. Eu am recitit raportul... (*Rumoare în sală.*)
Vă rog, nu strigați și ascultați atent. Eu am recitit raportul comisiei prezentat de către președintele comisiei în una din ședințele precedente.

Dumneavoastră ați spus că nu a fost solicitarea să fie și lectura a doua prezentată de comisie. Din acest motiv, am citit ultimul alineat... am recitit ultimul alineat din raportul comisiei.

În proiectul de lege se vorbește de cuvintele „și plasate pe un termen de 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni” se exclud. Aceasta... despre aceasta vorbește acest proiect.

Mijloacele de transport introduse în condițiile alineatului (3) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen mai mare decât acel stabilit în prezentul Cod, indiferent de persoanele care le introduc.

Și nu este vorba despre un preț aici, domnule Brega. Doar despre termen.

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Atunci, ne contrazicem noi. Excludem în loc de 6 luni 12... introducem 12 luni. Totodată, acolo... nu am proiectul, cu părere de rău.

Totodată, ați spus că nu mai are rost de acum. Care este... nu înțeleg, care este prețul? Noi trebuie să spunem oamenilor care este prețul vinietei și unde o să fie procurate. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Nu se schimbă nimic, domnule Brega.

Proiectul acesta nu vizează vinietele.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu prețul. Termen. Nu 180 de zile, dar un an.

Domnul Igor Corman:

Prețul la viniete. Cum a fost așa și rămîne. Dumneavoastră înțelegeți?
(*Rumoare în sală.*)

Domnilor deputați,

De fapt, noi nu dezbatem acest proiect. Încă o dată vă amintesc că eu am întrebat dacă sînt obiecții din partea fracțiunilor. Și văd că obiecții sînt doar din partea a cîtorva colegi.

Și, atunci, eu nu văd altceva decît să supun votului în a doua lectură acest proiect de lege. Așa este? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Cimbriciuc,

Aici? La vot. Așa.

Deci supun votului în a doua lectură proiectul cu nr.256. Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Igor Corman:

Cu 52 de voturi, proiectul cu nr.256 este adoptat în a doua lectură.

Și acum, stimați colegi, luăm o pauză.

Revenim la 14.30.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Vă rog să vă ocupați locurile.

Continuăm ședința.

Mai întâi, vin cu propunerea ca să introducem în ordinea de zi și un proiect de hotărîre, este unul tehnic, privind încheierea sesiunii ordinare a anului 2014, deci a sesiunii de primăvară.

Acest proiect are nr.294. Propun să-l introducem în ordinea de zi. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea voturilor. Propunerea este acceptată.

Și eu cred că îl putem supune și votului, ca să-l scoatem mai departe din agendă.

Deci este foarte simplu acest proiect, din două articole.

Primul articol. Prima sesiune ordinară a anului 2014 se încheie la 31 iulie 2014.

Deci, conform Regulamentului Parlamentului, pînă în ultima zi a lunii iulie acest lucru poate să se întîmple.

Și prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Deci supun votului această hotărîre. Cine este pentru rog să voteze.

Toți deputații sînt de acord. Proiectul de Hotărîre cu nr.294 este adoptat.

Și acum, stimați colegi, continuăm cu ordinea de zi.

Propun dezbaterilor pentru prima lectură proiectul cu nr.184 privind modificarea și completarea Legii nr.156 din 14 august 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Un grup de deputați au înregistrat această inițiativă.

Prezintă proiectul domnul Ion Stratulat.

Domnul Ion Stratulat:

Domnule Președinte,

Stimat Parlament,

Proiectul de lege este elaborat în baza adresărilor mai multor primari în cadrul realizării atribuțiilor acestora de primar și dreptul la asistența socială precum îi revine.

Vasăzică, proiectul de lege anterior prevedea ca primarii, președinții de comitete executive, președinții consiliilor raionale, președinții raioanelor puteau să iasă la pensia meritată, respectînd adică 15 ani de serviciu public, trebuiau să activeze cel puțin 8 ani de zile.

Și desigur că au apărut aici divergențele că CEC-ul poate să adopte o decizie de stabilire a datei alegerilor cu 3 zile sau cu 4 zile mai puțin decît termenul precedent al alegerilor și atunci, potrivit Codului civil nr.263, termenul de calculare se stabilește an calendaristic, lună și zi.

Și, în cazul de față, unui primar nu-i ajungeau trei – patru zile și el nu putea să se pensioneze în baza articolului 46 alineatul (1).

Aceasta este toată modificarea care se propune, pentru a simplifica procedura și a aduce în concordanță cu legislația în vigoare.

Vă mulțumesc.

Vă rog să susțineți acest proiect de lege.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Doamna Abramciuc.

Doamna Veronica Abramciuc:

Vă mulțumesc foarte mult.

... poate, domnule Stratulat, ca și coleg, aș ruga acordul dumneavoastră ca să acceptați pentru lectura a doua în această Lege privind pensiile de asigurări sociale modificări la articolul 43, fiindcă iarăși s-a comis o ilegalitate și am defavorizat un grup foarte mic de pensionari care ating circa mai puțin decât jumătate de procent și ar fi următorul text:

În alineatele (1) și (2), sintagma ”42 din suma tuturor plăților lunare” se înlocuiește cu sintagma ”75 din suma tuturor plăților lunare”.

Și, totodată, tot aici, acest articol se completează cu alineatul (4), cuprins după cum urmează: „Reexaminarea pensiilor stabilite conform alineatelor (1) și (3) se efectuează odată cu majorarea plăților lunare ale deputaților și membrilor de Guvern în exercițiu, ținând cont de funcția deținută”.

Ați fi de acord, pentru lectura a doua, să acceptați?

Domnul Ion Stratulat:

Orice amendament care ar îmbunătăți situația autorităților publice locale va fi acceptabil pentru examinare în lectura a doua. Veniți... (*Rumoare în sală.*)
...locale.

Domnul Igor Corman:

Da, nu. Să vedem pentru lectura a doua.

Deci dumneavoastră depuneți amendamentul și vor fi...

Domnul Ion Stratulat:

Pentru lectura a doua, eu am spus, prezentați pentru lectura a doua să examinăm în comisiile respective. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule Stratulat.

Și acum, îl invit pe domnul Hotineanu să prezinte raportul comisiei și poate faceți o mențiune și la coraport, fiindcă președintele coraportor este în grevă la ora aceasta.

Da. Sau vicepreședintele dacă... Da, vă rog.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.156 din 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament.

Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare completarea articolului 46 din Legea nr.156 privind pensiile de asigurări sociale de stat, avînd ca scop îmbunătățirea condițiilor de stabilire a pensiei pentru aleșii locali.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia mediu și schimbări climatice, Comisia agricultură și industrie alimentară, în avizele sale, susțin proiectul de lege menționat și se pronunță pentru examinarea și adoptarea lui în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului.

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a înaintat un amendament care va fi examinat de către comisia sesizată în fond pentru lectura a doua.

Urmare a dezbaterilor proiectului de lege, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință, 8 deputați au votat „pro”, propune examinarea și aprobarea lui în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului în prima lectură.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu sînt.

Stimați colegi,

Supun votului Parlamentului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.184. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea voturilor. Proiectul cu nr.184 este aprobat în primă lectură.

Tot pentru prima lectură propun dezbaterilor proiectul de Lege cu nr.84 privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; Legea cu privire la sistemul de salarizare în sistem bugetar și altele.)

De asemenea, un grup de deputați a înregistrat inițiativa pe care o prezintă domnul Ion Stratulat.

Domnul Ion Stratulat:

Mulțumesc, domnule Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul de lege respectiv a fost elaborat, consultat și cu Congresul autorităților locale. A fost consultat și cu patronatele Republicii Moldova din domeniu.

De ce o să puneți întrebări că și cu patronatele, căci au și ei atribuție tangentă la acest lucru și se propune ca în Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, articolul... Legea nr.158, articolul 67 alineatul (2) să se completeze cu sintagma: ”Prevederile în cauză nu se răsfrîng asupra aparatelor autorităților administrației publice locale ale unității teritoriale autonome cu statut special și serviciile descentralizate ale acestora.”

Care a fost motivația?

Dacă urmăm articolul 67 din actuala lege, la punctul 2 se stipulează următoarele: „În scopul realizării prevederilor alineatului întîi, autoritățile publice

specificate în anexa nr.1 vor completa formularul tip al statutului de personal și îl vor înainta spre avizare, în modul stabilit de Guvern.

Dar noi cunoaștem, prin Legea nr.436, că nu poate să fie o subordonare a autorităților publice locale... de către autoritățile publice centrale.

Și de aceea această prevedere contravine și Strategiei de descentralizare din Republica Moldova și documentului cea care este semnat la 2 iulie anul... luna aceasta despre ratificarea Acordului cu privire la asociere.

Acolo se vorbește despre o descentralizare aprofundată și care... noi trebuie să mergem pas cu pas să o realizăm. Cu atât mai mult că în ordinea de zi mai sînt un șir de proiecte de lege care prevăd descentralizarea reală a puterii de stat în Republica Moldova.

Alte modificări prevăd modificarea sistemului de salarizare. Aici deja unele modificări au fost acceptate de autori, adică de Guvern, dar o să venim, iarăși, cu niște modificări, cu sintagmele celea de imixtiune a autorităților publice centrale în finanțarea și stabilirea salariului și plăților suplimentare la sfîrșit de an către autoritățile publice locale.

Eu vă mulțumesc.

Și vă rog să susțineți acest proiect de lege care, iarăși, va stabili un nou pas pentru descentralizarea autorităților publice locale în Republica Moldova.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Stratulat.

Este un exemplu viu de implementare a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, de aceea nici întrebări din partea deputaților nu văd.

Vă mulțumesc.

Și îl rog pe domnul Țap să prezinte raportul comisiei. De pe loc, domnule Țap, vă rog.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Raportul nu a fost aprobat, fiindcă nu au fost suficiente voturi. De aceea ...

Domnul Igor Corman:

Dacă nu toți deputații din comisie sînt pătrunși de importanța proiectului, atunci rămîne la discreția plenului Parlamentului.

Domnul Iurie Țap:

Exact.

Domnul Igor Corman:

Și, în aceste condiții, eu voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.84. Cine este pentru rog să voteze.

Toți deputații din sală au votat „pentru”. Proiectul cu nr.84 este aprobat în primă lectură.

Următorul proiect este cu nr.69 pentru modificarea și completarea Legii nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 privind Codul electoral.

Un grup de deputați au înregistrat această inițiativă care va fi prezentată de domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Stimați colegi,

Prezentul proiect de Lege pentru amendarea Codului electoral vizează un subiect important pentru democrația electorală veritabilă, accesul la procesul electoral al cetățenilor Republicii Moldova stabiliți peste hotare. Numărul cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, care au reședința sau domiciliul în străinătate, crește de la an la an.

Conform unui studiu efectuat de către Centrul CIVIS și Agenția austriacă de specialitate în cadrul proiectului Nexus (Moldova), în anul 2013 erau plecați peste hotarele țării pe termen lung peste 500 de mii de moldoveni sau 12,4 din populația totală a Republicii Moldova. Cea mai mare parte dintre ei sau 370 mii (11% din populație) erau plecați la muncă, 18 mii – la studii, 18 mii – au plecat în scopul reîntregirii familiei. Cu toate acestea, nici un raport nu conține careva estimări referitor la moldovenii care s-ar afla ilegal în afara țării sau la acei care sînt legalizați în baza pașapoartelor românești.

Localitățile care se află la diferite distanțe de orașe, în care sînt amplasate misiunile diplomatice ale Republicii Moldova, de cele mai multe ori atunci cînd sînt organizate scrutinele electorale naționale, secțiile de votare din străinătate, deschise pentru diasporă sînt amplasate în sediile misiunilor diplomatice și în număr insuficient. Din cauza distanțelor mari, pe care aceștia trebuie să le parcurgă, a costurilor călătoriilor, dar și a programului de lucru inflexibil, cetățenii Republicii Moldova nu reușesc să-și exprime dreptul la vot.

Inexistența unor metode alternative de exprimare a drepturilor la vot, cum ar fi: votul prin corespondență sau votul electronic, sau alte mijloace de comunicare la distanță ar trebui să fie compensate cu posibilitatea desfășurării procesului de votare în diasporă pe parcursul a două zile consecutive, astfel încît a doua zi să se suprapună cu ziua indicată în actul de stabilire a alegerilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Legislația în vigoare nu trebuie să le interzică sau se restrîngă acest drept garantat prin Constituție. Respectarea principiului universalității votului este un principiu de bază al democrației, constînd în acordarea posibilității fiecărui cetățean adult și cu discernămint de a-și alege reprezentanții.

Conform sondajelor, fiecare cetățean al Republicii Moldova are, cel puțin, o rudă de gradul întâi care se află cu diferite scopuri peste hotare, iar din banii trimiși acasă de către aceștia depinde existența multor familii.

Datele Băncii Naționale a Moldovei arată că în anul 2013 moldovenii aflați la muncă peste hotare au trimis în țară peste un miliard 61 milioane de dolari. Un sfert din produsul intern brut al Republicii Moldova. Cu 7,7% mai mult decît în 2012.

Volumul total al remitențelor contabilizate fiind foarte aproape de nivelul record al remitențelor din 2008, când volumul acestora a ajuns la un nivel record de un miliard 66 milioane de dolari. Este de menționat faptul că volumul real al remitențelor este mult mai mare, avînd în vedere că o bună parte din aceste remitențe sînt transmise pe căi neoficiale, nefiind contabilizate.

Proiectul de Lege privind amendarea Codului electoral, prin care cetățenilor stabiliți în afara Republicii Moldova li se oferă posibilitatea de a vota pe parcursul a două zile, este argumentat și de experiența ultimelor scrutine electorale. Numărul mare al doritorilor de a vota s-a ciocnit de gradul de pregătire insuficientă al birourilor electorale de peste hotare din punct de vedere al capacității fizice: spații mici, funcționari insuficienți, timp limitat.

Oferindu-le posibilitatea de a vota timp de două zile, vom repara o injustiție existentă actualmente în democrația electorală a Republicii Moldova. Țări care au adoptat legi electorale permissive pentru votul exterior al diasporei sînt Franța, Argentina, Austria, Statele Unite și alte țări din lume.

În calitate de coautor al acestei legi, cer, solicit și vă rog să adoptăm acest proiect de lege.

Domnul Igor Corman:

Întrebări, stimați colegi?

Prima întrebare – domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule deputat,

Cu siguranță, exercitarea dreptului la vot, un drept fundamental, care trebuie să fie asigurat pentru toți cetățenii Republicii Moldova, este păcat să nu acordăm posibilitate și noi sîntem obligați, și statul este obligat să acorde posibilitate tuturor cetățenilor Republicii Moldova să-și exprime acest vot, indiferent de locul aflării. Și, în general, în lume există mai multe posibilități ca să nu fie pierdute aceste voturi: votul prin corespondență, votul prin Internet, alte posibilități, votul pentru mai multe zile consecutiv, există astfel de practică. Este salutară inițiativa dumneavoastră și sprijinul diasporei pe care îl acordați.

Totodată, apar unele semne de întrebare care urmează a fi clarificate pentru lectura a doua. Deoarece, conform Constituției, toți cetățenii sînt egali în fața legii. Și atunci, când noi acordăm dreptul cetățenilor noștri de peste hotare să voteze două zile, logic ar fi să acordăm și cetățenilor din Republica Moldova, care sînt rezidenți și domiciliați de pe teritoriul Republicii Moldova, să voteze tot două zile. Or, în caz contrar, atunci riscăm să încălcăm Constituția la capitolul „Egalitatea cetățenilor în fața legii”. Și aici, pentru lectura a doua, trebuie să examinăm foarte atent acest caz.

Și a doua chestiune ține de securitatea procesului electoral, în special peste hotare. Și cum considerați dumneavoastră: statul este pregătit astăzi să asigure siguranța buletinelor de vot timp de două zile, în special între aceste zile, noaptea,

știind foarte bine că posibilitățile statului sînt limitate, nu avem forțe de ordine în străinătate care ar asigura securitatea acestor buletine pe timp de noapte?

Și, de aceea, încă o dată aș vrea să vă întreb, stimate domnule deputat, dacă acest proiect nu va veni să încalce acel principiu al egalității tuturor în fața legii? Și doi. Dacă statul, cum considerați, este pregătit să asigure securitatea procesului electoral timp de două zile?

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Saharneau:

Am înțeles, domnule deputat.

Mulțumesc pentru întrebări.

Mie mi se pare că prima parte a întrebării sau prima întrebare nu este relevantă cînd vorbiți despre o încălcare a egalității în drepturi față de cetățenii care au rămas în țară și acei care au plecat, sînt condiții diferite. Iar statele responsabile trebuie să aibă în vedere aceste lucruri și să ofere posibilitatea cetățenilor acolo unde se află și unde ei doresc să-și aducă contribuția la democrație, la dezvoltarea democrației în țara proprie, să le ofere aceste posibilități.

Aici, în Republica Moldova, există rețele și există... totul este pus la punct nu este nici o problemă.

Eu cred că cetățenii de aici care au trimis peste hotare reprezentării lor, ca să țină în picioare familiile, nu vor avea nici o pretenție în această privință.

Dar nu văd cum poate fi atacată constituțional și cum poate fi declarată ca o inegalitate sau încălcare a egalității în drepturi. Este un lucru, probabil, inacceptabil. Și cred că este corect să se aibă grijă de votanții noștri de peste hotare.

Cu atît mai mult, Frațiunea dumneavoastră a prezentat, săptămîna trecută, un proiect de lege referitor la scutirea de taxe a coletelor, a lucrurilor private care sînt trimise de acolo.

Dar să știți că cel mai de preț nu sînt mărfurile sau micile atenții care vin de peste hotare, cel mai principal de ce avem noi nevoie este votul cetățenilor care vor să participe aici la procesul politic autohton.

În ceea ce privește a doua întrebare referitor la securitate, trebuie să luăm organizatorii acestui proces de peste hotare ca oameni de bună-credință, ca funcționari de bună-credință.

Lucrul acesta a fost coordonat și cu Comisia Electorală Centrală și am primit asigurări că pot fi organizate asemenea scrutine două zile la rînd, consecutiv.

Și, o dată și o dată, trebuie să pornim acest proces. Nu trebuie să ne temem că se vor întîmpla, Doamne ferește, careva lucruri, falsificări enorme, fiindcă falsificări se fac atunci cînd există o voință politică de rea-credință, așa cum s-a întîmplat ani la rînd, timp de 20 și ceva de ani, cînd comenzile veneau de sus, chiar de la Comisia Electorală Centrală, care primea ordine de mai sus și falsificările se făceau, așa, în valuri și de-a valma.

Nu trebuie să ne temem de acest lucru. Și trebuie să mergem cu îndrăzneală să realizăm acest deziderat, să oferim posibilitatea cetățenilor noștri să voteze acolo unde se află ei.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc.

Domnule raportor,

Există o situație periculoasă în practica electorală a Republicii Moldova, atunci când pînă la implementarea Registrului electronic al alegătorilor, să sperăm mult că el va fi implementat și va lucra eficient și efectiv și vom putea depista multiplele lucrări.

Totuși, pînă nu este... nu funcționează acest sistem, întotdeauna exista riscul multiplelor votări, în special peste hotarele Republicii Moldova, în special, dacă noi acordăm două zile de vot peste hotare.

Cum considerați, în practică, ar fi posibil ca un cetățean să vină sîmbătă să voteze la Verona, să ia avionul și să vină duminică și să voteze în Republica Moldova?

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Saharneau:

V-am spus și vă mai spun încă o dată: trebuie de luat oamenii, cetățenii noștri, căci sînt de bună-credință. Întotdeauna, în pădurea verde vor exista și uscături, dar lucrul acesta nu poate să pună piedici, să oprească un proces care este normal să se desfășoare.

Noi trăim într-o lume mobilă, cu multe deplasări. Vom avea în continuare posibilitatea să ne deplasăm, avînd în vedere integrarea noastră în Uniunea Europeană. Și trebuie să începem să pornim de la un început și să perfecționăm sistemul.

Sigur că mult mai bine ar fi fost dacă ar fi existat sistemul electronic de votare, despre care vorbim și pe care nu îl implementăm, iarăși, din voință politică de rea-credință, consider eu. Da.

Domnul Igor Corman:

Întrebări nu mai sînt.

Vă mulțumesc, domnule Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Cu plăcere.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Și acum, am să o rog pe doamna președinte Apolschi să prezinte raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Comisia a examinat proiectul de lege dezbătut și, cu majoritatea voturilor, propune plenului Parlamentului aprobarea în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.69. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea voturilor deputaților prezenți. Proiectul cu nr.69 este adoptat în prima lectură.

Și acum voi propune dezbaterilor în primă lectură proiectul cu nr.291 pentru completarea și abrogarea unor acte legislative, Codul funciar și altele.

Un grup de deputați au înregistrat această inițiativă, care va fi prezentată de domnul Oleg Bodrug.

Domnul Oleg Bodrug:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Proiectul de lege este elaborat și propus din necesitatea stringentă de a armoniza acte normative ce reglementează activitatea întovărășirilor pomicole cu cadrul legal existent.

Prin implementarea acestui proiect, se urmărește, de asemenea, soluționarea problemelor de ordin legal, administrativ, social, economic al membrilor întovărășirilor pomicole, urmare a abrogării actelor ce țin de întovărășirile pomicole.

Acest proiect de lege a fost inițiat urmare a mai multor petiții și adresări din toată Republica a cetățenilor care sînt membri ai întovărășirii pomicole și care de mult timp nu își pot găsi activitate legală sau existență legală în acest sens, din păcate, în Republica noastră.

Nu este clar cînd pentru prima dată au apărut întovărășirile pomicole, însă, sigur, acestea au fost atestate în anii '60, '70 în Uniunea Sovietică.

Scopul acestora constă în utilizarea loturilor de pămînt pentru obținerea producției agricole, pentru ocuparea timpului liber în mod rațional, pentru educarea copiilor, așa scria atunci, într-un spirit corect.

Fiecare lot de teren nu putea fi mai mare de 6 ari, pe care putea fi construită o casuță de livadă. Însă, de la apariția lor, au fost depistate încălcări în masă ce țin de utilizarea acestora conform destinației.

Din datele obținute de la Întreprinderea de Stat „Cadastru”, întovărășirile pomicole sînt amplasate pe tot teritoriul Republicii. Cele mai concentrate teritorii de întovărășiri pomicole sînt în Municipiul Chișinău. De exemplu: comuna Tohatin – 5 mii 553 de loturi pomicole, comuna Trușeni – 587, Codru – 647, Cruzești – 658; Municipiul Bălți, Sadovoe – 544; Căușeni – o mie 195, Fălești – o mie 186;

Ștefan Vodă, Volentir – o mie 8; Criuleni, satul Izbiște – 887; Briceni Grimăncăuți – 757. În total – peste 80 de mii de loturi.

Toate întovărășirile pomicole și membrii acestora se confruntă cu aceleași probleme de ordin legal, funciar, administrativ, social și economic.

De ordin legal. Activitatea întovărășirilor pomicole, din start, se regăsește în afara cadrului legal, pornind de la utilizarea loturilor de pământ contrar destinației lor agricole.

Imposibilitatea legalizării construcțiilor cu destinație de locuințe, deoarece se află în extravilanul localităților. Astfel, deși privatizate și înregistrate la oficiul cadastral, casele de locuit, uneori cu două, trei etaje, sînt înregistrate precum căsuțe de livadă.

Achitarea impozitelor pe imobile nu este valorificată ca locuințe, dar ca terenuri agricole. Astfel, impozitul funciar depășind cu mult valoarea achitată pentru aceleași imobile în alte localități.

Imposibilitatea participării în cadrul scrutinelor electorale în lipsă de vize de reședință.

De ordin social. Lipsa accesului la servicii publice și de infrastructură: drumuri, apă, canalizare, evacuarea deșeurilor, energie electrică, iluminare stradală ș.a.

De exemplu, Întreprinderea „Red Union Fenosa” și „Moldova Gaz” în ziua de astăzi, nu încheie contract cu fiecare proprietar în parte, ci cu conducerea întovărășirii pomicole. Și nici nu li se eliberează cecuri, iar aceasta conduce la majorarea cazurilor de circulare a banilor în mod ilegal.

Din lipsa accesului la serviciile medicale și sociale... Astfel, din lipsă de vize de reședință, conduce la imposibilitatea înregistrării locuitorilor la centrul de sănătate publică, la acces la serviciul de urgență medicală, imposibilitatea instituționalizării copiilor la grădinițe, școlarizarea elevilor etc.

O altă problemă de ordin social este și lipsa accesului la organele de forță, poliție, fiind lipsiți de ocrotirea statului.

De ordin economic. Terenurile cu toate construcțiile, în caz de înstrăinare, sînt vîndute la un preț de trei, patru ori mai mic decît aceleași imobile din alte localități, din cauza destinației agricole.

Și de ordin administrativ. Lipsa controlului, dar și a responsabilităților din partea autorităților publice locale asupra activității întovărășirii pomicole și problemelor membrilor acestora.

Ținînd cont de faptul că, la momentul actual, există legislație în domeniul care reglementează activitatea întovărășirilor pomicole, însă aceasta nu este compatibilă cu cadrul legal existent, fapt ce conduce la încălcarea gravă a drepturilor constituționale a acelor cîtorva sute de mii de cetățeni ai Republicii Moldova, deținători ai loturilor pomicole, inclusiv acelor care locuiesc permanent pe teritoriul acestor întovărășiri pomicole, se propune de a interveni cu modificări la Codul funciar.

Și anume, la articolul 40 alineatul (1) din Codul funciar se propune a se completa cu o propoziție nouă cu următorul cuprins: „terenurile ce aparțin

întovărășirilor pomicole să fie incluse în hotarele intravilanului localității pe teritoriul cărora au fost create.”

La fel, prin acest proiect, se stabilește, în termen de 24 de luni din momentul intrării în vigoare a legii, în care Guvernul, consiliile locale și membrii întovărășirii pomicole, deținători ai loturilor pomicole, vor întreprinde măsurile necesare, stabilite de prezentul proiect, pentru a intra în legalitate acestea și anume Guvernul și consiliile locale vor stabili și modifica perimetrul orașelor și localităților cu includerea întovărășitor pomicole, în termen de 3 luni de la solicitare.

Membrii întovărășirilor pomicole, deținători ai loturilor neprivatizate, vor avea posibilitatea să le privatizeze în conformitate cu Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare – cumpărare a pământului.

Iar acelor care nu vor reuși să privatizeze loturile deținute li se vor elibera titlu de folosință de către autoritățile publice locale. Și, în acest mod, se va asigura respectarea drepturilor constituționale ale cetățenilor la proprietate.

Terenurile nerepartizate vor trece în administrarea autorităților locale, constituind fondul de rezervă al acestora.

În cel mult o lună din data includerii terenurilor întovărășirilor pomicole în perimetrul intravilanului localității, toate întovărășirile pomicole vor iniția procedura de lichidare a acestora.

În cele din urmă, ca urmare a expirării termenului de 24 luni de la data publicării legii date, se propune ca Hotărârea Parlamentului cu privire la întovărășirile pomicole nr.629-XII din 05.07.1991 să fie abrogată, iar Guvernul să aducă actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și să elaboreze mecanismul necesar de implementare a prezentei legi.

Pentru implementarea prezentului proiect nu sînt necesare surse financiare suplimentare.

Și la urmă impactul proiectului. În urma implementării prezentului proiect de lege vor fi lichidate întovărășiri pomicole de sorginte sovietică.

O parte a populației Republicii Moldova, deținătorii loturilor pomicole, vor fi încadrați în exercitarea drepturilor lor constituționale, limitați pînă la adoptarea acestei legi și anume: accesul la servicii publice de calitate; accesul la studii preșcolare și școlare; exercitarea dreptului la vot și de a fi ales; dreptul de a utiliza casele conform destinației acestora.

Autoritățile locale vor avea posibilitate să valorifice toate terenurile care se află în gestiune, să completeze fondul de rezervă cu noi terenuri care vor fi identificate din cadrul celor repartizate din cadrul întovărășirii pomicole, își vor eficientiza serviciile sale în baza noilor beneficiari de servicii din cadrul întovărășirilor pomicole, va crește numărul de impozite și taxe locale, contribuind la majorarea bugetului local, pe de o parte, iar pe de altă parte, va crește responsabilitatea autorităților față de locuitorii din cadrul acestor întovărășiri pomicole, care erau neglijați pînă acum.

Se va efectua o noua planificare urbanistică a localităților conform normelor legale, astfel readucînd în albia legalității toate construcțiile care, pînă în acest moment, s-au construit cu abateri și cu încălcarea normelor urbanistice, a

amenajării teritoriului, calității în construcții și care, actualmente, sînt cu destinație agricolă.

Vă mulțumesc.

Și sper cel puțin în prima lectură să trecem acest proiect de lege, inițiativa a mai multor deputați, proiect la care s-a lucrat peste jumătate de an, personal avînd întîlniri cu cetățeni membri ai întovărășirilor pomicole atît din Sudul, Centrul și Nordul Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumesc, domnule Bodrug.

Acum, stimați colegi, înainte de a dezbate acest proiect, eu vreau să vă aduc la cunoștință o informație, una importantă.

În afară de proiectele de lege pe care noi la avem în ordinea de zi în procedură legislativă aici, în Parlament, mai sînt cîteva proiecte foarte importante care vizează sistemul bancar financiar, asigurările.

Deși aceste proiecte de mai mult timp stau în agenda comisiei de profil, pînă în prezent, din motive mai puțin cunoscute și de înțeles, ele nu au fost propuse în agenda comisiei de profil. Prin urmare, nu există raportul comisiei.

Luînd în considerare aceste circumstanțe, subiectul a fost discutat la Consiliul Coaliției Proeuropene. Am discutat acest subiect cu domnul Prim-ministru și am ajuns la concluzia că unica soluție legală pentru a depăși această situație, fiindcă aceste proiecte extrem de importante nu pot fi amîinate, deci unica soluție legală este asumarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului.

Acest lucru se întîmplă exact la această oră în cadrul ședinței Guvernului.

Eu am să vă informez adițional despre ziua și ora cînd aceste proiecte vor fi prezentate în ședința plenară. Acest lucru s-ar putea să se întîmple chiar în ziua de mîine.

De aceea, rugămintea către toți deputații este să fie pregătiți și, cînd voi informa adițional, deci să avem prezența în sală, să avem cvorumul, pentru ca să putem intra în acest exercițiu.

Și acum continuăm cu întrebări – răspunsuri.

Prima întrebare – doamna Frumosu.

Doamna Elena Frumosu:

Stimate domnule autor,

Într-adevăr, problema întovărășirilor pomicole este una actuală și mai multă lume s-a adresat nu doar grupului de lucru, dar sînt încrezută că deputaților care sînt din raioanele unde sînt aceste întovărășiri pomicole.

Eu am așa o întrebare. Deci dumneavoastră, de fapt, în acest proiect de lege ați menționat că, prin acest proiect de lege, venim să legalizăm ilegalitățile care s-au încălcat pînă acum și, în special, acea supunere a recepției, despre care vorbiți în articolul 7, a bunurilor imobile construite.

Spuneți-mi, vă rog, cum va fi această procedură?

Dumneavoastră foarte general scrieți aici, în punctul 7 al articolului că vor fi recepționate. Cine va elabora acest Regulament sau ce rol va avea administrația publică locală în elaborarea acestui Regulament sau doar Guvernul va elabora?

Mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

Vă mulțumesc.

În proiect este specificat: Guvernul va elabora această, normă de recepție. Și, fără doar și poate, se va ține cont, în primul rând, și de comisia respectivă care vor fi reprezentanți din, presupun eu, și din Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, din OCT, din consiliile locale.

Urmează Guvernul să decidă. Este o propunere-cadru, propunere lege.

Ce ține... o secundă. Ce ține de ilegalitățile care se propun a fi legiferate, într-un fel așa am înțeles, pot să vă spun următoarea. Noi am avut, este o problemă de mai bine de 20 de ani. Noi nu putem să stăm cu ochii închiși, să ne vedem, să ne facem că nu există.

Cunoașteți prea bine că au fost și diferite amnistii... amnistii fiscale și financiare acordate de Guvern și de Parlament. Când avem câteva sute de mii de cetățeni care așteaptă o decizie, poftim, pentru că noi trebuie să luăm act nu înseamnă că această inițiativă legislativă este finală.

Poftim, vor urma amendamente, discuții, dar cel puțin este un mesaj pentru acele câteva sute de mii de cetățeni care așteaptă de foarte mulți ani și pe care, din păcate, statul avînd obligațiunea să le asigure cu locuință nu i-a asigurat.

Ei au construit aceste case, aceste locuințe din banii proprii și acum acolo locuiesc ei, părinții lor, copiii, toată familia locuiește.

Și, din păcate, nu dispun de toate facilitățile pe care le avem noi. Noi am creat această problemă.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, doamna Frumosu.

Doamna Elena Frumosu:

Deci, în primul rând, nu noi am creat.

Și, în al doilea rând, este o ilegalitate. Totuși ar trebui altfel de luptat cu ea, nu printr-un proiect de lege să confirmăm o ilegalitate.

Și a doua întrebare. Dumneavoastră recunoașteți că multe loturi sau aceste parcele de pământ din întovărășirile pomicole... astăzi proprietarii lor sînt în proces de judecată, pentru că la un lot s-au găsit cîte trei, patru, cinci proprietari.

Cunoașteți asemenea cazuri?

Domnul Oleg Bodrug:

Eu pot să vă răspund în felul următor. Sînt suficiente ilegalități și nu în extravilan, care nu este legal, în legalitate, conform legilor existente. Sînt ilegalități suficiente și în intravilan. Adică vorbesc în orașe, în comune, în sate, în toate localitățile.

Probleme sînt, aceasta nu înseamnă că... judecata își face lucrul pe care îl are făcut. Este legea. Nu văd o problemă aici.

Dar ce ține de ilegalitate nu este prea corect, pentru că acele impozite care urmează să vină, pentru că acum nu se plătesc impozite și banii care sînt transferați, eu vă spun doar dacă aș da exemplu de o... de exemplu la Trușeni. Impozitele care pot fi adunate la comună aproximativ calculate sînt peste 5 milioane de lei, care, pur și simplu, nu ajung. Nu ajung în comună. Și tot așa toate întovărășirile pomicole, putem să le facem un calcul cam cîte impozite sînt, trec pe alătura statului.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule autor,

Eu am două subiecte de precizat. Cunoașteți care este, care sînt, care au fost cel puțin discuțiile noastre pe marginea acestui proiect.

Respectiv, firul roșu al acestui proiect este faptul că terenurile care aparțin întovărășirilor pomicole se includ în hotarele intravilanului localităților pe teritoriul cărora au fost create.

Domnul Oleg Bodrug:

Da.

Domnul Valeriu Streleț:

Cu mai departe celelalte derogări, ce trebuie să facă Guvernul, cînd trebuie să facă ș. a. m. d.

Întrebarea mea ar fi: dacă totuși există careva date statistice legate de numărul întovărășirilor pomicole care, real, au hotar comun cu intravilanul localităților pe teritoriul cărora au fost fondate din motive că, mă rog, la rîndu-mi, din experiența mea, altor colegi, știu că sînt întovărășiri pomicole amplasate la un kilometru, un kilometru jumătate distanță de localitatea pe teritoriul cărora sînt create, iar, odată intrată în intravilan, această exclavă, cum ar fi să o numim, a localității trebuie să beneficieze de toate serviciile care sînt în cadrul unei localități: servicii medicale, primării administrative, magazine ș. a. m. d.

De aici și apare întrebarea: în cazul în care var exista un anumit număr de insulițe, întovărășiri pomicole, care nu au hotar comun cu intravilanul, cum vor beneficia ei de aceste servicii publice, deoarece în numele acestui obiectiv se adoptă prezentul proiect de lege?

Ca să ușurăm viața oamenilor. Aceasta este prima întrebare: dacă numărul lor... care nu au hotar comun cu intravilanul?

Domnul Oleg Bodrug:

Mulțumesc, domnule deputat.

Eu am să vă spun și numărul, mai ales că numărul este foarte diferit și dumneavoastră cunoașteți perfect acest lucru, ca și mine. Am patru surse de informare și am să vă citesc acuși. Dar vreau să vă zic și altceva. Noi... Apropo, despre o lege care, posibil, o să o discutăm în Parlament, nr.2474. Noi, cu foarte multe localități de ale noastre, nu avem stabilit la momentul actual, în genere, hotare, problema este. Noi ar trebui să mergem mai departe, să avansăm, să avem un program clar de stabilire foarte și foarte clar a hotarelor pe care le avem.

Acum informația. Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și a străzilor din localitățile de pe teritoriul Moldovei. În anexa nr.3 la hotărîre s-a preconizat, vă spun, întocmirea planurilor hotarelor pentru 650 de întovărășiri pomicole pentru anii 2001, 2012, 2013.

Acum, conform Întreprinderii de Stat „Cadastru”, în total în Republica Moldova sînt înregistrate 456 de întovărășiri pomicole, cu 82 975 loturi pomicole, înmulțiți la 4 – 5 membri ai familiei, și avem deja aproximativ peste 300 mii de cetățeni.

Conform datelor obținute din cadrul recensămîntului agricol la Biroul Național de Statistică au fost atestate 370 întovărășiri pomicole și Camera Înregistrării de Stat ne informează că au căpătat personalitate juridică doar 247 de întovărășiri pomicole.

Această discordanță este majoră și, totodată, această discordanță nu înseamnă că acei care sînt cu actele în regulă nu pot să porceadă, pentru că avem 24 de luni – 2 ani. Și în doi ani se reușește de a face și schița, și planul urbanistic, dacă este necesar.

Domnul Igor Corman:

Domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Stimate domnule Bodrug,

De fapt, întrebarea a fost: cîte dintre aceste întovărășiri oficial înregistrate sau încă neînregistrate au hotar comun cu intravilanul localităților în componența cărora se preconizează a fi incluse, dacă va fi votată legea? Aici era. Și sugerez că, într-adevăr, pentru lectura a doua, acest aspect trebuie elucidat.

Fiindcă eu am înaintat demersuri către autoritățile statului la acest subiect, nu am primit un răspuns. Și aceasta este, cel puțin, o atitudine nu prea serioasă din partea autorităților care nu cunosc situația reală. Fiindcă eu admit că există un număr important de întovărășiri care nu au hotar comun. Nu vreau să zic că noi vrem să blocăm acest proiect de lege, noi dorim să cunoaștem realitatea și cum să gestionăm în legislația națională situația ca cetățenii din întovărășirile pomicole să poată beneficia de servicii care se vor afla de bază în localitate? Ei vor fi o mică insuliță la un kilometru de localitate sau la jumătate de kilometru, dar primăria, punctul medical, toate vor fi în localitate. Aceasta era ideea.

De aceea, aveți în vedere că pun această întrebare din cele mai bune intenții pentru a o clarifica. De aceea, la lectura a doua, trebuie să lucrăm.

Și mai am o întrebare, domnule Președinte.

Domnul Oleg Bodrug:

Fără doar și poate, domnul deputat. Sînt mai mult ca sigur că veți vota și dumneavoastră ați spus că veți susține acest proiect. Este o situație care, cel puțin, din punct de vedere al informației solicitate și de noi, și de dumneavoastră, și de grupul care a fost creat, pentru că noi am creat, sub conducerea mea, un grup de lucru cu experți de la toate ministerele, cu reprezentanți CALM, cu reprezentanți ai întovărășirilor pomicole, cu primari din toată republica.

Acum ... Nu, nu, răspunsul este următorul. În primul rînd, majoritatea, din informația care este, au hotar comun. Dar cînd puneți întrebarea, ce aveți în vedere: hotarul acesta care lipsește? Pentru că, eu înțeleg, poate fi o rîpă sau poate fi un teren agricol care nu este, poate fi. Aceasta este important.

Dar, pînă la urmă, localitatea și consiliul, și cei din întovărășirile pomicole pot să ia decizi că această porțiune care nu conectează direct satul cu întovărășirea să fie repartizată pentru construcții.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Streleț.

Domnul Oleg Bodrug:

Bine. Revenim la această...

Domnul Valeriu Streleț:

Problema există și ea trebuie precizată.

Domnul Oleg Bodrug

Sînt de acord.

Domnul Valeriu Streleț:

Fiindcă nici măcar drum din localitatea de bază către această insuliță nu există.

Domnul Oleg Bodrug:

Domnule Streleț,

Păi, este sigur că se va face.

Domnul Valeriu Streleț:

Sigur.

Domnul Oleg Bodrug:

Doar fiecare se va vedea la concret. Și de aceea avem termen de implementare.

Domnul Valeriu Streleț:

Și a doua întrebare. Unul dintre obiectivele prezentei legi, cum reiese din nota informativă, este de a oferi cetățenilor care locuiesc în aceste întovărășiri

pomicole dreptul de exercitare a drepturilor sale cetățenești de bază, inclusiv dreptul la vot.

Iarăși o întrebare, eu, prealabil, am solicitat de la organele noastre de stat, răspuns nu am primit: câți cetățeni domiciliază permanent în cadrul întovărășirilor pomicole? Fiindcă, astăzi, odată ce ei nu au statut de localități, toți care domiciliază acolo, de facto au domiciliu undeva prin oraș sau printr-o localitate din apropiere.

De aceea, ca să evităm confuziile ca unii și aceiași cetățeni să aibă un domiciliu într-o localitate și provizoriu să se afle în aceste întovărășiri, care, ulterior, să fie introduse în intravilanul altei localități, să se pomenească pe două liste de vot. Aceasta este o idee, o temă care, de asemenea, trebuie evaluată cu toată, toată atenția, ca să știm exact câți cetățeni domiciliază permanent.

Fiindcă datele pe care le-ați prezentat dumneavoastră că sînt nu știu cîte mii de loturi înmulțit cu 4 aproximativ, ele sînt cel puțin aproximative, adică, cel puțin, inexacte. De aceea și acest aspect, la a doua lectură, sperăm să îl putem clarifica.

Domnul Oleg Bodrug:

Fără doar și poate.

Domnul Valeriu Streleț:

Trebuie de făcut un mic recensămînt în întovărășirile pomicole, dacă să mă exprim mai popular.

Domnul Oleg Bodrug:

Fără doar și poate, dar să nu uităm că este și legea și votarea dublă este pedepsită. Adică, dacă pornim de la aceea că merge așa sau așa, cum a fost și legea precedentă. Care este problema să se ducă din Chișinău în Verona să voteze? S-a pus întrebarea din Verona în Chișinău, dar din Chișinău în Verona? Tot așa și aici, din intravilan, dar din intravilan în extravilan?

Domnul Igor Corman:

Trebuie să mai clarificăm și în lectura a doua aceste lucruri prin amendamente regulamentare.

Doamna Stratan – următoarea întrebare.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Consider și eu că acest proiect de lege este binevenit, așteptat de sute de oameni, discutat pe parcursul anilor foarte mult, doar regret că nu s-a găsit consens și voință, poate.

Eu cred că statul ar avea de câștigat în rezultatul aducerii în cadrul legal al acestor construcții. Și, în acest context, vreau să vă amintesc, că, probabil, știți și dumneavoastră, de acel proiect de lege venit de la Guvern, pregătit de Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, care a rămas nediscutat nici pentru lectura

întîi. Și pentru că realizarea acestui proiect prevede o strînsă colaborare cu Guvernul, nu considerați că ar fi binevenit ca și Guvernul să vină să prezinte proiectul de lege și să fie comasat ulterior?

Și mai am o propunere, pe care o voi face ulterior, dacă o să o acceptați.

Domnul Oleg Bodrug:

Vreau să vă răspund la prima întrebare. În primul rînd, noi am colaborat foarte bine cu ministerul și am menționat aceasta, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale. Mai mult ca atît, reprezentanții ministerului au făcut parte din grupul de lucru chiar la nivel și viceministrul a fost, și domnul ministru cunoaște problema, care ar fi diferența? Și aici este o mică problemă, de ce anume s-a mers pe aceasta și nu ... Ținînd cont de toate plusurile... și inițiativa însăși care a pornit ministerul este salutară, noi toți așteptăm, dar acest proiect de lege, practic, imediat se pune în aplicare și nu suportă cheltuieli suplimentare financiare.

Pentru că așa cum se propunea în legea respectivă de la ministerul respectiv, aceste întovărășiri pomicole trebuiau să aibă plan urbanistic. Plan urbanistic înseamnă cel puțin 50 mii de lei, ceea ce este, practic, imposibil. Noi am propus schiță de proiect. Schiță de proiect, practic, toate au și, între timp, fiecare își face plan urbanistic cînd dorește.

Al doilea moment. Noi am venit cu o clarificare absolută a acțiunilor pe care trebuie să le întreprindă Guvernul și termene foarte concrete, pentru că vrem o soluționare practică a acestei probleme, nu doar o bifare, dar o soluționare practică. Și, apropo, Ministerul Dezvoltării Regionale ne-a susținut, practic, în toate.

Și sper că în continuare chiar de la minister vor fi reprezentanți în acea comisie care vor verifica construcțiile, pentru că construcțiile trebuie verificate. Nu înseamnă că aceste construcții, care au fost cîndva ridicate cu mulți ani în urmă, trebuie să vedem în ce stare sînt. Ele nu pot fi, pur și simplu, așa la ...

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, doamnă Stratan.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Președinte,

Am spus că am o propunere. Și vreau, stimate autor, să o analizați. La articolul II alineatele (1) și (2), dumneavoastră scrieți „consiliile locale orășenești”. Aș vrea ca această sintagmă să fie schimbată cu „consiliile de toate nivelele”. Pentru că ați menționat că există asemenea întovărășiri pe tot teritoriul Republicii Moldova și ar fi mai clar, nu doar cele orășenești.

Domnul Oleg Bodrug:

Uitați-vă care este problema aici.

Doamna Valentina Stratan:

Examinați pentru ...

Domnul Oleg Bodrug:

Se poate, dar vă pot răspunde. Pentru că aici e OK, dar un pic cu legea nu ne împăcăm aici. Competența Guvernului este stabilirea perimetrului orașului. Articolul 8 din Codul funciar. Pe când competența consiliilor raionale și municipale este pentru sate și comune. Noi nu putem... Guvernul să răspundă de sate și comune, fiindcă aceasta e de competența consiliilor locale. Aceasta e legea.

Doamna Valentina Stratan:

OK. Discutăm pentru lectura a doua, eu nu insist acum, și vedem.

Domnul Oleg Bodrug:

Bine, bine.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Voi începe prin a pune în evidență poziția Partidului Democrat, care va susține votul în primă lectură al acestui proiect de lege.

Domnul Oleg Bodrug:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Voi aduce câteva argumente, inclusiv pentru colegii noștri, ca să avem o înțelegere comună mai bună a problemei și după care va urma întrebarea.

Stimați colegi,

Să ne aducem aminte cum a apărut această problemă. Sfârșitul anilor 1980, începutul anilor 1990, la modă erau ce? (*Rumoare în sală.*) „Fazendele”. Au început să construiască, încetul cu încetul, căsuțe. Iată de unde a apărut problema, cu toate lacunele și scăpările de atunci.

Între timp, eu sînt absolut sigur că acest proiect de lege nu are tangență cu acei care vin, mai des, mai rar pe acolo, însă au vize de reședință, da, la locurile de trai de bază.

Însă, stimații mei colegi, există o altă categorie de oameni care, de-a lungul anilor, din sărăcie, au vîndut apartamentele în orașe și s-au stabilit în permanență cu traiul acolo, la ceea ce în trecut era „fazendă”, vilă. Cîți sînt ei? Aceasta va fi întrebarea. Dacă avem măcar o cifră estimativă.

Însă, pînă atunci, vreau să vă zic care sînt problemele create de o asemenea situație. Oamenii care sînt fără viză de reședință, fără posibilitatea de a fi legați, figurativ vorbind, de serviciile sociale și alte servicii, a menționat și colegul nostru domnul Streleț, oameni care sînt fără viză de reședință nu sînt votanți, căci nu îi

acceptă nimeni, iată care este, în înțelegerea noastră, grupul țintă de oameni cărora trebuie să le ușurăm noi viața și să îi scoatem din acest anonim și ilegalitate.

Adevărul este că, pentru a doua lectură, va trebui, într-adevăr, să stabilim foarte clar mecanismele. Eu nu cred că va fi atât de greu.

Să ne aducem aminte. Unde erau repartizate și cui aceste loturi de pământ? Chișinău, Bălți, deci marele oraș. Eu am dubii că în toate centrele raionale s-a produs așa ceva, dar poate. Deci...

Domnul Oleg Bodrug:

În majoritatea.

Domnul Marina Lupu:

Iată, vreau să vă zic că segmentul nostru de investigare și de cercetare este Chișinău, Bălți și, probabil, centrele raionale, nu mai mult. La sate așa ceva nu s-a făcut.

Haideți să votăm astăzi pentru lectura întâi, iar pentru lectura a doua să ne asigurăm că nu lăsăm spațiu pentru șmecherii.

Cel puțin esența acestui proiect pentru care noi vrem să votăm cu toții este să rezolvăm problema acelor X sute sau mii de oameni care, într-adevăr, tot din motive ce nu depind de ei, au nimerit într-această stare de inegalitate.

Și întrebarea, stimate domnule autor, dacă avem estimativ, cam câte persoane de acest gen sînt?

Domnul Oleg Bodrug:

Răspunsul este exact acel pe care l-am dat și domnului Streleț. La moment, nu avem aceste date. Dar în proiectul de lege sînt stipulate clar termenele în care trebuie să avem aceste date.

Și aceasta se va face, pentru că multe lucruri nu s-au făcut, dar trebuie începute. Începutul sperăm că va fi astăzi, aici. Și avem 24 de luni, dar cu termene de implementare foarte concrete pentru Guvern: 2 luni, 3 luni, 5 luni ș.a.m.d.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu am două întrebări. Eu apreciez foarte mult activismul acelor de la guvernare. Înțeleg că încercați să acoperiți pînă la alegeri cît mai multe segmente electorale, poate nu rămîne nici una pe care nu ați băgat-o în seamă. Dar aceasta... oricum, revin la întrebarea veche, cu îngrășarea porcului alianței înainte de campanie. Și o să vă spun de ce.

Legea administrației publice locale permitea și pînă acum. În situația în care localitatea, vă spun deja și în calitate de fost primar care am examinat pe ordinea de zi astfel de chestiuni, dacă localitatea vroia, putea să facă și pînă acum.

Dacă consiliul sătesc Tohatin vrea, el ia în intravilan o întovărășire pomicolă, dar pe alta nu o ia, pentru că acesta este dreptul lor. În situația... și au existat suficiente argumente atunci când aceste lucruri s-au făcut.

Și alte situații când nu s-au făcut și nu o să dorească niciodată localitatea, dacă noi o să încercăm să facem cu de-a sila. Pentru că în Tohatin, de exemplu, sau în altă parte, în altă localitate oamenii trăiesc, de exemplu, localitatea este de 300 de ani și încă nu au apă și canalizare, dar o să vină cineva care o să spună că nouă trebuie să ne faceți. Aceasta în primul rând, dacă o luăm din punct de vedere...

Dar dacă din punct de vedere legal, în situația în care, în mod imperativ, se va spune: consiliul este obligat, atunci aceasta va fi neconstituțional.

De aceea, la lectura a doua, trebuie să găsim formule, astfel încât să fie evitat echivocul. Și, totodată, să încercăm cu adevărat să rezolvăm problema oamenilor. Aceasta este prima întrebare.

Domnul Oleg Bodrug:

Pot să răspund. Și eu ce să răspund acum?

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu știu, poate...

Domnul Oleg Bodrug:

Răspunsul meu va fi în felul următor: ne vom strădui să facem tot posibilul ca în a doua lectură să nu aveți nici o posibilitate să vă adresați la Curtea Constituțională. (*Rîsete în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici:

A doua întrebare.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Da. Eu vreau să dau citire articolului 52 alineatele (1) și (2) din Regulamentul Parlamentului, care este foarte concludent. „Comisia permanentă sesizată în fond va dezbate proiectul actului legislativ și propunerea legislativă, asigurând consultarea publică a acestora timp de 60 de zile.

În situația în care comisia permanentă sesizată în fond depășește acest termen, Președintele desemnează o altă comisie, care va examina acest proiect de lege.”

Aceasta pentru domnul Președinte Corman, care, în lipsa domnului Ioniță, încearcă să caseze toate problemele pe lipsa dumnealui și spune că nu există soluții pentru ca problemele care există sau chestiunile care există pe ordinea de zi a unei comisii și termenele au fost depășite, trebuie neapărat rezolvate prin asumarea de răspundere a Guvernului.

Ei, dar dacă este înainte de alegeri, show vreți să faceți și show inclusiv mâine.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mocanu.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Domnule autor,

Mai întâi o precizare. Nu puteau administrațiile locale să treacă în intravilan terenurile, aceste întovărășiri pomicole decît în unele cazuri, pentru că aceste terenuri nu întotdeauna... uneori țineau de proprietatea statului, deci nu aveau cum să le treacă în intravilan.

Acum, întrebarea. Legea nr.780 privind actele legislative presupune consultări cu acei care sînt vizați. Ori această lege va avea impact mare și direct asupra localităților în intravilanul cărora vor trebui să treacă întovărășirile pomicole.

La 1 ianuarie 2015, intră în vigoare noua Lege a finanțelor publice locale. Tot la anul, avem alegeri locale și este evident că această lege se va reflecta și în rezultatul votului în fiecare din aceste localități.

Întrebarea este dacă au fost consultați și care localități au fost consultate atunci cînd s-a lucrat la această lege?

Mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

Pot să răspund în felul următor.

Mulțumesc pentru întrebare.

La prima ședință a grupului de lucru, pentru că, în genere, am anunțat la începutul prezentării inițiativei legislative, toate acestea au pornit de la mai multe petiții. Și vă spun că am semnătura... dacă cunoașteți toate, eu nu am să reacționez la sunetele care vin de la unii din partea dreaptă.

Am avut întâlniri de la Nord, la Sud. La prima întâlnire au fost... la prima ședință nu a grupului de lucru, dar a grupului care a venit cu inițiativa respectivă, în afară de ministere și reprezentanți ai tuturor agențiilor au fost din toate localitățile invitați, reprezentanți ai consiliilor raionale și primari. Au fost peste 100 de cetățeni prezenți. Primari – avem o listă întreagă. Adică aceste consultări au fost. Cel puțin eu, mai mult de jumătate de an, mă ocup de această problemă și am fost și la Nord, și la Sud, și la Centru.

Și vreau să vă spun: eu am citit lista și am toate datele. Nu în majoritatea dar, practic, în toate centrele raionale avem astfel de cazuri unde avem întovărășiri pomicole. Pot să vă citesc, dar o să dureze mult.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Focșa.

Domnul Gheorghe Focșa:

Domnule Bodrug...

Domnul Oleg Bodrug:

Domnule Focşa,
Aţi fost în grupul de lucru...

Domnul Gheorghe Focşa:

Eu de aceasta... de aici vroiam să încep, că eu am fost din partea Fracriunii în grupul de lucru. Şi dumneavoastră, ţinînd cont că eu v-am adus pe calea cea dreaptă şi v-am ajutat să nu... (*rîsete în sală*), să nu derogaţi. Dumneavoastră aţi vrut un proiect de lege prin derogare de la toate legile. Şi eu v-am adus pe calea cea dreaptă să modificăm legile care trebuie.

Domnul Oleg Bodrug:

Şi eu vă mulţumesc, ca şi celorlalţi din grupul de lucru.

Domnul Gheorghe Focşa:

Şi, pînă la urmă, dumneavoastră nu aţi dorit nici să semnez în calitate de coautor. Rămîie pe seama dumneavoastră.

Aici sînt foarte multe care... eu... dumneavoastră aţi spus vreo 6, carenţe foarte multe sînt. Şase luni, dar nu ştiu cine a lucrat în acele 6 luni, căci eu ţin minte de vreo 2 – 3 săptămîni, acum, repede.

Şi din acele care... eu, acum, vreau să menţionez una. Toate terenurile au fost repartizate cu drepturi de folosinţă. Cum dumneavoastră aveţi de gînd să luaţi, să retrageţi dreptul de folosinţă de la cetăţeni şi să faceţi rezervă la primărie sau în acest intravilan.

Domnul Oleg Bodrug:

Domnule deputat,

Aţi spus... În primul rînd, vă mulţumesc pentru prezenţa dumneavoastră în grupul de lucru. Dumneavoastră aţi fost delegat de Fracriune.

Fracriunea respectivă, eu am propus să semneze, nu au semnat. Care este vina mea? Este preşedintele fracriunii, vă rog să vă clarificaţi.

Doi. Ce spuneţi de dreptul de folosinţă, iarăşi este un fals. Anume că noi lăsăm şi dreptul de proprietate, şi dreptul de folosinţă, pentru că acestea sînt drepturi constituţionale.

Dacă omul nu vrea să îşi aibă proprietate, îşi ia dreptul de folosinţă şi în nici un caz nu spunem cum afirmaţi dumneavoastră. Este un fals.

Cît ţine de lucrul meu de şase luni de zile, pot să vă aduc martori primarii. Vă fac o listă, vă demonstrez de cît timp eu lucrez la această temă cu aceşti primari, cu aceste întovărăşiri pomicole, cu demonstraţie şi vă rog să nu spuneţi două-trei săptămîni.

Dumneavoastră aţi fost delegat două-trei săptămîni de fracriunea pe care o reprezentaţi.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Focșa,
A doua intervenție.

Domnul Gheorghe Focșa:

De la folosință pînă la proprietate toți care au avut loturi pomicole le-au privatizat prin vînzare-cumpărare. Le-au cumpărat.

Domnul Oleg Bodrug:

Așa e legea. Nu fac eu legea aceasta, ea este scrisă.

Domnul Gheorghe Focșa:

Dumneavoastră... o lege sovietică, care... vreți să anulați ceva fix prin metode sovietice, vreți să faceți... să faceți o dezordine în țară... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Oleg Bodrug:

Domnule Focșa,

Dezordine... dumneavoastră ați fost primar și dacă dumneavoastră, în calitate de primar, ca fost primar, nu ați vrut să munciți un pic în sensul acesta, căci este mai comod să nu muncești, eu înțeleg că este cam greu pentru unii primari să facă lucrul acesta.

Eu vă spun următoarele și vă rog fără supărare, eu nu v-am supărat cu nimic. Aceasta este propunerea colegilor, pe care au semnat-o.

Aveți tot dreptul la amendamente să veniți și nu cu aruncarea acestor cuvinte destul de nepotrivite, după părerea mea.

Ați fost în grupul de lucru, ați avut posibilitate să vă exprimați, tot timpul am ținut cont de observațiile dumneavoastră și acum așa o atitudine... chiar total necolegială.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Focșa.

Domnul Oleg Bodrug:

Pot să nu vă mulțumesc în cazul de față.

Domnul Gheorghe Focșa:

Domnule Bodrug,

Eu nu am vrut să vă insult, dar eu v-am arătat niște lucruri care ...

Domnul Oleg Bodrug:

...arătat. Trebuia să arătați în comisie.

Domnul Gheorghe Focșa:

... sînt în proiectul de lege și dumneavoastră începeți să spuneți acolo cine...

Domnul Oleg Bodrug:

Eu nu încep. Eu...

Domnul Gheorghe Focșa:

...a vrut să lucreze și să nu lucreze.

Eu am constatat niște lucruri că în grupul de lucru v-am dat ideile conceptuale ale legii care s-a acceptat și văd că ați semnat toți că totul este bine.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Domnule autor,

Ideea este una interesantă și necesară, probabil, pentru că probleme sînt cu duiumul.

Eu vreau să fac o precizare referitor la hotarul cu intravilanul localităților. În sectoarele întovărășirilor pomicole sînt situații unde sînt 10 – 20 de întovărășiri și este uneori suficient doar două să aibă hotarul cu intravilanul că cealaltă, a douăzecea, în mod normal, între prima și a douăzecea sînt 19 întovărășiri, dar, de fapt, este un tot întreg, pînă la urmă.

Dumneavoastră propuneți în proiectul de lege: lichidarea întovărășirilor pomicole se va iniția în cel mult o lună din data includerii terenurilor din cadrul întovărășirilor pomicole în intravilanul localității.

Și ați menționat în prezentare că trebuie să o facă conducerea întovărășirilor pomicole. Așa?

În situația în care nu fac aceasta ce se întîmplă cu partea juridică a problemei? Ele rămîn undeva? Pentru că, înțeleg, terenurile vor fi în intravilan, dar întovărășirile vor rămîne în registru pur și simplu?

Domnul Oleg Bodrug:

Pot să fie ONG-uri sau altfel.

Domnul Mihai Godea:

Pentru că eu înțeleg că de drept, ele nu pot fi lichidate prin lege, fiindcă ele trebuie să fie lichidate în condițiile legislației actuale.

Domnul Oleg Bodrug:

În condițiile legislației ele vor intra în intravilan și va fi dreptul de proprietate sau de folosință. Dreptul constituțional nu va fi încălcat în nici un caz.

Domnul Mihai Godea:

Am înțeles.

Eu voi susține acest proiect de lege.

Mersi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu v-aș chema la calm, fiindcă, într-adevăr, este o problemă mare pentru Republica Moldova și ar trebui, din start, să nu facem unele gafe ca mai apoi mult muncitul proiect, fie de șase luni, fie de o lună, fie de două să...

Domnul Oleg Bodrug:

24 de luni.

Domnul Tudor Deliu:

... să nu fie declarat constituțional. Eu, cu toată susținerea, domule Bodrug, vorbesc.

Deci dacă ne uităm atent în acest proiect, el, practic, vine în modificarea hotarelor unităților administrativ-teritoriale.

Eu am vorbit azi de la tribuna centrală și am spus că este Legea nr.741, care se referă nemijlocit la modificarea hotarelor unității administrativ-teritoriale și părerea mea: nu putem noi prin Codul funciar să modificăm hotarele unei unități administrativ-teritoriale.

Și în punctul 17 al legii menționate anterior, la litera c) se prevede expres că la modificarea hotarelor e necesară decizia consiliului respectiv, decizia adunării generale a locuitorilor, harta schematică cu modificările ulterioare, fiindcă mă tem că, dacă noi o să pornim doar pe varianta modificării Codului funciar, nu este doar aici problema. Problema ține de reorganizarea sau de modificarea hotarelor acestor unități administrativ-teritoriale.

Fiindcă nu este exclus, dacă iarăși ne referim la Legea privind organizarea administrativ-teritorială, că într-o întovărășire poate să fie pînă la 1000 sau mai mult de 1500 de locuitori și noi, potrivit legii, trebuie să îi dăm și denumire ei.

Un exemplu: Dumbrava cu Trușeniul, care a fost făcut acest lucru.

De aceea, mă interesează dacă s-a ținut cont și de Legea nr.741, mai ales la capitolul... aceasta e prima întrebare, la capitolul ce se referă la modificarea hotarelor unităților administrativ-teritoriale.

Domnul Oleg Bodrug:

Mulțumesc.

Noi, în genere, am pornit pe... este o problemă amplă. Am pornit pe mai multe căi cum să ajungem la o soluție bună. Poate fi și dacă încercăm să rezolvăm per total și definitiv și nu știu cu toate plusurile și cu toate semnele de exclamare, atunci nu știu dacă reușeam noi în Parlamentul acesta sau în viitorul Parlament.

Este un prim-pas care, cel puțin, este și un semnal dat cetățenilor, acei care sînt în... fac parte... membri ai întovărășirilor pomicole, care poate soluționa problema lor.

Mai departe, avem pînă în toamnă și amendamente. Sînt posibilități de modificare a altor legi în care, sperăm, vom fi, ne vom implica cu toții după alegerile care vor avea loc și ne vom revedea în acest Parlament și atunci totul este în posibilitățile noastre.

Dar dacă acum mergeam pe tot șirul de legi, ele sînt foarte și foarte multe, vă spun sincer, noi nu ajungeam la nici o lege.

Aceasta a fost una dintre soluții și, după părerea grupului de lucru, din care am făcut parte și pe care l-am condus, anume pe această cale am mers.

Puteți veni și dumneavoastră cu amendamente, cu propuneri, venim pe o altă cale sau pe aceeași cale, dar cu amendamentele suplimentare.

Domnul Igor Corman:

Domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Și a doua întrebare cu referire la articolul 2 din proiectul de lege. El, practic, nu se referă la nici un act legislativ, ci vine cu niște obligativități care se stabilesc autorităților locale, fie de nivelul întâi, fie de nivelul al doilea.

Cunoaștem foarte bine că există Legea privind descentralizarea administrativă, unde, în articolul 4, sînt descrise domeniile proprii de activitate și noi nu putem să le impunem alte competențe dacă ele nu se încadrează în aceste domenii.

Or, dacă le delegăm unele competențe, ele trebuie să fie acoperite financiar, în conformitate cu articolul 10 din Legea nr.436.

Mă interesează, fiindcă aici sînt implicate și cheltuieli financiare la întocmirea schițelor și multe, multe altele, dacă se referă toate aceste prevederi la un act legislativ, fiindcă aici nu îl văd și de cînd consiliile raionale sînt o instanță ierarhic superioară consiliilor locale că consiliile locale trebuie să se adreseze cu cererile lor și ei trebuie să accepte.

Articolul 6 din Legea nr.436 nu prevede relații de subordonare între consiliile de nivelul întâi și nivelul al doilea.

A doua întrebare.

Domnul Oleg Bodrug:

Ce ține de subordine, este, pur și simplu... articolul 2 prezintă aplicația respectivei legi. Noi, ca să ajungem, în termen de 24 de luni, la ceea ce vrem să obținem, sînt niște trepte.

Ca atare, Guvernul va trebui, cel puțin Guvernul, este clar stipulat, Guvernul va trebui să aprobe toți, acești pași care urmează să fie. *(Rumoare în sală.)*

Care este legea pentru fiecare din ele, încă o dată poate că mă repet, dar urmează să stabilim la a doua lectură.

Nu e nici o problemă. Este o inițiativă care sîntem încă la prima lectură. Poftim, la a doua stabilim care este competența fiecăruia, a Guvernului, a consiliilor locale, a consiliilor raionale ș. a. m. d.

Domnul Igor Corman:

Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

În calitate de coautor, vreau să elimin unele temeri iscate aici. (*Rumoare în sală.*)

Și văd că intervențiile la microfon sînt din ce în ce mai pesimiste. (*Rumoare în sală.*)

Eu aș vrea să vă amintesc că sîntem în fața unei probleme care s-a creat de zeci de ani, cetățenii au salvat statul prin construcția de locuințe în anii respectivi, vă amintiți lucrul.

Și atunci cînd Uniunea Sovietică a dispus aceste fazende, a făcut-o din considerente politice, fiindcă nu avea cu ce ocupa cetățenii, nu avea cu ce-i hrăni și le-a dat această posibilitate, s-a creat această problemă, acum noi trebuie să o rezolvăm. Noi ne aflăm în fața unei probleme reale care există. Ca și cu cetățenii noștri plecați peste hotare, care, la fel, au salvat statul, trimițînd înapoi bani, la fel de nevoie au plecat. Acum noi, hai, să inventăm diferite motive ca să creăm greutate în calea acestei legi.

Domnului Streleț aș vrea să îi spun referitor la, mă rog, casele sau fazendele, sau locuințele care sînt la distanțe mari. Există țări, noi inventăm roata, cu tradiții, ca Norvegia, de exemplu, care are case la distanță una de alta de 5 – 7 – 8 kilometri și care sînt în cadrul serviciilor de stat cu adresă, poștă ș.a.m.d. Noi de ce să nu începem, cu atît mai mult că aceste întovărășiri sînt concentrate, majoritatea sînt concentrate?

Domnul Oleg Bordug:

Domnul Streleț sunt de acord.

Domnul Vladimir Saharneau:

Sînt deja lucruri existente, noi nu trebuie să ne temem de aceste lucruri.

Mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

Mulțumesc, domnule deputat.

O clipă doar. Pentru a spulbera unele întrebări, domnul Deliu care le-a adresat, eu am să citesc articolul 4. Dumneavoastră v-ați referit la articolul 2. Articolul 4. Și cu aceasta poate mai departe urmează întrebări sau cum veți decide dumneavoastră.

„Articolul 4. – Guvernul în termen de două luni de la data publicării prezentei legi:

a) va prezenta propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

și c) va elabora și va aproba mecanismul necesar implementării prezentei legi”.

Cu aceasta e totul spus. Ce contravine legislației nu va fi, ce este conform legislației va fi.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să fac doar niște precizări, deoarece mai ales că am fost și vizat, și au fost vizati și colegii noștri care au participat în grupul de lucru. Noi am avut anumite ezitări în a subsemna acest proiect din motive că, într-adevăr, există anumite întrebări, pe care le-a invocat și doamna Frumosu, legate de faptul că prin acest proiect se legalizează niște încălcări de lege care s-au comis anterior, pe durata ultimilor 20 și ceva de ani. De aceea aceasta a fost o îndoială.

Și doi. Faptul că nu am avut date statistice exacte legate de numărul cetățenilor care locuiesc permanent în aceste întovărășiri pomicole și legate de numărul de întovărășiri care au hotar comun cu intravilanul.

Sînt de acord cu domnul Saharneau că există țări unde este sistemul de hutore sau conace... care locuiesc necompact. Acele țări au, în primul rînd, o densitate a populației de vreo 7 – 8 ori mai mică decît a Republicii Moldova.

Și doi. Acolo chiar și un drum simplu spre pescuit sau spre un cîmp este asfaltat. În cazul nostru noi avem situația cînd de la localitate pînă la această insuliță, care se numește întovărășire pomicolă, deseori nici drum nu există. Adică dați-vă seama de faptul că noi ne angajăm și în niște cheltuieli suplimentare.

Și faptul că domnul Bodrug spune că ceea ce contravine legislației nu va fi îndeplinit de Guvern, iar ceea ce este conform va fi îndeplinit. Aceasta ar reieși că Guvernul apriori ar trebui să aibă mari ezitări la implementarea acestei legi din cauză că construcțiile dintr-o bună parte din întovărășiri au fost făcute contrar prevederilor legale.

Însă pentru a evita orice urmă de îndoială sau speculație, firește, Frațiunea noastră va vota în primă lectură acest proiect, dar atragem atenția asupra unei serii de precizări importante, cu care trebuie să venim către a doua lectură, pentru a face această lege funcțională și pentru a nu lăsa sentimentul cetățenilor, celor care au respectat legea, că ei au fost mai proști decît aceștia care nu au respectat legea și care acum trăiesc bine, mersi, în întovărășiri pomicole. Aceasta era ideea.

Adică, noi vom susține proiectul, dar cu observațiile de rigoare.

Domnul Oleg Bodrug:

Eu nu am spus ... Eu am zis că Guvernul, în termen de două luni va prezenta propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

Domnul Valeriu Streleț:

Îmi este clar, nu are rost să mai repetați. Doar eu v-am spus care e poziția Frațiunii noastre.

Domnul Oleg Bodrug:

Ceea ce ține de drum, e în puterea noastră să facem.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Dacă mai sînt întrebări principiale referitoare la acest proiect, fiindcă toate se duc în direcția amendamentelor pentru a doua lectură. Deci pentru primă lectură.

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Deci e cunoscut faptul că acest proiect de lege vine, să nu ne ascundem după deget, ca un fel de lobbyism pentru toate vilele și castelurile construite în rază de 20 – 30 kilometri în jurul Chișinăului. Să ne amintim cine a primit terenuri, cine le-a construit și toți au viză de reședință în Chișinău.

Domnule Bodrug,

Ce ne facem noi că, de la 1 ianuarie 2015, banii au să fie repartizați în primării în dependență de numărul de locuitori? Deci dacă o primărie a unui sat are cinci mii de locuitori, noi îi mai băgăm prin aceste întovărășiri o mie, dar el o să primească numai pentru cinci mii, acest primar nu o să aibă numai dureri de cap? Pentru că aceștia sînt acei care fac lobbyism, care ajung și în Parlament și lobează fel de fel de proiecte. Și au să se ducă la primar și au să zică: fă-mi drum, fă-mi magazin, fă-mi, te rog, punct medical.

Noi știm, la Dumbrava s-a întîmplat așa ceva. La Dumbrava fix aceeași s-a întîmplat, prin lobbyism s-a făcut și gazificare, prin lobbyism se încearcă acum canalizare, face numai probleme. Aceasta e prima întrebare. Ce o să se întîmple?

Domnul Oleg Bodrug:

Da, eu am să răspund la întrebare, dar, totodată, o mică întrebare, nu adresată dumneavoastră, adresată nouă: dar ce o să se întîmple cu acele impozite pe care trebuie să le colectăm și nu le colectăm pentru imobilele respective, pentru alte taxe, pentru conectarea ilegală, să zicem, la electricitate, la gaze, la ce mai sînt alte surse energetice, unde se duc banii aceștia?

Eu v-am dat un simplu calcul, în Trușeni pot să vină aproximativ cinci milioane de lei. Este răspuns la acea întrebare: ce facem cu banii care nu vor ajunge? Păi, ei vor veni bani, fiindcă vor fi oficializate, în primul rînd, plățile, nu vor circula bani ilegal, cum circulă acum la unele întovărășiri. Și al doilea. Vor fi colectate impozitele respective, dacă vom face ordine. Dar dacă nu vrem ...

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Deci, domnule Bodrug, iată aici vă susțin pe dumneavoastră că se pierd banii. Dar noi putem veni nu să îi legalizăm pe aceștia, să îi vîrîm în gît primarului sau consiliului local, noi putem veni ori Guvernul vine cu o hotărîre de Guvern ca, într-adevăr, deci taxa pentru pămînt să fie achitată în primărie, taxa pentru casă – în primărie. Deci contorul electric să fie achitat în primărie, electricitate, gazul să fie achitat în primărie și atunci nu este nici o problemă. Nu este neapărat să îi vîrîm acolo ca să solicităm pe urmă. Au făcut castele de zeci de mii de euro și de zeci de mii de dolari și, acum, ca o bucată de drum, care fiecare își poate porțiunea lui, el o să se ducă la primar și o să terorizeze primarul acesta. Deci noi putem face printr-o hotărîre de Guvern. Juridic trebuie de gîndit cum.

Iată este domnul Eșanu, poate ne va spune, nu știu. Dar juridic trebuie de gîndit cum, ca taxele acestea să meargă direct la primărie. Pentru că pămîntul e al primăriei.

Mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

Juridic este anume ceea ce vrem să facem noi – să îi legalizăm. Legalizarea va permite tot ce ați enumerat dumneavoastră și taxă, și conectări, și multe, multe altele.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să atrag atenția colegilor, înainte de a pune a doua întrebare, nu cred că sînt mai mult de 10 – 15 la sută dintre acei cu interes și restul de nevoie, care stau în întovărășirile pomicole.

Eu am avut întîlniri cu cetățenii la Tohatin de Jos, e o situație strigătoare la cer. Adică, da, cineva va beneficia, dar nu sînt ei marea majoritatea care vor beneficia de prevederea acestei legi.

Acum o întrebare conceptuală, domnule Bodrug. Sînt situații între situații cu întovărășirile pomicole, s-au pomenit mult de Dumbrava. Dumbrava e pe moșia Trușenilor, din cîte înțeleg, da? Dar este la hotarul intravilanului cu orașul Durlești. Întrebarea mea este: neapărat să se includă în intravilanul localităților pe teritoriul a fost create sau virgulă sau a localităților învecinate? Ca să vedem, exact cum spunea și antevorbitorii, poate să vedem situația reală pe toate întovărășirile și după aia, poate, pentru lectura a doua, să oferim o posibilitate.

Sau atunci cînd colegii spun că sînt prea departe. Eu, de exemplu, am un lot pomicol în comuna Ulmu, pînă la care am cinci sau șase kilometri, pînă în satul Condrița am trei, pînă la Căpriană cam tot cinci, mai aproape decît primăria. Pun și eu întrebare, nu pentru că aș avea interes, căci nu am castel acolo.

Domnul Oleg Bodrug:

Mulțumesc, domnule deputat. (*Rumoare în sală.*)

Da. Da. În lectura a doua clar că vom examina. Părerea mea este, totuși, să vedem ce se întâmplă. Mai bine să examinăm, să vedem ce e cu întovărășirile pomicole, ca să avem un tablou general.

Acum știm aproximativ câți sînt, dar care este situația urmează. Noi vrem, într-un termen foarte scurt, să obținem această informație. Și vom cere de la Guvern și de la toate agențiile să ne prezinte informația respectivă. Și după aceea vom stabili. În lectura a doua putem să venim și cu virgulă, și cu punct, cum vom decide.

Vă invit în grupul de lucru.

Domnul Igor Corman:

Mulțumim, domnule Bodrug.

Pe această notă optimistă încheiem dezbaterile pe marginea proiectului în primă lectură cu nr.291.

Domnul Oleg Bodrug:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Și acum, îl voi ruga de domnul Balan să prezinte raportul comisiei.

Domnule Balan,

Vă rog.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Eu nu am ce să prezint. Comisia nu are raport. Noi nu am examinat în comisie acest proiect de lege. El a venit în comise de data de 17. Avizul Guvernului a venit pe 18.

Președintele Popa nu a dorit să organizeze, să includă în ordinea de zi acest proiect de lege. Dumnealui s-a adresat vineri ca să scoateți din ordinea de zi. Nu a fost un răspuns. Și, pînă astăzi, el nu a fost examinat în ședința comisiei.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Dar era cazul să semnalăm acest lucru, fiindcă, atunci, este nevoie de o pauză, ca să se adune și comisia. Și, în ședință, să aprobe raportul. Fără aceasta nu putem să ne mișcăm mai departe.

Domnilor deputați,

Să luăm o pauză de 5 minute, căci eu înțeleg că nu este chestia principială. Și convocați comisia în cinci minute, aici, în incinta Parlamentului.

Iar noi, între timp, o să mergem pe următorul proiect de hotărîre. Așa? Fără pauză este propunerea. Fără pauză.

Stimați membri ai Comisiei agricultură și industrie alimentară.

Vă rog vă convocați și ne comunicați dacă există raportul.

Între timp, stimați colegi, continuăm și propun atenției dumneavoastră proiectul de Hotărâre cu nr.262 privind numirea în funcția de Avocat al Poporului și în funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului.

Acest proiect a fost inițiat de doamna Stella Jantuan, care este și președintele comisiei parlamentare speciale pentru selectarea candidaților la aceste funcții.

O invit pe doamna Jantuan să prezinte acest proiect de hotărâre.

Doamna Stella Jantuan:

Comisia parlamentară specială pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului și de Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului a organizat audierile publice și interviuarea publică a candidaților la funcția de Avocat al Poporului și la funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului, pentru evaluarea performanțelor profesionale și manageriale ale candidaților.

La audierile publice au participat 3 candidați la funcția de Avocat al Poporului: Jereghi Vanu, Cotorobai Mihai și Manole Ion și trei candidați la funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului: Ceban Luiba, Bănărescu Maia și Costachi Jana.

Patru dosare (Aurelia Grigoriu, Arcadie Robu, Vasile Gantea și Natalia Moloșag) au fost respinse pe motiv că nu întruneau integral și pe deplin condițiile legale de eligibilitate.

La audieri au avut acces liber și au participat activ reprezentanți ai societății civile și reprezentanți ai mass-media.

Comisia specială a examinat și a evaluat în ședința specială rezultatele concursului public. După totalizarea rezultatelor și conform punctajului acumulat de fiecare dintre participanți la concursul public, prin decizia comisiei speciale parlamentare, au fost selectați câte doi candidați, conform legii, la funcția de Avocat al Poporului și Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului.

Mihai Cotorobai și Ion Manole – la funcția de Avocat al Poporului.

Jana Costachi și Maia Bănărescu – la funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului.

În conformitate cu articolul 8 din Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanului), Comisia parlamentară specială prezintă candidații nominalizați și avizele argumentate pentru fiecare plenului Parlamentului, pentru numire.

Deci avizele le aveți, stimați colegi. Fiecare au fost prezentate. Dacă doriți, pot să vă citesc avizele pentru fiecare persoană, dacă nu – le aveți în mapă.

Domnul Igor Corman:

Este necesar să citesc avizele pentru fiecare persoană sau toți deputații le au?

Da?

Bine. Atunci, întrebări.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu am două întrebări. Una pentru domnul Manole și una pentru domnul Cotorobai. Pot să le adresez? Cu siguranță.

Prima întrebare este pentru domnul Ion Manole.

Domnule Manole,

Legea cu privire la Avocatul Poporului prevede obligativitatea unei activități în domeniul drepturilor omului. Spuneți-ne, vă rog frumos, câteva exemple din activitatea dumneavoastră, pe care le considerați relevante în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Ion Manole – candidat la funcția de Avocat al Poporului:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Cred că nu este greu să probez această activitate a mea. În ultimii 12 ani... recent, organizația pe care o reprezint a înregistrat... a împlinit 12 ani de înregistrare și de activitate.

Tot în această perioadă sau toată această perioadă am fost activ în cadrul acestei organizații. Am participat activ, atât la înregistrarea, cât și la rezultatele acestei organizații.

În momentul de față, organizația a înregistrat succese constante și în creștere continuă. Deci din 2004 pînă în 2014, pînă astăzi, organizația a devenit una dintre cele mai bune organizații și mai cunoscute, nu doar în Republica Moldova, dar și în spațiul în care noi ne aflăm.

La fel, organizația noastră este membră a unor instituții și organizații internaționale de profil. În primul rînd, este cunoscută ca organizație activă în domeniul drepturilor omului.

Activitatea pe care am desfășurat-o în această organizație, practic, a fost aceeași pe care o desfășoară un Avocat al Poporului.

Din aceste considerente am și acceptat, la propunerea și insistența unor reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din Moldova, fiind conștient și știind faptul că poate a venit timpul ca această instituție să fie reformată și să fie condusă de către un reprezentant al organizațiilor neguvernamentale, al societății civile, pentru că însăși activitatea acestei instituții necesită un ochi din afara sistemului.

Și sper foarte mult că voi face față acestor cerințe.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mai aveți întrebări, domnule Munteanu?

A doua întrebare.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Am o întrebare pentru domnul Cotorobai. Dacă ne poate spune exact în aceiași cheie care activități, declarații, luări de depoziție privind diferite probleme

de actualitate din Republica Moldova din ultimii ani sau oricînd consideră
dumnealui le consideră ca activitate conformă cu rigorile legii.

Mulțumesc.

Domnul Mihai Cotorobai – *candidat la funcția de Avocat al Poporului:*

Mulțumesc frumos.

Onorat Parlament,

Este clar că eu nu pot să spun aceleași fapte, care este situația cu domnul
Manole, deoarece activitatea respectivă în domeniul apărării drepturilor omului și a
libertăților fundamentale a fost efectuată, în principiu, în perioada cînd am fost
judecător la Curtea Constituțională.

Dacă noi o să luăm ordinea de zi și dosarele fost examinate, dumneavoastră
o să găsiți că în majoritatea cazurilor examinate din domeniul protecției drepturilor
și libertăților fundamentale, raportor era Cotorobai și a fost Cotorobai.

După încetarea și demisionarea din funcția de judecător al Curții
Constituționale, activitatea din domeniu s-a reflectat prin participarea la apărarea
drepturilor omului, să zicem așa, specializate.

Este o ramură, o îndreptare nouă în domeniul teoriei drepturilor și libertăților
fundamentale ale omului. E vorba despre drepturile ecologice ale omului.

În acest domeniu eu am și activat în majoritatea cazurilor, dosare în judecată
ca avocat, consultările respective, lecțiile publice și lecțiile de specialitate în
domeniul facultăților de drept al universităților din Republica Moldova.

Dacă este să concretizăm unul dintre aceste momente, este vorba despre
participarea la apărarea unui drept fundamental, care a apărut acum și este
recunoscut de către ONU, e vorba de dreptul omului la apă. (*Rumoare în sală.*)

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Jantuan,

Eu am o întrebare pentru dumneavoastră, legată de procedura de vot. Noi,
avînd în vedere că sînt două candidaturi pentru fiecare funcție, vom vota deschis
sau va fi un vot tainic?

Doamna Stella Jantuan:

Nu. Legea nu prevede vot tainic, deci vom vota cu vot deschis.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Președinte al Parlamentului,

Dacă îmi dați voie. Eu nu știu, eu consider că... vreau să fac o propunere în
baza experienței de la APCE, ținînd cont totuși de faptul că îi avem pe candidați
aici, în sală, mă gîndesc că ar fi mai etic să fie un vot închis, legat de aceste funcții.

Pentru că totuși e vorba de persoane, e un vot în care ar trebui să exprimăm o anumită corectitudine față de candidații care sînt desemnați pentru aceste funcții.

Și acum aș vrea să adresez cîte o întrebare candidaților, dacă aș putea.

Domnul Igor Corman:

Dacă îmi dați voie, așa, ca o sugestie la propunerea dumneavoastră. Cred că, din punct de vedere etic, aveți dreptate, dar votul secret, ca să-l pregătim, știți, necesită mai mult timp.

Poate o să rugăm candidații să votăm în absența lor, eventual, ca să nu fie prezenți la vot. Poate aceasta ar fi o soluție mai...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Poate și aceasta ar fi, într-adevăr, o...

Domnul Igor Corman:

Vedem, discutăm.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

...posibilă soluție. Da.

Domnul Igor Corman:

Întrebările, vă rog, domnule Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Am o întrebare. Acum o întrebare pentru doamnele care candidează la funcția de Avocat al Copilului.

Întrebarea mea este următoarea: noi, chiar zilele trecute, la adoptarea Codului educației, am discutat o problemă legată de obligativitatea vaccinurilor pentru copii.

Cum considerați, este admisibil sau este corect să nu le permiți copiilor să meargă în școală dacă ei nu au vaccinuri? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Vă rog.

Doamna Jana Costachi – *candidat la funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului:*

Onorat Parlament,

Dragi deputați,

Bună ziua.

Și vă mulțumesc foarte mult, domnule deputat, pentru întrebarea adresată.

Mă numesc Jana Costachi și sînt unul dintre candidații prezenți.

Orice decizie pe care o luăm privind copilul trebuie să fie una comprehensivă și neapărat holistică. Nu există un drept care va reprezenta supremația în relații cu celălalt drept.

Aici vorbim, practic, de două drepturi: dreptul la supraviețuire pentru categoria critică de vîrstă zero – trei ani și zero – șapte ani, și dreptul la educație.

Eu consider că acest subiect este unul deschis, pentru că nu putem limita dreptul la educație prin anumite criterii, inclusiv dacă copilul este vaccinat sau nu.

Pe de altă parte însă, trebuie să ne asigurăm, ca și reprezentanții ai statului, că dreptul la supraviețuire al copilului, pentru care a fost luată decizia să nu treacă prin programul de vaccinare, a fost asigurat.

Deci aici trebuie să avem foarte mare grijă cum încercăm să îmbinăm aceste două drepturi, astfel încît unul să nu-l excludă pe celălalt.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc și aștept...

Doamna Jana Costachi:

Și este un subiect de discuție pentru grupurile de specialiști definitiv și sută la sută va trebui să se revină cu grupuri de specialiști din domeniul medicinei și din domeniul educației.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc. Da.

Doamna Maia Bănărescu – candidat la funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului:

Onorată asistență,

Mă numesc Maia Bănărescu, sînt candidat la funcția de Avocat al Copilului.

Această întrebare a fost una din întrebările care a fost discutată și în cadrul comisiei.

Opinia nu poate să fie alta decît dreptul copilului trebuie să fie asigurat la instruire și nu poate copilul să fie dezintegrat în societate.

Copilul trebuie să fie în societate. Copilul trebuie să crească în societate.

Faptul că se discută că vaccinarea ar fi... ar putea să interzică... lipsa vaccinării, frecventării copilului grădiniței și școlilor este o situație care trebuie discutată. Dar, în opinia mea, dacă aș fi ales în funcția de Avocat al Copilului, nu aș admite ca copilul să nu fie admis în instituțiile preșcolare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc.

Și eu am o întrebare pentru candidații la funcția de Avocat al Poporului.
(*Rumoare în sală.*)

Stimați domni candidați,

Noi avem în Republica Moldova, după cum cunoașteți, un Consiliu pentru Prevenirea și Combaterea Discriminării.

Pe de altă parte, problema discriminării este și o problemă legată de drepturile omului.

Cum, în viitoarea dumneavoastră activitate, veți putea cumva delimita sau, cel puțin, să nu dublați supravegherea acestui domeniu ce ține de discriminare?

Sau în ce măsură considerați că Centrul pentru Drepturile Omului ar trebui să monitorizeze și acest domeniu, având în vedere că noi deja avem un organ care supraveghează și monitorizează problema discriminării? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Mihai Cotorobai:

Da. Onorat Parlament,

Deci este menționat corect că dublarea trebuie să fie exclusă. Și dumneavoastră ați menționat corect că, în principiu, poate fi vorba despre nu ceea ce a fost, dar despre ceea ce va fi.

Eu, personal, în cazul de față socot că, în acest caz, trebuie de acționat strict în conformitate cu legea în vigoare.

Pot să vă spun că aceasta ați stabilit-o însuși dumneavoastră prin aprobarea Legii nr.52 din 3 aprilie, unde expres sînt prevăzute atribuțiile Avocatului Poporului anume și în domeniul discriminării.

Repetarea, dublarea este, în principiu, exclusă.

Mulțumesc.

Domnul Ion Manole:

Cu permisiunea dumneavoastră, voi răspunde și eu la această întrebare.

Într-adevăr, există un organ specializat pentru acest domeniu. Sînt sigur și ați citit, probabil, ceea ce am menționat eu în scrisoarea de motivare, îmi doresc ca, în cazul în care voi fi votat și ales în această funcție, să devin un mediator între diverse instituții și între diverse organe existente la momentul de față, inclusiv locale, instituții locale și centrale, pentru a depăși problemele care există.

Recunoaștem și cunoaștem cu toții că există foarte multe probleme și la acest capitol în ceea ce privește discriminarea în Republica Moldova și consider că rolul acestei instituții, mă refer la Instituția Avocatului Poporului, trebuie și poate să joace un rol mult mai important decît îl are astăzi în momentul de față.

Deci, în parteneriat, în colaborare cu toate instituțiile existente în Republica Moldova, vom discuta problemele existente, voi încerca să prioritizăm împreună cu aceste instituții problemele, iar atunci cînd vor veni diverse sesizări, le voi discuta, în primul rînd, cu instituția vizată sau cu instituția abilitată.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Cimbriciuc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Cunosc activitatea celor propuși spre această înaltă funcție în stat de Avocat al Poporului. Permanent sînt în serviciul poporului și acest lucru este incontestabil.

Cunosc activitatea domnului Ion Manole, care a fost permanent în serviciul cetățenilor din zona de securitate a Republicii Moldova.

Cunosc, fiindcă am fost împreună cu colegul Ion Butmalai în aceste localități, împreună, și consider că propunerea Parlamentului pentru a accepta aceste patru persoane în această funcție merită.

Și propun să punem la vot și să votăm aceste persoane.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Bine. A fost o sugestie, așa, pentru toți candidații. (*Rumoare în sală.*)

Acestea au fost întrebările, stimați colegi.

Vă mulțumesc, doamnă Jantuan. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Acum, mai întîi, urmează să decidem cum intrăm în procedura de vot. Aici oamenii care sînt mai plimbați pe la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei au venit cu o propunere ca să fie vot secret. (*Rumoare în sală.*)

Deci eu supun votului această propunere. Cine este pentru votul secret rog să voteze. Eu constat număr insuficient de voturi, domnilor deputați.

Atunci, conform legii, este și o Lege privind Avocatul Poporului, unde nu se stipulează că trebuie să fie secret, deci urmează să supun votului. Deci vă amintesc, stimați colegi, doi candidați: domnul Mihai Cotorobai și domnul Ion Manole – la funcția de avocat al poporului.

Și eu voi supune votului prima candidatură a domnului Mihai Cotorobai. Cine este pentru rog voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

Domnule Sîrbu,

Vă rog rezultatele.

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

19 voturi.

Sectorul nr.3 – 16.

Domnul Igor Corman:

Și acum, stimați colegi, supun votului candidatura domnului Ion Manole. Cine este pentru rog să voteze.

Deci fiecare votează doar pentru un singur candidat.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

12 voturi.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Domnule Președinte,

Îmi cer scuze, la votul precedent cu două voturi mai puțin, pentru că doi deputați au votat, de fapt, acum. Respectiv, în loc de 16 – 14. Și acum 7 voturi.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Nu schimbă esențial rectificarea, dar așa ca să fie corectitudine.

Deci pentru domnul Cotorobai au votat 33 de deputați, pentru domnul Manole – 19.

Conform legii, se numește în funcția de avocat candidatul care a obținut votul majorității deputaților aleși, deci 51 de voturi. Și dacă nu este întrunit acest număr de voturi necesar, atunci urmează în turul doi să mai fie votat încă o dată candidatul care a acumulat numărul cel mai mare de voturi. Și atunci urmează să supun votului în turul doi candidatura domnului Cotorobai.

Domnule Streleț,

Vă rog.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Președinte,

Am vrea să consultăm și Direcția generală juridică eventual, dacă turul doi poate fi făcut într-o altă ședință de plen sau în continuarea actualei ședințe, în cazul în care ea nu se încheie astăzi, dar mâine?

Domnul Igor Corman:

Bine. Când închidem ședința, aceasta de acum decidem noi. Putem să îl ascultăm și pe domnul Creangă, dar legea nu stipulează când trebuie să aibă loc acest tur, deci depinde de noi. Propunerea dumneavoastră este ca să nu votăm acum în al doilea tur? Ne-am oprit aici.

Supun votului ceilalți doi candidați la funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului. Prima candidatură este a doamnei Jana Costachi. Cine este pentru rog să voteze.

Și rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 16.

Sectorul nr.3 – 17.

Domnul Igor Corman:

33 de voturi „pro”.

Și acum supun votului candidatura doamnei Maia Bănărescu. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 14.

Sectorul nr.3 – 2 voturi.

Domnul Igor Corman:

16 voturi pentru doamna Bănărescu. Deci, în acest caz, domnul ... îmi cer scuze, doamna Costachi a acumulat cel mai mare număr de voturi, dar număr insuficient.

Deci avem turul doi pentru ambele candidaturi, pentru ambele poziții. Aceasta este situația în momentul de față și urmează să decidem când desfășurăm turul doi.

Dar, între timp, pînă cînd am să consult fracțiunile parlamentare, vreau să întreb comisia: dacă avem raportul pe marginea proiectului dezbătut anterior cu nr.291? Domnul Balan?

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege nr.291 și, cu votul a 5 deputați, propune aprobarea în primă lectură astăzi.

Domnul Igor Corman:

Da. Vă mulțumesc.

Stimați deputați,

Supun votului aprobarea în primă lectură proiectul de Lege cu nr.291. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea voturilor deputaților prezenți. Proiectul cu nr.291 este aprobat în primă lectură.

Acum urmează să decidem deci cu turul doi pentru avocații poporului și pentru drepturile copilului. Deci este propunerea: să facem acest lucru în ședința următoare. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Deci am luat decizia așa, prin consens, văd că toată lumea agreează această propunere: la următoarea ședință. Rămîne să stabilim, un pic de răbdare, vă rog, cînd va avea loc următoarea ședință. Au mai rămas cîteva proiecte din ordinea de zi și eu vin cu propunerea să le transferăm pentru o altă ședință, fiindcă printre aceste proiecte se regăsesc și proiectele care, așa cum v-am informat anterior, își va angaja răspunderea Guvernului în fața Parlamentului Deci eu supun votului propunerea: să transferăm din ordinea de zi restul proiectelor care au rămas.

Domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, în calitate de coautor al proiectului nr.2474, vroiam să precizez: se are în vedere pentru mâine? Ce înseamnă fraza „pentru alte ședințe”? Nu vă fie cu supărare.

Domnul Igor Corman:

Cînd va decide Biroul să propună plenului Parlamentului. Aceasta se are în vedere.

Domnul Iurie Țap:

Deci, domnule Președinte, el a fost votat pentru acest ciclu și eu vă rog foarte mult, respectînd prevederile Regulamentului, să se procedeze corect. Vă rog foarte mult, pentru că altfel, pur și simplu, îmi pare rău de calitatea noastră de deputați.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

La acest subiect, domnul Sîrbu, vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

La acest proiect de lege vreau să anunț că sînt unele amendamente de principiu la acest proiect de lege și comisia nu a avut posibilitatea să se întrunească, să se expună, de aceea, pînă se clarifică și se votează acest amendament în comisie, noi nu putem acum supune votului.

Vă mulțumim.

Domnul Igor Corman:

În aceste condiții, stimați colegi, vin cu o propunere pe care am consultat-o, de asemenea, cu fracțiunile parlamentare, ca următoarea ședință s-o avem mâine la ora 9.00. Încă o dată vă amintesc: în această ședință, Prim-ministrul va veni cu proiecte de lege prin care își va angaja răspunderea Guvernului în fața Parlamentului.

De aceea, eu adresez către toți colegii solicitare să nu uite că, așa cum am votat astăzi prin proiectul de hotărîre, sesiunea se va încheia la 31 iulie. Prin urmare, rog toți colegii să fie prezenți mâine, să avem cvorumul necesar pentru a desfășura această ședință.

Și acum declar ședința închisă. Ne vedem mâine la ora 9.00.

Ședința s-a încheiat la ora 16.30.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*